ತುಳು

ಕೇನ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಓದ್ದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ

LEARN TULU NATURALLY

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ

ತುಳು

ಕೇನ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಓದ್ದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ

LEARN TULU NATURALLY

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ

ತುಳು

ಕೇನ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಓದ್ದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ
LEARN TULU NATURALLY

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 03

ತುಳು

ಕೇನ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಓದ್‌ದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ

LEARN TULU, NATURALLY

Ujire-574240;
written by K.T.Gatti
Ph: 08256-236416/9446983093

Published by
Tulu Sahithya Academy

First Edition: 2007

Copyright: Author

Price: Rs. 60/-

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage system, without written permission from the author, except for the inclusion of quotations in a review.

Cover design: Kiran Vati

ಮುನ್ನುಡಿದ ಮುಂದಲೆ ಬೊಟ್ಟು

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ ಇಂಬೆರೆನ **ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದ್‌ದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ** (Learn Tulu Naturally) ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಗು ಮುನ್ನುಡಿದ ಮುಂದಲೆ ಬೊಟ್ಟು ದೀದ್, ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊದ ದೇಸೆ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ.

ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ ಬರೆತ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲೆನ ಓದು ಬರವು, ಅಂಚನೆ ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪುನ-ಕಲ್ಪಾವುನ ವಿಷಯೊಡು ಪೊಸ ರೀತಿದ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ಇತ್ತೆದ ಕಾಲಮಾನೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಕಲ್ಪುಗು ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಗೇನ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಕೆಲಸೊನು ಇಂಬೆರ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುತ್ತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೆನೊಡು, ತುಳು ಕಲ್ಪುಲೆ, ತುಳು ಪಾತೆರ್ಲೆ – ಇಂಚ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದು, ಒರಿಯನೊರಿ ದೂರೊಂದುಪ್ಪಿನ ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ಕೆ. ಟಿ.ಗಟ್ಟಿಯೆರೆನ ಈ ಬೂಕುದ ಬಿಲೆ ತೂಕೊಗು ಮೀರ್ನವು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಸೀಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಸೌಕರ್ಯೊಲೆನ್ ಪಡೆಯಿನ ನಮೊ, ಅವೆನ ಬಗ್ಗೆನೆ ದೂರುದುರ್ಜನ ಮಲ್ಪಂದೆ ಅಯಿಡ್ದ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಪುನನೆ ಬುದ್ಯಂತಿಗೆದ ಕೆಲಸೊಂದು ಎನ್ನೊಂದು ಇಂಬೆರ್ ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಾದಿನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಪೊಸ ಬೂಕು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ದ ಮೂಲಕ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನ್ ಕೇನ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಕಲ್ಪುನ ಈ ರೀತಿದ ಬೂಕು ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕ ಸುರುಟು ಬರೊಂದುಪ್ಪಿನವು ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಅಭಿಮಾನೊದ ಸಂಗತಿ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಾಯೆ ಒರಿ ಸುರುಕು ತುಳುನು ಕೇನ್ದ್, ಬುಕ್ಕ ಪಾತರ್ದ್, ಕಡೆಕ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪೈರೆ ಅನುಕೂಲ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಈ ಬೂಕುನ ಬರೆತ್ತೆರ್. ಈ ಬೂಕುಡು ಒಟ್ಟು ಮುಪ್ಪತ್ತೊಂಜಿ ಅದೆಕ್ಕುಲು ಉಲ್ಲೊ. 'ತುಳು ಕಲ್ಪುಗೊ ಪನ್ಪಿ' ಪಾತೆರೊ ಸುರುವಾದ್ 'ಯಾನ್ ತುಳು ಕಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ' ಪನ್ಪಿನಾಡೆಗ್ ಈ ಬೂಕು ಉಂತುಂಡು. ಇಂದೆತ್ತ ನಡುಟು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಪದೊಕುಲು, ವಾಕ್ಯೊಲು, ಪದ್ಯೊಲು, ಪಾತೆರಕತೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಕೋಪೆಕೋಪೆ ಕೋತುದು ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳು ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಾಯಗ್‌ಲಾ ತುಳು ಕಲ್ಪುನಾಯಗ್‌ಲಾ ಉಂದೊಂಜಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆನೆ. ಏಪೊಲದ ವ್ಯವಹಾರೊಗು ಬೋಡಾಪಿನಾತ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ತೊನೊಲಿ; ಅಂಚನೆ ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಕೆನ್ಲಾ ತೂವೊಲಿ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಕಲ್ಪುನಾಕ್ಲೆನ ಮಾತ ಆಸೆ ಅಂಗಲ್ದಪುಲೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಈ ಬೂಕುನು ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯೆರ್ ಬರೆತೆರ್. ಆರೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಒಪ್ಪಮುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನ್ ಅರ್ತಿಪಿರ್ತಿಡ್ ಕಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಿನಕ್ಲ್‌ಲಾ, ಪ್ರಾಯ ದಂಗ್‌ನಕ್ಲ್‌ಲಾ ಕಲ್ಪುನವು ಸರಿಯಾಯಿನ

ರೀತಿ. ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಸಾದಿನ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕೊರ್ದುೞ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ಲಾ ಈ ಬಾಸೆದ ವ್ಯಾಕರಣೊನ್ಲಾ ದಾಲಾ ಬಂಜ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಪಾಠೊಲೆನ್ ಮುಡೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಈ ಬೂಕುನು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನೆಕ್ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯೆರೆಗ್ ತುಳುವೆರ್ಲಾ, ತುಳು ಕಲ್ಪ್ಯೆರೆ ಪಿದಾಡ್‌ನಕ್ಲ್ಲಾ ಸೋಲೊಯ್ತ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಡು.

ಈ ಬೂಕು ಸೀಡಿ ಆವಡ್. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಡ್ ತುಳುತ್ತ ಸ್ವರ, ಪದ, ವಾಕ್ಯ ಕೇನ್ದ್ ಬರಡ್. ಕೇಂಡಿನಕ್ಲೆಗ್ ಉಡಲ್‌ಡ್ ತುಳುತ್ತ ಗೇನೊ ಪುಟ್ಟಡ್. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ಬೆರಿಸಾಯೊ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್, ಸರ್ಕಾರೊಡ್ದು, ತುಳುಕೂಟೊಡ್ದ್ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯೆರೆಗ್ ಸುರುಕು ಒರ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ, ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕಲ್ಪುನಾಕ್ಲೆ ತಾಂಗುವೆರ್ ಪನ್ಪುನ ನಂಬುಗೆ ಎಂಕುಂಡು.

ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
೦೭.೦೨.೨೦೦೭
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

Contents

1. Introduction – 1 15
2. Introduction – 2 23
3. A study of tulu phonetics 26
4. The art and skill of translation 34
5. Combination of consonants and vowels 37
6. Combination of sounds 45
7. The transformation in translation 46
8. Double sounds – 1 52
9. Double sounds – 2 55
10. Combination of different sounds 57
11. Stress, intonation and emphasis 62
12. Imperatives 64
13. Gender and number 68
14. A special pronoun and a special adjective 70
15. Simply the action 73
16. Short and sweet 76
17. The big business of the small words 80
18. Making the letters with hand 92
19. Reading and writing 99
20. How to say it in Tulu 104
21. Writing 107
22. All about action 113
23. Adjectival phrases and clauses from verbs 120
24. Talking about what happened 122
25. Talking about what was happening 124
26. Talking about what has happened 130
27. Talking about what is happening 133
28. Talking about what always happens 137
29. Talking about what will happen 140
30. Talking about what will be happening 144
31. Saying something 'perfectly' 150
32. A tenseless expression 153
33. Expressing certain concepts 155

A Natural Approach

A child picks up her mother tongue naturally, by listening and repeating. If you want to learn a new language, follow the footprints of the child. Listen to the people who speak it and repeat. Of course, learning a new language, especially for an adult, is not very easy. Some amount of perseverance is necessary. What we call our tongue or the mother tongue has not come to us in a few days or months. We have taken years to gain an acceptable command of it. We should not forget that the skills we naturally employed in learning and mastering the mother tongue are of considerable help in learning a second or third language.

Learning a new language is not storing a number of words and sentences in the mind and search for words in that store for thoughts that occur in the mother tongue. Words and concepts in the mother tongue are ingrained in the mind in thousands of cell-like structures. It is so complex that we are not conscious of words or *medium of thought* when we speak or write. Linguistic expression is a kind of process of decoding concepts embedded in the mind. So in the process of learning a second language, we must *understand* the words and sentences of the second language through the mother tongue. Learning by translating the words of the mother tongue into the second language is a wrong approach. For example, when you hear 'ಎಂಚ ಉಲ್ಲಾರ್?', you should *understand* in what context it is used. Then you will be able to use it spontaneously in real life situation. If you learn it by rote, in 'what-to-say-for-what' manner, it does not get implanted in the mind. You will always be conscious of what to say for 'how are you'.

The first step in the learning of a new language is to hear the words and sentences in that language and understand them in your tongue. This is how many people manage to have a working knowledge of another language by repeatedly watching movies.

This is how an illiterate boy or a girl in Karnataka picks up English and Hindi. This is how a large number of people in the border regions of South India speak three or four languages. Supposing you are in the town of Mangalore, Udupi, Kasaragod or anywhere in the three districts of Dakshina, Udupi and Kasaragod, you could be in contact with those who speak Tulu, and, if you want to learn Tulu, you may not need this book. Instead, go to the marketplace, and, watch Tulu movies and listen to news in Tulu on the radio or TV. Of course, all the time use more of your ears than eyes. If you still feel that this course is of use to you, I should be thankful to you.

But please remember that this Natural Method of learning needs a teacher or, as an alternate, a CD (that can be used in a cuputer) in which you click the Kannada word or sentence and hear it.

Tulu is an ancient language, as old as Tamil. The similarity between the scripts of Kannada and Telugu is a case of historical metamorphosis, but linguistically, the five Dravidian languages, Tamil, Kannada, Tulu, Telugu and Malayalam are of the same lineage and heritage. Speaking unbiased by the the size of linguisitic population and literary output, all the five languages are equal in cultural and literary merit.

Tulu language has a script and it was in use centuries ago, and undoubtedly it is the mother of the modern Malayalam script. But historically, linguistically and culturally Tulu has a Siamese relationship with Kannada. Nearly a century ago, Kannada script began to be used to write Tulu, and, so, Kannada script is used in all Tulu writing today. So, naturally, all those who can read and write Tulu are those who are schooled in Kannada. A Kannadiga whose mother tongue is Tulu is invariably bilingual and is both a Tuluva and a Kannadiga in all respects. Since Tulu and Kannada are linguistically interlinked sister languages, one who learns one finds it easier to learn the other. Therefore if a Kannadiga wants to learn Tulu, script is not a hurdle. With the 'listen-speak-read method', he can easily learn Tulu.

A Kannada version of this book for those who want to learn Kannada through English is available online. It is *intercast* at

http://learning.sampada.net. And the course is available at http://www.learning.sampada.net/course/view.php?id=11

This course is based on the bedrock of bilingualism, bearing in mind that in the process of learning a second language through the first language, command of the first language naturally gets better. Achieving the ability to communicate in speech as well as in writing is the prime aim of learning a language. This cannot be done by learning a compendium of words and sentences however comprehensive it is. A store of expressions not backed by thinking is mere dross. To master a language, either it is the mother tongue or a second language, one must work very hard. The learner should love the language he learns. He should know what the language contains and develop interest in its prose as well as verse. Command of language should grow without being conscious of its growth. And, that is the real growth in everything what one is and what one does.

Learning the letters of the alphabet or starting with a study of grammar is of little use in the learning of any language. It can only delay or be a hurdle in learning the language. The order of learning a language is: listening, speaking, reading, and, finally, writing. This is the golden rule any efficient learner follows, and, the same rule is followed in this course.

ಇಡೀ ಬೂಕುನು ಓದ್ದ್ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಒಪ್ಪು ಮಲ್ತ್ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದ್ ಕೊರಿನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆಗ್, ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ಲಾ ಎನ ಮಿತ್ತ್ಲಾ ಇತ್ತಿನ ಆರೆನ ಮೋಕೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ನಮ ದೇಶೊಡತ್ತಾಂದೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಶೊಡುಲಾ ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಪ್ರೀತಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಉಪ್ಪುನಕುಲು ಉಲ್ಲೇರ್ ಇಂದ್ದ್ ಅರ್ತಿಡ್ ಈ ಬೂಕುನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ದುಂಬು ಬತ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

K.T.Gatti

ಅಕಾಡೆಮಿ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ಕನ್ನಡ–ತುಳು ಬಾಸೆದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ ಮೇರ್ ಪೊಸತಾದ್ ಬರೆಯಿ "ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ" ಇನ್ಪಿ ಬೂಕುನು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪುನ ಬಯಕೆ ಇತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕೇನ್ದ್, ಪಾತೆರ್ದ್, ಓದುದು, ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪಿಯೆರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ದುಂಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೊಕ್ಕ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ಪುನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಲು ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ಡ್ ಈ ಪುಸ್ತಕೊನು ಮೊಡೆತೆರ್.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್, ತುಳು ಬಾಸೆ ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲು ಸುಲಭೊಡು ಕಲ್ಪೆರೆಗಾದ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೊಂಜಿ ಪುರ್ಪೊನು ಒಂಜೇ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ನೇಯ್ದ್ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದಾದ್ರ ತುಳು ಬರಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಕಲ್ಪೆರೆ ಒಂಜಿ ಅವಕಾಶ ಒದಗ್‌ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ತೆರಿಯಂದಿನ ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ ತೆರಿದುಪ್ಪುನೆಡ್ದಾತ್ರ ಮೂಲು ಹೆಚ್ಚಿನವುಲು ವ್ಯಾಕರಣ ಸಮೇತ ತುಳುತ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬರೆತೆರ್. ಈ ಬೂಕುನು ಓದ್‌ಂಡ, ತುಳುತ ಗಂಧಗಾಳಿದಾಂತಿನಕುಲು, ತುಳು ಕಲ್ಪೆರೆ ಆಪುನ ರೀತಿಡ್ ಸಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದೊನು, ಕನ್ನಡ ಪದೊನು, ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉದಾಹರಣೆಗ್, "Pussy cat, Pussy cat, where have you been" ಇನ್ಪಿನ ತುಳುಟು, "ಪುಚ್ಚೆ ಪುಚ್ಚೆ ಮೋಕೆದ ಮುದ್ದೆ ಓಡೆಗ್ ಪೋದಿತ್ತ", ಅಂಚನೆ ಕನ್ನಡ ಪದ "ನಾಯಿ ಮರಿ, ನಾಯಿ ಮರಿ ತಿಂಡಿ ಬೇಕೆ?" ಅವೆನ್ "ಕಿನ್ನಿ ನಾಯಿ, ಕಿನ್ನಿನಾಯಿ ತೆನಸ್ ಬೋಡಾ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತೆರಿದಿನ ಎಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲಕ್ಲೆ ಮುಟ್ಟ ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಸುಲಭ ಸಾದಿ ತೋಜಾಯೆರೆ ಈ ಬೂಕು ಅನುವಾಪುಂಡು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ದ ಮೂಲಕ ದನಿ ಸಮೇತ ತುಳು ಕಲ್ಪೆರೆ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಸೀಡಿ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದ್‌ಲಾ ಉಂದೇ ಬೂಕುನು ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೇರ್. ಉಂದು ಮೆರೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಇಪ್ಪುನ ಗೌರವ, ಅಭಿಮಾನ, ಮೋಕೆ ತೋಜಾವುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುನು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಾದ್ ಕೊರಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಸಂ ಸಂದಾವೊಂದುಂಡು. ಈ ಬೂಕುಗು ಮುನ್ನುಡಿದ ಮುಂದಲೆ ಬೊಟ್ಟು ದೀತಿನ ಪ್ರೊ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಭಿನಂದನೆ ಬೊಕ್ಕ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್
ಗುರ್ಕಾರೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

2. 5. 2007
ಕುಡ್ಲ

ತುಳು ಕಲ್ಪುಲೆ

LEARN TULU, NATURALLY
LESSON 1
INTRODUCTION – 1

1.1. ತುಳು ಕಲ್ಪುಗ.

ತುಳು	ಕಲ್ಪುಗ
Tulu	let us learn

Let us learn Tulu

Note: Words given in the second line are only to show the word-order in Tulu. The third line is the translation.

1.2. ಪಾತೆರ ಸುರುಟು; ಬೊಕ್ಕ ಓದುನಿ.

ಪಾತೆರ	ಸುರುಟು,	ಬೊಕ್ಕ	ಓದುನಿ.
speech	first,	and, then,	reading

Speech first, and, then, reading.

1.3. ಓದಿಯೆರೆ ಕಲ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕ ಬರೆಯೆರೆ ಕಲ್ಪುನಿ

ಓದಿಯೆರೆ	ಕಲ್ತಿನ	ಬೊಕ್ಕ	ಬರೆಯೆರೆ	ಕಲ್ಪುನಿ
to read	learning	after	to write	learning.

Learning to write is after learning to read.

Note: You don't have to think how the letters are made. Catch the whole word as a picture along with its pronunciation, and print it in your mind. If you follow this method, soon you will be able to identify the letter with its pronunciation, and sooner you will be able to read Tulu books and newsmagazines.

1.4. ಬಾಸೆನ್ ವಾಕ್ಯೊಲೆ ಮುಕಾಂತ್ರ ಕಲ್ಪೊಡು.

ಬಾಸೆನ್	ವಾಕ್ಯೊಲೆ	ಮುಕಾಂತ್ರ	ಕಲ್ಪೊಡು.
language	sentences	through	we must learn

We must learn a language through sentences.

1.5. ಪಾತೆರುನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು.

ಪಾತೆರುನ	ಮುಕಾಂತ್ರ	ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು.
speaking	through (by)	(we) must begin

We must begin by speaking.

Note: In Tulu, it is common to omit the subject 'I, we, you or anybody' in commands, and in expressions of wishes, obligations etc. Also please note that the letter P and P/PR in the text of this course stand for ***Plural and Plural/ for Respect****, respectively.*

1.6. ಸರಿ. ಇತ್ತೆ ಓದೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುಲೆ.

ಸರಿ.	ಇತ್ತೆ	ಓದೆರೆ	ಸುರು ಮಲ್ಪುಲೆ (P/PR)
well	now	to read	start

Well. Now start reading.

1.7. ಪೂರ್ತಿ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಓದುನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಓದೆರೆ ಕಲ್ಪುಲೆ.

ಇಡೀ	ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್	ಓದುನ
whole	sentences	reading

ಮುಕಾಂತ್ರ	ಓದಿಯೆರೆ	ಕಲ್ಪುಲೆ
through (by)	to read	learn (you (P/PR)

Learn by reading whole sentences.

1.8 ಪಾತೆರೊಡು ಬರ್ಪುನ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಓದ್‌ಲೆ.

ಪಾತೆರೊಡು	ಬರ್ಪುನ	ಸಬ್ದೊಲೆನ್	ಓದ್‌ಲೆ
in speech	appearing	words	read(you (P/PR

Read words appearing in speech.

1.9. ಪಾತೆರೊಡು ಬರ್ಪುನ ವಾಕ್ಯೊಲೆನೇ ಓದ್‌ಲೆ.

ಪಾತೆರೊಡು	ಬರ್ಪುನ	
in speech	coming	
ವಾಕ್ಯೊಲೆನೇ		ಓದ್‌ಲೆ
sentences (only those)		read (you(P/PR

Read only those sentence that appear in speech.

1.10. ಗುಣಿತಾಕ್ಷರೊಲೆನ್‌ಲಾ (ಕಾ, ಕಿ, ಕೀ, ಕು, ಕೂ ಇಂಚಿತ್ತಿನ) ಒತ್ತುಲೆನ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಕಲ್ಪುಲೆ.

ಗುಣಿತಾಕ್ಷರೊಲೆನ್‌ಲಾ
gunithaksharas(Consonant+Vowel Combinations)
(ಕಾ, ಕಿ, ಕೀ, ಕು, ಕೂ ಇಂಚಿತ್ತಿನ)
ka, ki, kee, ku, koo etc.
ಒಟ್ಟಿಗೇ
together
ಒತ್ತುಲೆನ್‌ಲಾ
ottu (Secondary symbols of Consonants)
ಕಲ್ಪುಲೆ
learn (you(P/PR)

Learn *gunithaksharas* and *ottus* all together.

*Note: (‘**gunithakshara**’ means consonant+a vowel) (‘**ottu**’ (means doubled consonant sounds)*

1.11. ಈರ್ ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ಓದ್‌ನೇನ್ ಪಿರ ಒರ ಓದುದು ತೂಲೆ.

ಈರ್	ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ	ಓದ್‌ನೇನ್
you	already	read (have)
ಪಿರ ಒರ	ಓದುದು ತೂಲೆ	
again	read (you(P/PR)	

Read again what you have alread read.

1.12. ಈತೆಟೇ ಸುಮಾರ್ 30–40 ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಅವೆನ ಕಾಗುಣಿತ ರೂಪೊಲೆಡ್ ಓದೆರೆ ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್

ಸುಮಾರ್	ಮುಪ್ಪ-ನಲ್ಪ	ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್
nearly	30 (from) to 40	letters
ಅವೆನ ಕಾಗುಣಿತ ರೂಪೊಡ್		
with their Consonant+Vowel combinations		
ಓದೆರೆ	ಕಲಿತಿರುವಿರಿ.	
to read	learnt you(P/PR)	

You have already learnt some 30-40 letters along with their Consonant+Vowel combinations.

1.13. ರೂಪಾಂತರೊಲೆನ ಜೊತೆಟ್ ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್.

ಸುಮಾರ್	30ರಿಂದ 40	ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್
some	30 (from) to 40	letters
ಅವೆನ	ರೂಪಾಂತರೊಲೆನ	
their	Consonant+Vovel combinations	
ಜೊತೆಟ್	ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್.	
together with	learnt (you(P/PR)	

You have already learnt some 30-40 letters along with morphological changes.

1.14. ಕೆಲವು ದೀರ್ಘ ಬೊಕ್ಕ ಒತ್ತುಲೆನ್‌ಲಾ ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್

ಕೆಲವು	ದೀರ್ಘ	ಬೊಕ್ಕ
some	*deerghas*	and
ಒತ್ತುಲೆನ್‌ಲಾ	ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್	
ottus+ also	learnt you (P/PR)	

You have also learnt some *deerghas* (ದೀರ್ಘಾಸ್) **and *ottus*** (ಒತ್ತೂಸ್) **Note:' *deergha'*** means 'a consonant + a long vowel)

1.15. ಉಂದೇ ರೀತಿ ಒಂಜಿ ಪುಟೊತ್ತಾತ್ ಒದ್‌ಂಡ ತುಳುಟು ಒದಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್.

ಉಂದೇ ರೀತಿಡ್	ಒಂಜಿ	ಪುಟೊತ್ತಾತ್
In this way	a	page
ಒದ್‌ಂಡ	ಈರ್	ತುಳುಟು
if (you)read	you(P/PR)	in Tulu
ಒದಿಯೆರೆ	ಸುರು ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್	
to read	have started +(it means).	

If you read in this way a page, you have started reading Tulu.

1.16. ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಸಬ್ದೊಲೆನತ್ತ್, ಸೀದಾ ಬಾಸೆನೇ ಒದೆರೆ ಕಲ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್.

ಬಜೀ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್	ಅತ್ತ್ಂಡ	
not mere letters	or	
ಸಬ್ದೊಲೆನತ್ತ್	ಸೀದಾ	ಬಾಸೆನೇ
words+not	straight	languge+itself
ಒದೆರೆ	ಕಲ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್.	
to read	learnt.+(it means).	

(Youe've learnt) not only mere letters of the alphabet or words, but also straight away language itself.

1.17. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊದ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ ಕ್ರಮೊಟು ಅ ಆ ಇ ಈ ಕ ಕಾ ಕಿ ಒದೊಂದು ಕಲ್ತ್ಂಡ ಈತ್ ಬೇಗ ಒದೆರೆ ಬರಾಂದ್.

If you learn reading in the alphabetical method, you wouldn't learn to read so fast.

1.18. ರೂಡಿಡ್ ಇತ್ತಿನ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ ಕ್ರಮೊಟು ಅ ಆ ಇ ಈ ಕ ಕಾ ಕಿ ಬರೆಯೋಂದು ಕಲ್ತ್‌ಂಡ ಈತ್ ಬೇಗ ಓದೆರೆ ಬರಾಂದ್.

ರೂಡಿಡ್ ಇತ್ತಿನ	ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ ಕ್ರಮೊಟು(ಅ ಆ ಇ ಈ ಕ ಕಾ ಕಿ ಕೀ ಕು)	
traditional system+in (is)	alphabetical	
ಬರೆಯೋಂದು	ಕಲ್ತ್‌ಂಡ	ಓದೆರೆ
writing	if+learnt	to read

If you learnt writing in the old alphabetical method, you wouldn't learn to write so fast.

1.19. ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಮಾತಾ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಒರೊಟ್ಟೇ ಕಲ್ಪುನೆಡ್‌ದ್ ದಾದ ಉಪಯೋಗ?

ಅಕ್ಷರಮಾಲ್ಡುಪ್ಪುನ	ಮಾತಾ	ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್
alphabet+is+in	all	letters
ಒರೊಟ್ಟೇ	ಕಲ್ಪುನೆಡ್‌ದ್	ಉಪಯೋಗ?
all together/at a stretch	learning	use+is?

What is the use of learning all the letters of the alphabet together?

1.20. ಅಂಚ ಕಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ತುಳುಟು ಈರ್ ಸುಮಾರ್ 32 ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರೊಲೆನ್‌ಲಾ ಅವೆನ ಗುಣಿತಾಕ್ಷರೆನ್‌ಲಾ ಓದಿಯೆರೆ ಕಲ್ಪಡಾಪುಂಡ್. ಅತ್ತಾಂದೆ, ಅಯೊತ್ತುಟ್ಟುಗೇ ಅವೆನ್ ಬರೆಪುನ ದಂಡದ ಕೆಲಸೊಗು ಈರೆನ್ ಒಡ್ಡೊಡಾಪುಂಡು.

ಅಂಚ	ಕಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ	ಈರ್	ಅವೆನ
in that way	learning+means	(you(P/PR)	their
ಗುಣಿತಾಕ್ಷರೊಲೆನ್	ಓದಿಯೆರೆ	ಅಯೊತ್ತುಟ್ಟುಗೇ	ಅವೆನ್
Consonant+vowel	to read	at the same time	them
ಬರೆಯುವ	ಸುಮಾರ್	32 ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರೊಲೆನ್	
to read	about (nearly)	25 Consonants	

ಕಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡ್	ಅತ್ತಾಂದೆ
ಅಯೊತ್ತುಟ್ಟುಗೇ	ಅವೆನ್ ಬರೆಪುನ
together with it	of writing them
ದಂಡದ ಕೆಲಸೊಗು	ಈರೆನೇ
drudgery	(you(P/PR)
ಈರ್	ಒಡ್ಡೊಡಾಪುಂಡು
(you(P/PR)	subjuct(V)+need+is

If you learn that way, you have to learn some 32 letters of the Knnada alphabet and their *gunithakshras.* Moreover, at the same time you subject yoursel to the drudgery of writing them.

1.21. ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಪಾತೆರದ ಸಬ್ದೊಲೆ ಮುಕಾಂತ್ರ, ಪಂಡ, ಪಾತೆರುನಂಚನೇ ಓದರೆ ಕಲ್ಪೊಡು.

ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್	ಪಾತೆರದ ಸಬ್ದೊಲೆ	ಮುಕಾಂತ್ರ, ಪಂಡ
letters	spoken words	through, means
ಪಾತೆರುನಂಚನೇ	ಓದೆರೆ	
the way they are spoken	to read	
ಕಲ್ಪೊಡು		
learn+ (one) should		

You must learn read letters *(Aksharas)* as they are in the spoken language. (What we call an 'Akshara' in Kannada stands for a syllable in English. For example pity (ಪಿಟಿ) has two *Aksharas)*

1.22. ಈರ್ ಒಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡ್‌ಂಡ ಇತ್ತೆ ಈರ್ ಪಡೆವೋಂದಿನ ಓದುದ ಅನುಭವೊಡ್ದೇ ಸೀದಾ ಪತ್ರಿಕೆಲಾ ಪುಸ್ತಕಲಾ ಓದೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂಲೆ. ಕಂಡಿತ ಫಲ ತಿಕ್ಕು.

ಈರ್	ಒಂತೆ	ಪ್ರಯತ್ನಪಡ್‌ಂಡ	ಪದೆವೋಂದಿನ
you(P/PR)	a little	try+if	got
ಓದುದ	ಅನುಭವೊಡ್ದೇ	ಪುಸ್ತಕಲಾ	ಓದೆರೆ
reading	experience	books	to read

ಸುರು ಮಲ್ಪೊಲಿ	ಇತ್ತೆ	ಈರ್
start+doing	now	(you(P/PR)

ಸೀದಾ	ಪತ್ರಿಕೆಲಾ
directly/straight away	newspapers
ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂಲೆ	ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ.
try doing see (P/PR)	certainly
ಫಲ	ತಿಕ್ಕು
success	get

If you try a little, you can start reading newspapapers and books from the experience of reading you have already got. Try. Success is yours.

LESSON 2
INTRODUCTION – 2

2.1. ವಾಕ್ಯೊಡು ಕ್ರಿಯಾಪದ ಮಸ್ತ್ ಮುಕ್ಯ.

ವಾಕ್ಯೊಡು	ಕ್ರಿಯಾಪದ	ಮಸ್ತ್	ಮುಕ್ಯ
in a sentence	the verb	very	important (is)

The Verb is very important in a sentence.

Note: It is quite normal to leave out the Verbs, 'is' and 'are' in modern Tulu both in reading and writing. Of course, it is used in formal writing. You shall learn them later through examples.

2.2. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಟು ಆಪುನ ಬದಲಾವಣೆಲೆನ್ ಗೇನೊಗು ದೆತೊನುಲೆ

ಬೇತೆ ಬೇತೆ	ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್	ಕ್ರಿಯಾಪದೊಟು
different	sentences+in	the verb+in
ಆಪುನ	ಬದಲಾವಣೆಲೆನ್	ಗೇನೊಗು ದೆತೊನುಲೆ
taking place	changes	observe

Observe the changes in the Verb in different sentences.

Note: In translation, you can see, in many cases, that one word of Tulu stands for two or more words of English. This is especially because the Prepostion invariably forms part of the Noun. The word ಒಂಜಿ as a separate word as equavalent to the Article 'a' or 'the' is used only when needed. Often 'the' and the Preposition together get fused to the Noun. The Preposision also takes different forms according to the Number and Gender of the Noun. Note that this is the most striking difference between English and most of the Indian languages.

2.3. ಇಂದಿರಾ: ಮೇರಿ, ನಿನ್ನ ಕೊಡೆ ಓಲಂಡು?

ಇಂದಿರಾ:	ಮೇರಿ,	ನಿನ್ನ	ಕೊಡೆ	ಓಲುಂಡು?
Indira:	Mary,	your	umbrella	where+is?

Indira: Mary, Where is your umbrella?

2.4. ಮೇರಿ: ಎನ್ನ ಕೋಣೆಡ್ ಉಂಡು.

ಮೇರಿ:	ಎನ್ನ	ಕೋಣೆಡುಂಡು
Mary:	my	room in+is (it)

It's in my room.

2.5. ಇಂದಿರಾ: ಎನ್ನ ಡಿಕ್ಷ್ನರಿ ಓಲು ದೀತಾ?

ಇಂದಿರಾ:	ಎನ್ನ	ಡಿಕ್ಷ್ನರಿ	ಓಲು ದೀತಾ?
Indira:	my	dictionary	where+kept (you)?

Indira: Where have you kept my dictionary?

2.6. ಮೇರಿ: ನಿನ್ನ ಮೇಜಿದ ಮಿತ್ತ್ ದೀತೆ.

ಮೇರಿ:	ನಿನ್ನ	ಮೇಜಿದ
Mary:	Your	(of)table

ಮಿತ್ತ್	ದೀತೆ
on	kept (I)

Mary: I've kept it on your table.

2.7. ಇಂದಿರಾ: ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಓಲುಲ್ಲೇರ್?

ಇಂದಿರಾ:	ನಿನ್ನ	ಅಮ್ಮೆರ್	ಓಲುಲ್ಲೇರ್?
Indira:	your	father	where+is?

Where is your father?

2.8. ಮೇರಿ: ಅಮೆರಿಕೊಡುಲ್ಲೆರ್.

ಮೇರಿ:	ಅಮೆರಿಕೊಡುಲ್ಲೆರ್	
Mary:	Amrica+in+is (my father)	
ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:	ಎನ್ನ	ಅಮ್ಮೆರ್ ಅಮೆರಿಕೊಡು ಉಲ್ಲೆರ್
Full form:	my	father Amrica+in+is(my father)

My father is in America.

Note: The examples given in the sentences above are sufficient to show how Prepositions, Pronouns and other Parts of Speech form a part of the Noun. So the best way of learning them is only by practice. Listen well and repeat. Identify the sounds with the written letters. Gradually, you will be able to read.

Don't be in a hurry to learn writing. Writing is the last stage of learning a language. It can be done when need arises. Grammar does not have to be learnt as a seperate subject at the earlier stages of learning a language. When you learn a language by listening and repeating, your sentences will naturally be grammatical. You will have to study grammar separately in order to correct yourself in speech and writing, especially when you do so on your own. More serious study of grammar is of use after you have gained a passable command of language.

LESSON 3
A STUDY OF TULU PHONETICS

3.1. VOWELS

The best way of learning a language is to master it first in the spoken form. When you listen and repeat hundreds of sentences, you get the language, and you speak correctly. It does not matter if you make mistakes when you start making your own sentences in your speech. A logical and meaningful sentece is bound to be grammatically correct. Study of grammar is essential in perfecting oneself in speech and writing.

What is required along with learning to speak is knowledge of the sounds of the language. You should know how the sounds peculiar to the particular language are uttered.

English is an unphonetic language, and, Tulu is 99.9 percent phonetic. You read exactly what you write. For example, you see the two letters ಮ and ರ, and you read ಮರ (tree), but in English you see the letters t r e e and read tree [tri:].

There are 14 vowels in Tulu.

They are: ಅ, ಆ, ಇ, ಈ, ಉ, ಊ, (ಋ) ಎ, ಏ, ಐ, ಒ, ಓ, ಔ, ಂ,

Here is an easy way of identifying most of them with the help of the universal words. If your mother tongue is not English, you may also write these words in your mother tongue and compare the letters of Tulu with those of your tongue. This will help you identify the letter and its pronunciation faster.

ಅ	ಅಮೆರಿಕ	America
ಆ	ಆರ್ಮಿ	Army
ಇ	ಇಸ್ರೇಲ್	Israel
ಈ	ಈಜಿಪ್ಟ್	Egypt
ಉ	ಉರ್ದು ಬಾಸೆ	Urdu language
ಊ	ಊಟಿ	Ooty
ಎ	ಎವರೆಸ್ಟ್	Everest
ಏ	ಏಷ್ಯ	Asia
ಐ	ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್	Einstein

ಒ	ಒರಿಸ್ಸಾ	Orissa
ಓ	ಓಟ್ಸ್	Oates
ಔ	ಔಟ್‌ಹೌಸ್	Outhouse

Note 3.2. Though the following sounds are classified as vowels, phonetically their sound value is different.

(i) ಋ is similar to single trill [r] as it occurs as the first syllable of a word in English, e.g., ring, rat, run, rot, wrap, ruin. In combinatin with vowels ಋ is written as follows: ಕೃಷಿ (agriculture) ಕೃಪೆ (kindness, blessing) ಕೃಷ್ಣೆ (Krishna)

(ii) 'ಂ' is unvowelled ನ in: ಕಾಂಕಾರ್ಡ್ (concord) ಅಂಗೋಲ (Angola), and unvowelled ಮ in: ಮುಂಬಯಿ (Mumbai) ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ (Computer)

Note 3.3. The sounds ಏ is different from the diphong [ei] in English, e.g., Asia, age, tale, tail, eight, pain. In Tulu, ಏ is lengthened ಎ,
e.g., ಏರ್ (who), ಏಳ್(seven), ಏಣಿ (ladder).

Note 3.4. In English phonetics, ಐ and ಔ are diphthongs [ai] and [au] e.g., nine, mine, wine, pine, shine; out, stout, bout, shout;

A diphthong is a combnation of two vowels. The following diphthongs are not present in Tulu:

- [ei]: *sail, tale, tail, pain, pane;*
- [ɔu]: *bold, cold, hold, shoulder, hold, cold, sound, bone, known*
- [ɛə]: *care, paire, fair, fare, tyear, bear,*
- [ɔi]: *coin, join, point, noise*
- [iə]: *near, tear, sheer, reer, beer*
- [uə]: *sure, poor, tour, pure, poor, tpor, sure, cure*
- [ɔə]: *pore, course, shore*

Note 3.5. Vowel sounds that are imilar in English and Tulu

- [ʌ]: *cup, up, shut, but, nut, sun, bud*
- [aː]: *are, army, car, cart, bark, barn, umbrella*
- [i]: *pin, till, win, still, vigil, busy*

[i:]: *feel, need, knead, seed, peep, mean, seem*
[u]: *put, hood, foot, could,*
[u:]: *food, cool, moon, nook, tool*
[e]: *pen, net, bell, when, shed, bed, bury, tell*

Note 3.6. Vowel sounds that are present only in English

[æ]: *cat, panm bad, plan, chat*
[ə]: *above, another, adjust, appear*
[ə:]: *err, stir, nerve, printer, burn*
[ɔ]: *cot, pot, not, knot, shot, caught*
[ɔ:]: *or, port, born, morning, torn, court, short*

The vowels [æ] *as in bat and* [ɔ] *as in college are not present in Tulu. But even unschooled villagefolk produce* [æ] *sound correctly when they say English words like bag, hat, pant, can (container), ban etc. and* [ɔ] *sound as in college, ball, call, cot etc. are also produced correctly by schooled speakers.*

Note 3.7. *Examine The English sound* [e] *as in net, pen, men eyc. is present in Tulu, but it is not represented by a symbol. The Tulu as well as Kannada sound* [ಎ] *is not present in English. It is more open than English* [e].

You can find [ಎ] *sound in the following Tulu words: ಬೆಲ್ಲ(jaggery) ಬೆರಿ(back) ಪೆತ್ತ(cow)ಗೆಲ್ಲ್(branch(of tree)) ಕೆದು(pond, lake) ದೆಂಜಿ(crab) ಚೆಂಡ್(ball) etc., and, English* [e] *sound in the following Tulu words: ಎಮೆ(turtle) ಕಕ್ಕೆ(crow) ಕತ್ತೆ(ass) ಇರೆ(leaf) ಕುಡೆ(hole) ಆಸೆ(desire, wish) ಬದನೆ(brinjal) ರಜೆ(holiday) ಕತೆ(story) ಕಪ್ಪೆ (frog)*

Examine the following wordsw:

[ಎ] *ಈರ್ ಬಲೆ(you come(PR)), ಆಯೆ ಉಂಡೆ(he ate) ಆಯೆ ನಡತೆ(he walked) ಆಯೆ ಬತ್ತೆ(he came); ಬಾವೆ (brother-in-law),*

[e] *ಯಾನ್ ಉಂಡೆ(I ate) ಯಾನ್ ನಡತೆ(I walked) ಯಾನ್ ಬತ್ತೆ(I came); ಉಂಡೆ(somthing round), ಬತ್ತೆ(allopwance); ಬಲೆ(net), ಬಾವೆ (cream).*

For the First Person [e] sound, and, for the third Person [ಎ] sound, for example:

First Person ಯಾನ್ (I) [e]: sound		
Present	**Past**	**Future**
ಬರ್ಪೆ (come)	ಬತ್ತೆ (came)	ಬರ್ವೆ (will come)
ತಿನ್ಪೆ (eat)	ತಿಂದೆ (ate)	ತಿನ್ವೆ (will eat)
ಪನ್ಪೆ (tell)	ಪಂಡೆ (told)	ಪನ್ವೆ (will tell)
ಪೋಪೆ (go)	ಪೋಯೆ (went)	ಪೋವೆ (will go)
ತೂಪೆ (see)	ತೂಯೆ (saw)	ತೂವೆ (will see)

Third Person, Masculine Singular ಆಯೆ (he): [ಎ] sound		
Present	**Past**	**Future**
ಬರ್ಪೆ (comes)	ಬತ್ತೆ (came)	ಬರ್ವೆ (will come)
ತಿನ್ಪೆ (eats)	ತಿಂದೆ (ate)	ತಿನ್ವೆ (will eat)
ಪನ್ಪೆ (tells)	ಪಂಡೆ (told)	ಪನ್ವೆ (will tell)
ಪೋಪೆ (goes)	ಪೋಯೆ (went)	ಪೋವೆ (will go)
ತೂಪೆ (sees)	ತೂಯೆ (saw)	ತೂವೆ (will see)

3.8. CONSONANTS-1

(i) Though you can learn pronunciation by listening, you need to know sounds peculiar to the Tulu language. You have to pay special attention to the way those sounds are produced. All the consonants are pronounced vowelled. Unvowelled form is used especially, when English words are used as such. Kannadisation is common with the addition of the vowel [u=ಉ]. For example, ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ಇಂಗ್ಲಿಷು, ಫ್ರಾನ್ಸ್–ಫ್ರಾನ್ಸು, ಬ್ರೆಡ್–ಬ್ರೆಡ್ಡು, ರೂಮ್–ರೂಮು, ಸ್ಕೂಲ್–ಸ್ಕೂಲು etc., but in Tulu such words are pronounced as they are in English.

(ii) Learners who are foreign to the sounds of Indian laguages, must pay special attention to the following sounds: ಜ, ಞ, ಣ, ಷ and ಳ.

(iii) In Tulu, the consonant ಞ occurs only in ಜ+ಞ combination: e.g., ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೃತಜ್ಞ, ಸರ್ವಜ್ಞ. All words of this kind are from Sanskrit. They are used mostly in modern literary Tulu speech and writing.

(iv) The consonant ಣ is a common consonant in Tulu, e.g., (ಅಣ್=slope), (ವಂಣ್=seat) (ಅಣ್=slope), (ಮಣಿ=bead), but in its place often ನ is also used in some words, e.g., (ಪುಣ, ಪುನ=dead body),

(vi) The consonant ಸ (ಬಿಸ=poison) is used in place of the consonant ಷ which is of Sanskrit origin. However, ಷ is also used by Kannada-literate speakers as it is widely used in Kannada as it is.
e.g., (ವಿಷ=poison)

(v) The consonant ಳ is a common consonant in Tulu, e.g., (ಬಳೆ=bangle), (ಚಳಿ=cold (weather)). However, ಲ is used ಳ in many words, e.g., (ಕಳು, ಕಲು=lie),) (ಅಳೆ, ಅಲೆ= buttermilk), (ಬೊಳ್ಳಿ, ಬೊಲ್ಲಿ= silver, also the planet Venus)

You will come across these letters/ sounds in most of the lessons that follow.

3.9. CONSONANTS –2

(i) Of the other 34 consonants, 20 consonants have two forms of pronunciation, unaspirated and aspirated. Both the pronunciations are represented by different symbols. The following examples through words are for introducing the sounds. You will have ample opportunities to practise them in the lessons that follow. However, You may bear in mind that Aspirated Sounds (ಮಹಾಪ್ರಾಣೊಲು=Mahapranas) are not a part of the Tulu alphabet. But they are placed in the alphabet because they are used in words which have come to Tulu from other languages, especially through Kannada)

Unaspirated

ಕ – ಕಾಬುಲ್, ಅಮೆರಿಕ
ಗ – ಗಂಗಾ, ಗುಜರಾತ್
ಛ – ಛತ್ತೀಸ್‌ಘಡ್
ಚ – ಚಂಬಲ್, ಚಿಲಿ
ಜ – ಜರ್ಮನಿ, ಜಮೈಕಾ
ಟ – ಟರ್ಕಿ, ಟೆಹರಾನ್
ಡ – ಡಬ್ಲಿನ್, ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್
ತ – ತೈವಾನ್
ದ – ಉದಯಪುರ
ಬ – ಬಂಗ್ಲಾ ದೇಶ್

Aspirated

ಖ – ಖತಾರ್, ಖಾರ್ಟೂಮ್
ಘ – ಘಾನ, ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ಥಾನ
ಛ – ಛತ್ತೀಸ್‌ಘಡ್
ಝ – ಝಾನ್ಸಿ
ಠ – ಪೀಠ= seat
ಢ – ದೃಢ= steady
ಥ – ಥಾಯ್ಲೆಂಡ್
ಧ – ಸಿಂಧ್
ಭ – ಭಾರತ್

*Note: **(i)** Please take note of the following 5 sounds (ಕ, ಚ, ಟ, ತ and ಪ) that are similar in Tulu and English. But there is a small difference in the way are produced. In English, when these are the first sounds of a word, they are produced with a small amount of aspiration, but not so much as for ಖ, ಛ, ಠ, ಥ, ಧ, ಫ. In Kannada, they are called **Mahapranas.** There are no Mahapranas in English. And, also, there are no **Mahapranas** in Tulu.*
[k] king, pick, kettle, care, queue, mixt
[tɪ] chair, catch, choice, poach, reach
[t] tea, teach, take, tray, brittle, mantle
['] think, truth, thought, healthy, filthy , breath, cloth
[p] pen, paper, pot, trap, develop, envelope

(ii) *The sound [f[in English (as in fool, food, fair etc.) is the same as it is in Urdu. ಸಫಾಯಿ (cleanliness), ಸಫೇದ್ (white). In Kannada it is [ಫ]-the Mahaprana form of [ಪ]: ಫಲ (fruit), ಸಫಲ (successful). In Tulu there are thousands of words of Persian origin, and most of them are in daily use. But Tulu speakers normally use [ಪ] instead of [ಫ]: ಸಪಾಯಿ, ಶಿಪಾರ್ಸ್*

(iii) *The sounds ಟ and ಡ in Tulu are produced by the tongue on the middle of the palate, hitting harder than you do for the English [t] and [d]. Similarly [ಳ] is also produced further up on the palate where ಡ is produced without hittin hard.*

(iv) *The sounds ತ and ದ are produced by the tip of the tongue on the palate just above the upper set of teeth. Corresponding English sounds [q] and [ð] as you find them in think and this, are produced between the tongue and the upper set of teeth.*

(v) ***The sounds [f] [v] in comparison with the Tulu sound [ವ]:***

***[f]:** is produced between the upper set of teeth and the lower lip forcing air out: fine, fool, food, roof, refer, suffer*

***[v]:** is produced in the same way without forcing air out: vine, vest, river, love, heavy*

***[w]:** is produced by rounding the lips: wine, water, shower, bowel*

[ವ]: The Tulu sound [ವ] is produced almost as the English sound, but with lips only slightly rounded: ವನ (forest), ಹವೆ (weather), ಕವಿ (poet), ಕಾವ್ಯ (poetry)

3.10. CONSONANTS-3

The remaining 9 consonants ನ, ಮ, ಯ, ರ, ಲ, ವ, ಶ, ಸ and ಹ are the same as in English. Of course, the English [r] is soft or single trilled, but the Tulu ರ is strong or double trilled. ವ is produced by rounding the lips as you do for [w], but by half-rounding. However, it is not like the sound [v] in English, which is produced between the lower lip and the upper set of teeth.

ನ–	ನಮೀಬಿಯ	– Namibia
ಮ–	ಮಿಯಾಮಿ	– Miami
ಯ–	ಯೆಮೆನ್	– Yemen
ರ–	ರಶ್ಯ	– Russia
ಲ–	ಲಂಡನ್	– London
ವ–	ವಿಯೆಟ್ನಾಮ್	– Vietnam
ಶ–	ಶಾಂಘಾಯಿ	– Shanghai
ಸ–	ಸಹಾರ	– Sahara
ಹ–	ಹವಾಯಿ	– Hawaii

3.11. CONSONANTS-4

Two English consonants are used in spoken Tulu:

1. [f]: face, fool, cough, laugh etc.
2. [z]: zoo, zeal, lazy, easy, dose etc.

On account of their having become familiar, in the spoken language, they are generally pronounced correctly. In writing,they are shown as follows:

ಫ – ಆಫೀಸ್(ofiice), ಫಿಲಿಪೀನ್ಸ್ (Philippines), ಫೈನಲ್(final);
ಜ಼ – ಜ಼ೂ (zoo), ರೇಜ಼ರ್ (razor), ಈಜ಼ಿ(easy), ಬಿಜ಼ಿ(busy);

Note: The Tulu sound, aspirated ಫ as in ಫಲ(fruit), ಸಫಲ (success), ವಿಫಲ (failure), ಕಫ (plegm) is different from the English [f] though ಫ is the letter used for both the sounds.

LESSON 4
THE ART AND SKILL OF TRANSLATION

4.1. HOW THE POET/LYRICIST PUTS IT IN TULU

(1) ಮೆನ್ಕ್ಲ ಮೆನ್ಕ್ಲ ನಕ್ಷತ್ರ
ಈ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿಚಿತ್ರ

ಮೆನ್ಕ್ಲ	ಮೆನ್ಕ್ಲ	ನಕ್ಷತ್ರ
twinkle	twikle	little star

ಈ ಒಂಜಿ	ವಿಚಿತ್ರ	ಮಾಮಲ್ಲ
you (are) one	wonder	very huge

Twinkle twikle little star
How I wonder what you are.

ದೂರೊದ ಬಾನೊಡು ಕುಲ್ಲೊಂದು
ಮೆನ್ಕುವ ಒಜ್ರೊನು ಮೀರೊಂದು

ಮಿತ್ತ್ ಎತ್ತರದ	ಬೂಮಿ	ಬಾರೀ ಎತ್ತರ
up above	the world	so high

ಅಂಚ	ಒಜ್ರ	ಬಾನೊಡು
like	a diamond	in the sky

Like a diamond in the sky.

Note: This is only the first four lines of a song. It is a beautiful rendering in Tulu from English. You can see how much of the liberty enjoyed by the translator has contributed to the success and popularity of this song. A good translator can decide which word or sentence can be translated verbatim, which ones can be tailored and what he can interpolate, and, even, what he can do away with. He has to employ these skills creatively and artistically either it is prose or verse. Note the following examples:

(2) "Pussy cat, pussy cat, where have you been?"
"I've been to London to look at the queen"
"Pussy cat, pussy cat, what did you do there?"
"I frightened a little mouse under her chair"

ಪುಚ್ಚೆ ಪುಚ್ಚೆ, ಮೋಕೆದ ಮುದ್ದೆ ಓಡೆಗ್ ಪೋದಿತ್ತ?
ಅರಸುನು ತೂಯೆರೆ ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆ ಕಾಂಡೆನೆ ಪೋದಿತ್ತೆ.
ಅರಮನೆ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ಮಲ್ತಿನಿ ದಾದ ಎಂಕೊರ ಪನ್ ತೂಕ.
ಅರಸುನ ಮಂಚದ ಅಡಿಟತ್ತಿನ ಎಲಿ ಗಿಡಪಾದೇ ಬತ್ತೆ.

Translation of key words:
ಪುಚ್ಚೆ (cat) ಮೋಕೆದ (of loving) ಮುದ್ದೆ (lump) ಓಡೆಗ್ (where) ಪೋದಿತ್ತ (have gone (you)) ಅರಸು (king) ತೂಯೆರೆ (to see) ಅರಮನೆ (palace) ಕಾಂಡೆನೇ (in the morning) ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ (having entered) ಮಲ್ತಿನಿ (did) ದಾದ (what) ಎಂಕೊರ (to me once) ಪನ್ (tell) ತೂಕ (let me see(hear)) ಮಂಚದ (of cot) ಅಡಿಟತ್ತಿನ (under the cot) ಎಲಿ (rat, mouse) ಗಿಡಪಾದೇ (chasing) ಬತ್ತೆ (came(I))

Note: The translator, keeping the main idea of the rhyme unchanged, has taken a little liberty to localise the backdrop. He has changed 'queen' into 'king', 'London' to 'Mysore' and 'chair' to cot.

(3) HOW THE POET/LYRICIST PUTS IT IN TULU

ಕಿನ್ನಿ ನಾಯಿ ಕಿನ್ನಿ ನಾಯಿ ತೆನಸ್ ಬೋಡ?
ತೆನಸ್ ಬೋಡು ಉಣಸ್ ಬೋಡು ಮಾತ ಬೋಡು.
ಕಿನ್ನಿ ನಾಯಿ ನಿಕ್ಕ್ ತೆನಸ್ ದಾಯೆ ಬೋಡು?
ತೆನಸ್ ತಿಂದ್ದ್ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಾಪೊಡು
ಕಿನ್ನಿ ನಾಯಿ ಕಳ್ವೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ದಾದ ಮಲ್ಪುವ?
ಬೌ ಬೌ ಬೌ ಬೌ ಪಂಡ್ದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡುವೆ.
ಬಿರ್ಸೆ ಕಿನ್ನಿ, ಕುಲ್ಲು ಯಾನ್ ತೆನಸ್ ಮಲ್ಪುವೆ
ಮಲ್ಪು ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಯಾನ್ ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುವೆ.

[**Translation of key words:** ಕಿನ್ನಿ ನಾಯಿ (puppy) ತಿನಸ್ (eatable) ಬೋಡ? (do you want?) ಬೋಡು(want (I)) ಉಣಸ್ (meal, food) ತಿಂದ್ದ್ (having eaten) ಇಲ್ಲ್ (house) ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ (becoming strong) ಕಾಪೊಡು (must guard) ಬತ್ತ್‌ಂಡ (if comes) ದಾದ (what) ಬೌ (barking sound, an onamotopoic word)

ಪಂಡ್ದ್ (calling, shouting) ಕುಲ್ಲ (wait) ಹೋಗಿ (going)
ಮಲ್ಪುವೆ (make I shall) ತಾ (bring(you)) ನಿನ್ನ (your)
ಯಾನ್ (I) ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುವೆ (waiting (I))

Dear puppy, dear puppy, do you want to eat?
Yes sir, please, bread and a little milk;
And some biscuit if you please.
Dear puppy, dear puppy, why d'you want to eat?
I'll get stronger and guard your house.
Dear puppy, dear puppy, if a burgler comes, what will you do?
I'll raise a rumpus and wake up the town.
Dear puppy, dear puppy, I'll get you all that you want.
All right sir, I shall guard your house all the time.

Note: *What is important in a rhyme is not 'meaning' but the rhyme and rhythm of words. The words create a picture in the mind of the child, and, gradually, meaning creeps in along with different feelings as she grows up. It may be humour (e.g., Pussy cat, Pussy cat) in one rhyme, wonder (e.g., Twinkle twinkle little star) in another, and sympathy (e.g., Ba ba black sheep) still in another. Later, in a poem, there may be an amalgam of all the these human emotional elements. To reach poetry, in any language, the first two steps are learning rhymes and songs. Of course, the thin line of demarcation that a puritan critic might draw between a song and a poem is pretty precarious, a now-it-is-there and now-it-is-not there thing. The 'meaning' of poetry has no height, depth, extant or age. To put it in one word, it is 'subjective'. Even in a nursery rhyme or a song, there could be an element of poetry, a tinge of sustivity, that keeps evolving in the mind of the child as he or she grows. Rhymes, songs and stories are very important in the life of a child. They not only mould her mind but also provide a base for imagination and creative thinking.*

LESSON 5
COMBINATION OF CONSONANTS AND VOWELS

5.1. In the Tulu language, the vowel becomes a part of the consonant. Identify them in the words in the sentences given for example. Side by side, you must also try to read a book or newspaper.

All the Consonant+Vowel combinations traditionally given in tables are not in use. So they are not included in the list below. This list is only for reference. You will find them again and again in sentences later.

Single consonants are always presented with the basic sound + ಅ. For example ಕ, ಚ, ಟ, ಪ etc. So they are not given below. Only the appending of the rest of the vowels are shown. In Tulu a consonant+vowel is called gunithakshara. Gunithakshras in use are:

ಕಾ–ಕಿ–ಕೀ–ಕು–ಕೂ–ಕೆ–ಕೇ–ಕೈ–ಕೊ–ಕೋ–ಕೌ–ಕಂ
ಗಾ–ಗಿ–ಗೀ–ಗು–ಗೂ–ಗೆ–ಗೇ–ಗೈ–ಗೊ–ಗೋ–ಗೌ–ಗಂ
ಚಾ–ಚಿ–ಚೀ–ಚು–ಚೂ–ಚೆ–ಚೇ–ಚೈ–ಚೊ–ಚೋ–ಚೌ–ಚಂ
ಜಾ–ಜಿ–ಜೀ–ಜು–ಜೂ–ಜೆ–ಜೈ–ಜೊ–ಜೋ–ಜೌ–ಜಂ
ಝೂ–ಝೋ–ಝೇಂ
ಟಾ–ಟಿ–ಟೀ–ಟು–ಟೂ–ಟೆ–ಟೇ–ಟೈ–ಟೊ–ಟೋ–ಟೌ–ಟಂ
ಡಾ–ಡಿ–ಡೀ–ಡು–ಡೂ–ಡೆ–ಡೇ–ಡೈ–ಡೊ–ಡೋ–ಡೌ–ಡಂ
ತಾ–ತಿ–ತೀ–ತು–ತೂ–ತೆ–ತೇ–ತೈ–ತೊ–ತೋ–ತೌ–ತಂ
ಥಿ–ಥಾ–ಥೆ–ಥೇ–ಥೈ
ನಾ–ನಿ–ನೀ–ನು–ನೂ–ನೆ–ನೇ–ನೈ–ನೊ–ನೋ–ನೌ–ನಂ–ನಃ
ಪಾ–ಪಿ–ಪೀ–ಪು–ಪೂ–ಪೆ–ಪೇ–ಪೈ–ಪೊ–ಪೋಪೌ–ಪಂ
ಬಾ–ಬಿ–ಬೀ–ಬು–ಬೂ–ಬೆ–ಬೈ–ಬೊ–ಬೋ–ಬೌ–ಬಂ
ಮಾ–ಮಿ–ಮೀ–ಮು–ಮೂ–ಮೆ–ಮೇ–ಮೈ–ಮೊ–ಮೋ–ಮೌ–ಮಂ
ಯಾ–ಯಿ–ಯೀ–ಯು–ಯೂ–ಯೆ–ಯೇ–ಯೊ–ಯೋ–ಯೌ–ಯಂ
ರಾ–ರಿ–ರೀ–ರು–ರೂ–ರೆ–ರೇ–ರೈ–ರೊ=ರೋ–ರೌ–ರಂ
ಲಾ–ಲಿ–ಲೀ–ಲು–ಲೂ–ಲೆ–ಲೇ–ಲೈ–ಲೊ–ಲೋ–ಲೌ–ಲಂ
ವಾ–ವಿ–ವೀ–ವು–ವೂ–ವೆ–ವೇ–ವೈ–ವೊ–ವೋ–ವಂ

ಷಾ–ಷಿ
ಶಾ–ಶಿ–ಶೀ–ಶು–ಶೂ–ಶೆ–ಶೇ–ಶೈ–ಶೊ–ಶೋ–ಶೌ–ಶಂ
ಲಾ–ಲಿ–ಲೀ–ಲು–ಲೂ–ಲೆ–ಲೇ–ಲೈ–ಲೊ–ಲೋ–ಲೌ–ಲಂ

ಹಾ–ಹಿ–ಹೀ–ಹು–ಹೂ–ಹೆ–ಹೇ–ಹೈ–ಹೊ–ಹೋ–ಹೌ–ಹಂ
ಳಾ–ಳಿ–ಳೀ–ಳು–ಳೆ–ಳೊ–ಳೋ–ಳಂ

5.2. Examples of usage:

You may identify most of the consonant+vowel forms in the letters used in the following 16 sentences. Don't bother about the double-letter forms. You just have to learn to utter the words as you hear them. You will know about the double-letter forms in the lessons that follow.

In the tables below, Tulu words and the corresponding English version will help you know how the word is formed in Tulu.

5.2.1. ಕಾಡ್‌ಡುಪ್ಪುನ ಮರೊಕುಲು ನರಮಾನಿಯಗ್ ಕಡ್ಪಿಯೆರೆಗಾದ್ ಉಪ್ಪುನಿ ಅತ್ತ್.

ಕಾಡ್‌ಡುಪ್ಪುನ	ಮರೊಕುಲು	ನರಮಾನಿಯಗ್
woods+in+is	trees	man+to
in the woods	trees	for man
ಕಡ್ಪಿಯೆರೆಗಾದ್ ಉಪ್ಪುನಿ ಅತ್ತ್		
cuttting down+for+are+not		
are not for cutting down		

Trees in the woods are not for man for cutting down.

5.2.2. ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮ(ಅಪ್ಪೆ) ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್ ತಿನ್ಪುಜೇರಾ?

ನಿನ್ನ	ಅಮ್ಮ (ಅಪ್ಪೆ)	ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್	ತಿನ್ಪುಜೇರಾ? (RP)
your	mother	icecream	eat+ (does)not?
your	mother	icecream?	does not

5.2.3. ದಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತಾ ಕಂಡಿಲೆನ್ ಮುಚ್ಲೆ.

ದಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್	ಮಾತಾ	ಕಂಡಿಲೆನ್	ಮುಚ್ಲೆ. (RP)
please	all (the)	windows	close
please	all the	windows	close

Please close all the windows.

5.2.4. ಗಾಳಿ ಏತ್ ಜೋರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಯಿಡ್ದ್ ಗುಡ್ಡೆನ್ ಪಂದಾಯೆರೆ ಆಪುಜಿ.

ಗಾಳಿ	ಏತ್	ಜೋರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ	ಅಯಿಡ್ದ್
(the)wind	however	strong+ is+if	by it
the wind	however	strong (is)	it

ಗುಡ್ಡೆನ್	ಪಂದಾಯೆರೆ ಆಪುಜಿ.
(the) mountain	to shake+cannot
the mountain	cannot shake

However strong the wind is, it cannot shake the mountain.

5.2.5. ಚಂದ್ರೆ ಮುಗಲ್‌ದ ಮದೆಟ್ಟುಲ್ಲೆ.

ಚಂದ್ರೆ	ಮುಗಲ್‌ದ	ಮದೆಟ್ಟುಲ್ಲೆ
(the) moon	(the) clouds	behind+in+is
the moon	the clouds	is behind

The moon is behind the clouds.

5.2.6. ದಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೇಜಿನ್ ಸೊಚ್ಚ ಮಲ್ಪು.

ದಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್(S)	ಮೇಜಿನ್	ಸೊಚ್ಚ
please	(the) table	clean
please	the table	clean

Please clean the table.

5.2.7. ಈ ಜರಿತ್ತ ನೀರ್ ದಾನೆ ಈತ್ ಕೆಂಪು?

ಈ	ಜರಿತ್ತ	ನೀರ್
this	of waterfall	(the) water
this	waterfall+ of	the water

ದಾನೆ	ಈತ್	ಕೆಂಪು?	
why	so	red+is?	
why	so	is	red?

Why is the water of this waterfall so red?

5.2.8. ಮಂಡೋದರಿ ರಾವಣನ ಬುಡೆದಿ.

ಮಂಡೋದರಿ	ರಾವಣನ ಬುಡೆದಿ	
Mandodari	Ravana's wife +is	
Mandodari	Ravana's is	wife

Mandodari is Ravana's wife.

5.2.9. ಜ್ಞಾನಿ ಮೌನವಾದುಪ್ಪುನಗ ಅಜ್ಞಾನಿ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವೆ.

ಜ್ಞಾನಿ	ಮೌನವಾದುಪ್ಪುನಗ	
(the) wise	silent+is+when	
the wise	is silent	when

ಅಜ್ಞಾನಿ	ಪಾತೆರೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವೆ.
(the) ignorant	chatterings+keeps
the ignorant	keeps chattering

When the wise is silent, the ignorant keeps chattering.

5.2.10. ತೂಕು ಬಡವೆ ಸಿರಿವಂತೆಂದ್ ಬೇದ ತೆರಿಯಾಂದ್.

ತೂಕು	ಬಡವೆ	ಸಿರಿವಂತೆಂದ್
fire+to	(ther) poor	the rich+that
fire	the poor	the rich

ಬೇದ	ತೆರಿಯಾಂದ್
(the) difference	(does)know+not
(the) difference	does not know

Fire does not know the difference between the poor and the rich.

5.2.11. ರಸ್ತೆದ ಬರಿಟ್ ಮಾರುನ ತಿಂಡಿತೆನಸ್‌ನ್ ತಿನೊಡ್ಚಿ.

ರಸ್ತೆದ ಬರಿಟ್	ಮಾರುನ
he roadside.	sold
the roadside.	sold

ತಿಂಡಿತೆನಸ್‌ನ್	ತಿನೊಡ್ಚಿ
(the) foodstuff	eat +don't
the foodstuff	don't eat

Don't eat the foodstuff sold on the roadside.

5.2.12. ಈ ಕೆದುತ ನೀರ್ ಸ್ಫಟಿಕೊದ ಲೆಕ್ಕ ಸೊಚ್ಚ ಉಂಡು.

ಕೆದುತ		ನೀರ್
(of) lake		(the) water
lake	of	the water

ಸ್ಫಟಿಕೊದ ಲೆಕ್ಕ			ಸೊಚ್ಚ ಉಂಡು	
crystal+as			clear+is	
as	crystal	as	clear	is

The water of this pool is as clear as crystal.

5.2.13. ಆ ಬಟ್ಟಿಟ್ ತಾರಾಯಿಲಾ ತರತರೊತ ಕಾಯಿಕಜಿಪುಲಾ ಉಂಡು.

ಆ	ಬಟ್ಟಿಡ್	ತಾರಾಯಿಲಾ
that	basket+in	coconuts (also)
that	basket	in

ತರತರೊತ	ಕಾಯಿಕಜಿಪುಲಾ ಉಂಡು		
a variety of	vegetables (also) +are (there)		
a variety of	vegetables	are	there

There is a variety of vegetables in that basket.

5.2.14. ಕರಿ ಒರ್ಸ ಅಕುಲು ರಶ್ಯೊಡಿತ್ತೆರ್.

ಕರಿ	ಒರ್ಸ	ಅಕುಲು	ರಶ್ಯೊಡಿತ್ತರ್		
last	year	they	Russia+in+were		
last	year	they	in	Russia	were

He was in Russia last year.

5.2.15 ಈ ಸುರುಟು ಈ ಪಾಟೊಲೆನ್ ಓದು.

ಈ	ಸುರುಟು	ಓದು	ಈ	ಪಾಟೊಲೆನ್
(You)	first	read	these	lessons

(You) read these lessons first.

5.2.16. ನಂಕ್ ನಿಷ್ಟೆಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು ಬೋಡು.

ನಂಕ್	ನಿಷ್ಟೆಡ್	ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು	ಬೋಡು.
to us	committed	workers	want

We want committed workers.

5.2.17. **ಕುಡೆತ ಉಲಯಿ ಪೋಯಿನ ಎಲಿತ ಪಿರವುಡೇ ಉಚ್ಚು ಪೋಂಡು.**

ಕುಡೆತ ಉಲಯಿ	ಪೋಯಿನ	ಎಲಿತ
inside the hole	that went	the rat
inside the hole	that went	the rat

ಪಿರವುಡೇ	ಉಚ್ಚು	ಪೋಂಡು
right behind	the snake	went
right behind	the snake	went

The snake went right behind the rat that went inside the hole.

5.2.18. **ಪಿಜಿನುಲು ಸಾಲ್‌ಸಾಲಾದ್ ಒಡೆಗೋ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ.**

ಪಿಜಿನುಲು	ಸಾಲ್‌ಸಾಲಾದ್
The ants	in rows
The ants	in rows

ಒಡೆಗೋ	ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ
somewhere	going+ are
somewhere	are going

The ants are going somewhere in rows.

5.2.19. **ನೀರಾನೆದ ಬಾಯಿಲಾ ಮಲ್ಲೆ, ಬಂಜಿಲಾ ಮಲ್ಲೆ.**

ನೀರಾನೆದ		ಬಾಯಿಲಾ
of (the) hippopotamus		(the) mouth
the hippopotamus	of	the mouth

ಮಲ್ಲೆ	ಬಂಜಿಲಾ			ಮಲ್ಲೆ
big (is)	(and+its) stomach+also (is)			big.
is big,	and, its stomach	is	also.	big

The mouth of the hippopotamus is big, and, its stomach is also big.

5.2.20. ಸೂರ್ಯ ಒಂಜಿ ನಕ್ಷತ್ರ. ಅತ್ತಾ?

ಸೂರ್ಯ	ಒಂಜಿ ನಕ್ಷತ್ರ.		ಅತ್ತಾ?
the sun	a star (is)		isn't it?
the sun	a star	is	isn't it?

The sun is a star, isn't it?

LESSON 6
COMBINATION OF SOUNDS

Consonant+Consonant+Consonant & Consonant+Consonant+vowel

Most of these sound clusters are originally from English or Sanskrit that got entry into Tulu.

From Sanskrit:
ಲಕ್ಷ್ಮಿ – (**Lakshmi - a name, Hindu goddess of wealth**)
ಶಸ್ತ್ರ – **weapon**
ಶಾಸ್ತ್ರ – **study (discipline)**
ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ – **distinctness**
ನಿಷ್ಕ್ರಿಯೆ – **inaction**
ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ – **seven kinds of riches**
ಅದ್ವೈತ – **philisophy of not believing in the existence of God**

From English:
ಟ್ರೈನ್ – **train** (ರೈಲ್)
ಸ್ಟ್ರೈಕ್ – **strike** (ಸ್ಟ್ರೈಕ್)
ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ – **text** (ಪಠ್ಯ)
ಮಿಕ್ಸ್ಚರ್ – **mixture** (ಮಿಶ್ರಣ)
ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ – **institute** (ಸಂಸ್ಥೆ)
ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾ – **extra** (ಎಚ್ಚ)

LESSON 7
THE TRANSFORMATION IN TRANSLATION

7.1. Listen to the following poem, and, then read the meanings of words and the original poem in English:

ಕೃಪೆ ದೀದ್ ಓ ಬೊಲ್ಪು ಕೈ ಪತ್ತ್ ನಡಪಾವು
ಈ ತೋಜಾಯಿ ಸಾದಿಗ್
ಮಬ್ಬು ಕವಿದಿನ ಕಾನದಾ ಬರಿಕ್ ಕಡಪಾವು
ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರೆ ಜಾಲ್‌ಗ್ ।ಪಲ್ಲವಿ।

ಈತ್ ದಿನ ಎನ್ನವೇ ಸಾದಿ ಪನನ ಗರ್ವ
ಕರಗ್‌ಂಡ್ ಇನಿ ಸಕ್ತಿ ಕೊರು ಪಜ್ಜೆಗ್
ಕರಿನ ಕಾಲೊದ ನೆನಪು ಬೊಡ್ಚಿ ನಂಕೇಪಗುಲ
ನಿನ್ನ ಜತೆಟೇ ನಡೆಪೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗೊಗು ।ಕೃಪೆ।

ಈತ್ ದಿನಲಾ ಎನನ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪ್ರೀತಿ
ತೋಜಿನೇ ಇಜ್ಜೆಂಕ್ ಕ್ಷಮೆ ಕೇನುವೆ
ಈ ಕಲ್ಲ್ ಮುಲ್ಲುಡುದಂಚಿ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಗ್ ದೂರ
ದಾಂಟಾದ್ ಕೊರೊಡುಂದು ನಟ್ಟೋನುವೆ ।ಕೃಪೆ।

ಆಧಾರ: "ಲೀಡ್ ಕೈಂಡ್ಲಿ ಲೈಟ್"
ಜಾನ್ ಹೆನ್ರಿ ನ್ಯೂಮನ್(1801–1890)

Meanings of words:

ಕೃಪೆ(kindness) ದೀದ್(keeping, giving) ಓ ಬೊಲ್ಪು (O, light)
ಕೈ(hand) ಪತ್ತ್(holding) ನಡಪಾವು(lead) ಈ(you)
ತೋಜಾಯಿ(shown) ಸಾದಿಗ್(path+to) ಮಬ್ಬು(dusk)
ಕವಿದಿನ(enveloped) ಕಾನದಾ(of woods) ಬರಿಕ್(side+to)
ಕಡಪಾವು(help to cross)
ಸೂರ್ಯ(the sun) ದೇವೆರೆ(god) ಜಾಲ್‌ಗ್(frontyard)

ಈತ್(so far) ದಿನ(day, time) ಎನ್ನವೇ(mine alone)
ಸಾದಿ(path,way) ಪನನ ಗರ್ವ(pride+that) ಕರಗ್‌ಂಡ್(melted)
ಇನಿ(today, now) ಸಕ್ತಿ(strength) ಕೊರು(give) ಪಜ್ಜೆಗ್(steps)
ಕರಿನ(bygone) ಕಾಲೊದ(time+of) ನೆನಪು(memory)
ಬೊಡ್ಚಿ(don't want) ನಂಕೇಪಗುಲ(for us ever) ನಿನ್ನ(your)
ಜತೆಟೇ(company) ನಡೆಪೆ(walk, go) ಸನ್ಮಾರ್ಗೊಗು (good conduct)

ಈತ್ ದಿನಲಾ(so far) ಎನನ್(me) ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ(watching) ಪ್ರೀತಿ(love)
ತೋಜಿನೇ(see=at all) ಇಜ್ಜಿಂಕ್(no+me) ಕ್ಷಮೆ(pardon) ಕೇನುವೆ(request+I)
ಈ(this) ಕಲ್ಲ್ (stone) ಮುಲ್ಲುಡುದಂಚಿ(beyond thorns) ಎನ್ನ(my) ಇಲ್ಲಗ್(home+to) ದೂರ(far) ದಾಂಟಾದ್
ಕೊರೊಡುಂದು(lead)ನಟ್ಯೋನುವೆ(beg+I)

Lead Kindly Light

Lead, kindly light, amid the encircling gloom
Lead Thou me on!
The night is dark, and I am far from home
Lead Thou me on!
Keep Thou my feet; I do not ask to see
The distant scene, one step enough for me.

I was not ever thus, nor pray'd that Though
Shouldst lead me on.
I loved to choose and lead my path, but now
Lead Thou me on!
I loved the garish day, and spite of fears,
Pride ruled my will:remember not past years.

So long Thy power hath blest me, sure still
Will lead me on,
O'er moor and fen, o'er crag and torrent, till
The night is gone,
And with the morn those faces smile
Which I have loved since, and lost a while.

7.2. Read the following poem (by Christina Rosetti) and, then listen to its translation that follows:

Remember

Remember me when I am gone away,
Gone far away into the silent land;
When you can no more hold me by the hand,
Nor I half turn to go yet turning stay.
Remember me when no more day by day
You tell me of our future that you planned:
Only remember me; you understand
It will be late to counsel then or pray.
Yet if you should forget me for a while
And afterwards remember me, do not grieve:
For if the darkness and corruption leave
A vestige of the thoughts that once I had,
Better by far you should forget me and smile
Than that you should remember and be sad.

Note: *It is a wrong belief that a language can be learnt through words, sentences, sentence patterns etc. specially prepared for that purpose. Learning a language is a cultural experience.*

Poetry offers us an opportunity to refresh our thoughts The way language is used in poetry is interesting. Like music, painting and sculpture, the poetry of a language is language in itself. Human thoughts and feelings might me the same everywhere, but expression in poetry is different from culture to culture. An 'experience' of the poetry of another language helps us understand the speech and expressions in that language better. For this reason, reading the poetry of different languages is immensely rewarding. A comparative study of idioms and expressions improves our knowledge of the mother tongue as well as that of the second language. The following is the Tulu translation of the above poem by Christina Rosetti.

7.3. Listen to the following poem, and, after reading the meanings of words listen to the poem again:

ನೆನೆಪು ಎನನ್

ನೆನೆಪು ಎನನ್ ತೋಜಾಂದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ
ದೂರ ಆ ದೂರೊದ ಮೌನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ
ನಿನ್ನ ಕೈ ಎನ್ನ ಕೈ ಜೊತೆಯಾವೆರಾವಂದಿನ ದಿನ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ.
ನೆನೆಪು ಎನನ್ ಯಾನ್ ಪೋಯೆರೆ ಪಿದಾಡ್ದ್
ಪೋವೆರಾವಂದೆ ಮಗ್‌ರ್‌ದುಂತುದು ಅಂಚನೇ ಉಂತೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್

ನೆನೆಪು ಎನನ್ ನಮನ ದುಂಬುದ ಬದ್‌ಕ್ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು
ನಮ ಕಟ್ಟಿ ಕನಕುಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕೇಪುಗ್‌ಲಾ ಪನೆರೆ ಕೇನೆರೆ
ತಡವಾಂಡ್‌ಂದ್ ನಿಕ್ಕ್
ನಿನ್ನ ಮನಸ್‌ಗ್ ತೆರಿನಾನಿ ಮಾತ್ರ.
ಮರೆತಡಲಾ ಒಂಜಿ ಚಣ ಎನನ್
ಬೊಕ್ಕ ನೆನೆಪಾನಗ ಮಲ್ಪಡ ದುಕ್ಕ;
ಏಪೊನೋ ಒರ ಎನ ಅಜ್ಞಾನೊಡ್ದಾಯಿನ ಗುರ್ತು
ಮಾಜಂದೆ ಒರಿಪ್ಪುಂಡುಂದಾಂಡ ನಿನ ಮನಸ್‌ಡ್
ಮರೆಪುನೇ ಎಡ್ಡೆ, ಮರೆತ್‌ದ್ ತೆಲಿಪುನೇ ಎಡ್ಡೆ,
ನೆನೆಪುನೆಡ್‌ದ್ ದುಕ್ಕೊಡು.

Meanings of words:

ನೆನೆಪು (remember) ತೋಜಾಂದಾಯಿ(disappeared) ಬೊಕ್ಕ(after) ದೂರ ಆ ದೂರೊದ ಮೌನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ (kingdom of silence) ಸೇರಿ(having joined) ಜೊತೆಯಾವೆರಾವಂದಿನ(not possible to get joined together) ದಿನ(day, time) ಬತ್ತಿ(having come) ಪೋಯೆರೆ(to go) ಪಿದಾಡ್ದ್ (having started) ಪೋವೆರಾವಂದೆ(being not able to go) ಮಗ್‌ರ್‌ದುಂತುದು(having turned and turn and stopped) ಅಂಚನೇ (like that)ಉಂತೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್(standing) ದುಂಬುದ(of future) ಬದ್‌ಕ್(life) ಎಂಚ(how) ಉಪ್ಪೊಡುಂದು(to be (that)) ಕಟ್ಟಿ (built) ಕನಕುಲೆನ್(dreams) ಬೊಕ್ಕೇಪುಗ್‌ಲಾ(ever after) ಪನೆರೆ(to tell) ಕೇನೆರೆ (to ask) ತಡವಾಂಡ್‌ಂದ್(became late) ನಿಕ್ಕ್ (to you) ತೆರಿನಾನಿ(understood, realized) ಮಾತ್ರ. (only) ಮರೆತಡಲಾ(if forgotten(you) ಒಂಜಿ(one) ಚಣ(moment) (moment) ಮಲ್ಪಡ(don't do) ದುಕ್ಕ(grieff, sorrow); ಏಪೊನೋ(some time) ಒರ (once) ಅಜ್ಞಾನ(ignorance ಗುರ್ತು (mark) ಮಾಜಂದೆ(not disappering) ಒರಿಪ್ಪುಂಡುಂದಾಂಡ(remaining) ನಿನ ಮನಸ್‌ಡ್(in your mind) ಮರೆಪುನೇ(forgetting) ಎಡ್ಡೆ(good), ಮರೆತ್‌ದ್(having forgotten) ತೆಲಿಪುನೇ(laughing, smiling) ದುಕ್ಕೊಡು(in grief, in sorrow).

7.4. Listen to the following poem, and, then read meanins of words and the translation of the poem in English:

ಈ

ಒರೊರ ಎನ್ನ ಕನೊಟು
ಈ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪೊಣ್ಣು
ಜಡೆಟೊಂತೆ ಜಾಜಿ ತೊಡೆಟೊಂಜಿ ಗೊಂಬೆ
ಬಿರೆಲ್‌ದ ಕೊಡಿಟ್ ನೂದು ಕಬಿತೆ.

ಒರೊರ ಈ ಅರಾದ್ ಪತ್ತ್ಂಡ
ನೆಲ ನಿಲಿಕೆ ರೋಮಾಂಚನ;
ಒಂಜೊಂಜಿ ನಡುಕಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪೂವು
ಪೂ ಮಾತ ನಿನ್ನ ಬಿರೆಲ್.

ಒರೊರ ಯಾನೊಂಜಿ ಪಕ್ಕಿ
ಅಂತ್ಯ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ನಿನ ಹೃದಯದ ಬಾನೊಡು.
ಒರೊರ ಯಾನೊಂಜಿ ಮೀನ್
ನಿನ್ನ ಮನಸ್ ಕಡಲ್‌ದ ಗಾಂತೊಡು

ಒರೊರ ಈ ಅಂಚ ಉಂತ್ಂಡ
ತೋಜುವ ಎಂಕೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆನಂಚ;
ಆ ಕೆನ್ನೆದ ರಂಗ್ ಉಪ್ಪು ಅಂಚ
ಯಾನ್ ಪುಟ್ಟುನೇಕ್ ದುಂಬು.

ಒರೊರ ಮೈ ದಿಂಜ ನಕ್ಷತ್ರ
ಪತ್ತಾಯಿನಾಕಾಶ ಈ
ಸೀಮೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ನಿನ್ನ ಆಕಾಶಗಂಗೆಡ್
ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ತೋಜಂದಿ ಚುಕ್ಕಿ ಯಾನ್.

Meanings of key words:
ಒರೊರ (sometimes) ಕನೊಟು (in dream) ಈ(you) ಎಲ್ಯ(small) ಪೊಣ್ಣು(girl) ಜಡೆ(plait) ಒಂತೆ(some) ಜಾಜಿ(jasmine) ತೊಡೆ(thigh, lap) ಗೊಂಬೆ (doll) ಬಿರೆಲ್(finger) ಕೊಡಿ(tip) ನೂದು(hundred) ಕಬಿತೆ(poem) ಅರಾದ್ ಪತ್ತ್ಂಡ(if embraced) ನೆಲ(grouund, the earth) ನಿಲಿಕೆ(full) ರೋಮಾಂಚನ(thrill) ಒಂಜೊಂಜಿ(each) ನಡುಕ(trmor, vibration) ಪೂವು(flower) ಯಾನೊಂಜಿ(me one) ಪಕ್ಕಿ (bird) ಅಂತ್ಯ(end) ಹೃದಯದ(of heart) ಬಾನೊಡು(in the sky) ಮೀನ್ (fish) ಮನಸ್(mind) ಕಡಲ್‌ದ (of sea) ಗಾಂತೊಡು(in depth) ಅಂಚ (like that) ಉಂತ್ಂಡ(if stood) ತೋಜುವ(appear, seem

(you) ಎಂಕೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆ(to me my mother) ಕೆನ್ನೆದ(of cheek) ರಂಗ್(colour, hue) ಉಪ್ಪು(was) ಯಾನ್ ಪುಟ್ಟುನೇಕ್ ದುಂಬು(before I was born) ಮೈ (body) ದಿಂಜ(full) ನಕ್ಷತ್ರ (star) ಪತ್ತಾಯಿನ(stuck) ಸೀಮೆ(limit, border) ಇಜ್ಜಾಂದಿ(not being) ಆಕಾಶ ಗಂಗೆಡ್(in the milky way) ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ (even to you) ತೋಜಂದಿ(not seen) ಬೊಟ್ಟು (small mark, dot)

YOU

Sometimes in my dreams you are a little girl;
Flowers on your hair, dolls on your lap,
And a hunderd poems on fingertips.

    Sometimes in your embrace it's tremors under the feet;
    Evey tremor is a flower in bloom,
    And all the flowers are your fingers.

Sometimes I'm a bird in the welkin of your boundless heart;
Sometimes I'm a fish deep in water
In the deeps of your unfathomable arms.

    Sometimes when you stand still like that
    You look like my mother;
    I'm sure her cheeks were red like that
    Much before I was born.

Sometimes you are the sky with stars stuck
All over you.
In the limitless expanse of your milky way
I'm too small even for you to see.

Note: In Tulu and Kannada poetry, the way words get knit together is different from the way they do in prose. You will also find that certain word combinations occur only in poetry.

LESSON 8
DOUBLE SOUNDS – 1

Similar Consonant+Consonant combination (most common)

8.1. An interesting phonological feature of Tulu and English is that Tulu is full of Similar Consonant+Consonant combinations, and, dissimilar Consonant+Consonant combinations are very few. English is full of dssimilar Consonant+Consonant combinations, and, Similar Consonant+Consonant combination are very few.

Of course, in English writing, there are plenty of Similar Consonant+Consonant combinations, but in such combinations, there is no doubling of the sound in speech. In pronunciation it is just one sound. Compare the following: letter, better, kidding, bedding, budding, sitting, cutting, silly, running, skipping

ಸಕ್ಕರೆ (sugar) ಮಗ್ಗ (loom) ಬೆಚ್ಚ (heat) ಕತ್ತಲೆ (darkness) ಕಟ್ಟ (knot, bundle) ಗಡ್ಡ (beard) ಸುದ್ದಿ (news) ಕನ್ನಡಿ(mirror) ಕಪ್ಪೆ (frog)
ಗೊಬ್ಬರ (manure)

8.2.

(i) A large number of words of the English language are used in Tulu. Among them consonants get dobled in certain words irrespective of their being double or single in English. ***This happens only in the second syllable when the first syllable is a short one.*** For example:
ಬಸ್ಸ್‌ಗ್ (to the bus, for the bus) ಕ್ಲಬ್ಬ್‌ಡ್ (in the club) ಪೆನ್ನ್‌ಡ್(in the pen, by the pen) ಡ್ರಮ್ಮ್‌ಡ್‌ದ್ (from the drum); ಬೆಡ್ಡಿಂಗ್ ('bedding) ಸಿಲ್ಲಿ (silly) ಮಮ್ಮಿ (mummy) ಫಿಟ್ಟಿಂಗ್ (fitting) ಫಿಲ್ಲಿಂಗ್ (filling) ಡಬ್ಬಿಂಗ್ (dubbing) ಸ್ವಿಮ್ಮಿಂಗ್ (swimmimg)

(ii) In the case of the double letters that occur after a long first syllable, or as a third syllable, there is no doubling of the sound. For example: ಕಾಲಿಂಗ್(calling) ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ (planning) ಪ್ರೊಗ್ರಾಮಿಂಗ್ (programming)

There is in Tulu no *syllable stress* as in English. Doubling of the same consonants takes place in great frequency in the Tulu language. However, it is most common in consonants in the case of the following 14 consonants:

ಕ, ಗ, ಚ, ಜ, ಟ, ಡ, ತ, ದ, ನ, ಪ, ಬ, ಮ, ಲ, ಳ

Examples of usage:

ಕ್ಕ, ಗ್ಗ, ಚ್ಚ, ಜ್ಜ, ಟ್ಟ, ಡ್ಡ, ತ್ತ, ದ್ದ, ನ್ನ, ಪ್ಪ, ಮ್ಮ, ಲ್ಲ, ಳ್ಳ

A large number of words of the English language are used in Tulu Among them consonants get dobled in cetain words irrespective of their being double or single in English. Though this libguistice phenomenon does not follow a fixed rule, it falls in a certain pattern. For example:

(i) The second syllable in Tulu gets doubled when the first syllable is a short one, either it is single or double in English: ಬಸ್ಸಿಗೆ (to the bus, for the bus) ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ (in the book) ಪೆನ್ನ್‌ಡ್(in the pen, by the pen) ಡ್ರಮ್ಮ್‌ಡ್‌ದ್ (from the drum); ಬೆಡ್ಡಿಂಗ್ (¨bedding) ಸಿಲ್ಲಿ (silly) ಮಮ್ಮಿ (mummy) ಫಿಟ್ಟಿಂಗ್ (fitting) ಫಿಲ್ಲಿಂಗ್ (filling).

lease note: The second sound that is appended with the first one is called ಒತ್ತು in Tulu. ಒತ್ತು means 'pressure'. You can easily learn them from the following examples:

8.2.1. ಅಕ್ಕಾ, ದಾಯೆ ಈ ಅಂಚ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ಉಂತುನಿ?

ಅಕ್ಕಾ,	ಈ	ದಾಯೆ	ಬಗ್ಗ್‌ದ್	ಉಂತುನಿ?
sister	you	why	bent	standing?

Sister, the bird is sitting on the rope.

8.2.3 ಈರೆನ ನಾಯಿ ಎನ್ನನ್ ತುಚ್ಚಿಂಡ್.

ಈರೆನ ನಾಯಿ	ಎನ್ನನ್ (ಎಂಕ್)	ತುಚ್ಚಿಂಡ್
Your dog	me	bit

Your dog bit me.

8.2.4. ಮೂಲು ಆನೆದ ಪಜ್ಜೆ ಗುರ್ತುಲುಲ್ಲ.

ಮೂಲು	ಆನೆದ	ಪಜ್ಜೆ ಗುರ್ತುಲುಲ್ಲ
here	of elephant	footprints+are

Here are the footprints of an elephant.

8.2.4. ಆಯೆ ಕನಕ್ ಕೊನೆಯೆರೆ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋಯೆ.

ಆಯೆ	ಕನಕ್	ಕೊನೆಯೆರೆ	ಗುಡ್ಡೆಗ್	ಪೋಯೆ
he	firewood	to bring	to the hill	went

He went to the hill to fetch firewood.

8.2.5. ಮರ ಮಿತ್ತೇರ್‌ನ ಹುಡುಗೆ ಜಾರ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ಯೆ.

ಮರ	ಮಿತ್ತೇರ್‌ನ	ಹುಡುಗೆ	ಜಾರ್ದ್	ಬೂರ್ಯೆ
tree	climbed	boy	down	fell

The boy who climbed the tree fell down.

8.2.6. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮ ಎನಡ್ದ್ ಎತ್ತರ ಉಲ್ಲೇರ್.

ಎನ್ನ	ಅಮ್ಮ	ಎನಡ್ದ್ ಎತ್ತರ ಉಲ್ಲೇರ್
my	mother	than me taller is

My mother is taller than me.

8.2.7. ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಎನ್ನ	ಅಜ್ಜೆರ್	ಟೆನ್ನಿಸ್	ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್
my	grandfather	tennis	used to play

My grandfather used to play tennis.

8.2.8. ಈ ಡಬ್ಬೊಡು ಮುಪ್ಪ ಕಿಲೊ ಬೆಲ್ಲ ಉಂಡು.

ಈ	ಡಬ್ಬೊಡು (ಡಬ್ಬೆಡ್)	ಮುಪ್ಪ ಕಿಲೊ	ಬೆಲ್ಲ ಉಂಡು
this	box+in	thirty kilo	aggery is

There is thirty kilo jaggery in this tin.

LESSON 9
DOUBLE SOUNDS – 2

Similar Consonant+Consonant combination (less common) ಯ್ಯ, ರ್ರ, ಸ್ಸ

9.1. ಅಯ್ಯೊ, ಪಕ್ಕಿದ ಪರಿದ್'ಂಡ್.

ಅಯ್ಯೊ,	ಪಕ್ಕಿದ	ರೆಕ್ಕೆ	ಪರಿದ್'ಂಡ್
alas	bird+of	wing	mangled+is

Alas, the wings of the bird are mangled.

9.2. ಆರ್ ಬರ್ರಂದ್ ಜಾರ್'ದ್ ಕೆಸರ್'ಗ್ ಬೂರ್ಯೆರ್.

ಆರ್	ಬರ್ರಂದ್	ಜಾರ್'ದ್	ಕೆಸರ್'ಗ್	ಬೂರ್ಯೆರ್
he (P/R)	burr+that	slipping	mud+to	fell (P/R)

*(burr-onomotopoeic word)

He slipped and fell into the mud.

9.3. ಬಸ್ಸ್‌ಡಿತ್ತಿನಿ ಪತ್ತ್ ಗೋಣಿ ಬಜ್ಜಯಿಲಾ ಒರಿ ಕುಳ್ಳೆಲಾ.

ಬಸ್ಸ್‌ಡಿತ್ತಿನಿ	ಪತ್ತ್ ಗೋಣಿ	ಬಜ್ಜಯಿಲಾ
(the) bus+in was	ten sacks	arecanut +and

ಒರಿ	ಕುಳ್ಳೆಲಾ
one (human)	dwarf

There were ten bags of arecanut and a dwarf.

Note: Doubling of ಶ, ವ and ಹ (ಶ್ಶ, ವ್ವ and ಹ್ಹ) is extremely rare. A few examples of usage:

9.4. ಅಕುಲು ನಿಶ್ಶರ್ತವಾದ್ ಲಡಾಯಿ ಉಂತಾಯೆರ್.

ಅಕುಲು	ನಿಶ್ಶರ್ತವಾದ್	ಲಡಾಯಿ	ಉಂತಾಯೆರ್
They	unconditionally	fighting	stooped

They stopped fighting unconditionally.

9.5. ನಾಲ್ ಜವ್ವನೆರ್ ಮಾತ್ರ ಬಸ್ಸ್ ಮಿತ್ತೇರಿಯೆರ್.

ನಾಲ್ (ನಾಲ್ವೆರ್)	ಜವ್ವನೆರ್ ಮಾತ್ರ
Four	young men only
ಬಸ್	ಮಿತ್ತೇರಿಯೆರ್
(the) bus	got into

Only for young men got into the bus.

9.6. ಹಹ್ಹಹ್ಹಾ, ಅಕೇರಿಗ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ ಸೋತ್‌ಂಡ್.

ಹಹ್ಹಹ್ಹಾ	ಅಕೇರಿಗ್	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ	ಸೋತ್‌ಂಡ್
hahhahha	at last	Australia	lost

Haha! Australia is all out at last!

LESSON 10
COMBINATION OF DIFFERENT SOUNDS

Consonant+Consonant

You can learn to read these combinations after you have known the sound the letter represents. As they there are too many, listing these combinations is hardly of any use in learning how to read. They will be appearing repeatedly in the sentences in the lessons. You must closely follow them when they are spoken and associate the sound with the symbol. You may note the linguistic feature in Consonant+Consonant combination that in the script the vowel appears appended to the first sound, but in pronunciation it is in the second sound, e.g., **ಸತ್ಕಾರ, ಸದ್ಗುಣ**.

Examples of usage. After listening to the spoken words together with reading, try to read in books and periodicals.

10.1.1. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಆಯನ ಆಯ್ಕೆಯಾದಿಜ್ಜಾಂಡ್.

ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್	ಆಯನ	ಆಯ್ಕೆಯಾದಿಜ್ಜಾಂಡ್.
engineering	his	choice+was+not

Engineering was not his choice.

10.1.2. ಟಿಪ್ಪುನ ಕಡ್ಗ ಓಲು ಉಂಡು?

ಟಿಪ್ಪುನ	ಕಡ್ಗ	ಓಲು	ಉಂಡು?
Tipp's	sword	where	is.?

Where is Tippu's sword?

10.2.3. ಅಕುಲು ಕಾರ್‌ನ್ ಮಾರ್ಪೆರೆ ನಿಚ್ಚಯ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಕುಲು	ಮನೆಯನ್ನು	ಮಾರಲು	ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು
They	car	to sell	decided

They decided to sell the car.

10.2.4. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಎಂಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಅತ್ತ್.

ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಎಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಅತ್ತ್
chemistry to me wantd subject not.

Chemistry was not the subject I wanted.

10.2.5. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಂಗ್ ಉತ್ತರಿಸುನಿ ಒಂತೆ ಕಷ್ಟ.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರಿಸುನಿ ಒಂತೆ ಕಷ್ಟ
this question answering a little difficult

Answering this question is a little difficult.

10.2.6. ನಮ ಗೌರವಿಸೋಡಾಯಿನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆನ್, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆನತ್ತ್.

ನಮ ಗೌರವಿಸೋಡಾಯಿನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆನ್, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆನತ್ತ್
we respect+must+is honesty prestige+not

We must respect honesty, not prestige.

10.2.7 ದಾರಾರಾಕಾರವಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಬರ್ಸೊಡದಾದ್ ಮಸ್ತ್ ವಸ್ತ್ ಒಡವೆ ನಷ್ಟ ಆಂಡ್

ದಾರಾಕಾರವಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಬರ್ಸೊಡದಾದ್ ಮಸ್ತ್ ವಸ್ತ್ ಒಡವೆ ನಷ್ಟ ಆಂಡ್.
in torrents poured rain+because a lot of property was lost

A lot of property was lost in the rain that poured in torrents.

10.2.8. ಊರು ಸೊಸ್ತ ಸ್ತಿತಿಗ್ ಬರ್ಯೆರೆ ನಾಲ್ ದಿನ ಬೋಡಾಂಡ್.

ಊರು ಸೊಸ್ತ ಸ್ತಿತಿಗ್ ಬರ್ಯೆರೆ ನಾಲ್ ದಿನ ಬೋಡಾಂಡ್.
city normal condition four days needed

The city took four days to return to normal.

10.2.9. ಇರಾಕ್‌ದ ರಾಜದಾನಿ ಬಗ್ದಾದ್.

ಇರಾಕ್‌ದ ರಾಜಧಾನಿ ಬಗ್ದಾದ್	
Iraq capital Baghdad (is)	

Baghdad is the capital of Iraq.

10.2.10. ಈ ಕುಕ್ಕುದ ಕಮ್ಮೆನ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಈ ಕುಕ್ಕುದ ಕಮ್ಮೆನ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಿ
this of+mango smell good not.

The smell of this mango is not good.

10.2.11. ಈ ವಿಚಾರೊಡು ವಾದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಯಗ್ ಆಸ್ಪದ ಕೊರೋಡ್ಚಿ.

ಈ ವಿಚಾರೊಡು ವಾದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಯಗ್ ಆಸ್ಪದ ಕೊರೋಡ್ಚಿ.
this matter+in argument to+do to+ him room give+no

In this issue, there is no provision for argument.

10.2.12. ಈ ಬಲ್ಬು ಎಂಕ್ ಬೋಡು.

ಈ ಬಲ್ಬು ಎಂಕ್ ಬೋಡು
this bulb me+to want

I want this bulb.

10.2.13. ಆತ್ಮೊನು ತೂಯಿನಕುಲು ಏರಾಂಡಲಾ ಉಲ್ಲೇರಾ?

ಆತ್ಮೊನು ತೂಯಿನಕುಲು ಏರಾಂಡಲಾ ಉಲ್ಲೇರಾ?
soul seen anybody is

Is there anyone who has seen the soul?

10.2.14. ಆಲ್ ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಕೋರ್ಟುಗು ಪೋಯಾಲ್.

ಆಲ್ ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಕೋರ್ಟುಗು ಪೋಯಾಲ್
she justice+for fought won

She went to the court for justice fought for justice and won.

10.2.15. ಈ ಗಾಡಿದ ಒಂಜಿ ಚಕ್ರ ತರೆದ್‌ಂಡ್.

ಈ ಗಾಡಿದ ಒಂಜಿ ಚಕ್ರ ತರೆದ್‌ಂಡ್
this vehicle+of wheel worn out+is

One wheel of this vehicle is worn out.

10.2.16. ಒರ್ಸೊಡ್ದ್ ಒರ್ಸೊಗು ಗಾಳಿಡ್ ಅಂಗಾರಾಮ್ಲೊದ ಅಂಶ ಜಾಸ್ತಿ ಅವೊಂದುಂಡುಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಪನ್ಪೆರ್.

ಒರ್ಸೊಡ್ದ್ ಒರ್ಸೊಗು ವಾತಾವರಣೊಡು ಅಂಗಾರಾಮ್ಲೊದ ಅಂಶ ಜಾಸ್ತಿ ಅವೊಂದುಂಡುಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಪನ್ಪೆರ್
year by year (the) atmoshere+in carbondioxide conten increasing+that scientists say

Sientists say that the content of carbondioxide in the atmoshere is increasing year by year.

10.2.17. ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನಾಯಗ ಶಿಕ್ಷೆ ಆವೊಡೇ.

ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನಾಯಗ ಶಿಕ್ಷೆ ಆವೊಡೇ
guilty+to punishment must

The guilty must be punished.

10.2.18. ಆರ್ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಜಿ ಬೂಕು ಬರೆತೆರ್.

ಆರ್ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಜಿ ಬೂಕು ಬರೆತೆರ್
he of+phiolosophy three books wrote

He wrote three books of pholosophy.

10.2.19. ಮತ್ಸರೊಗು ಮರ್ದ್ ಇಜ್ಜಿ.

ಮತ್ಸರೊಗು ಮರ್ದ್ ಇಜ್ಜಿ (ಮಚ್ಚರೊಗು ಮರ್ದ್ ಇಜ್ಜಿ)
jealosy medicine+is+no

Jealosy has no remedy.

*Note: (i) There is an exceptionally peculiar way of writing the [r] sound in the Tulu language. It can be written as **ರ+consonant or by placing [೯=ರ್] after the consonant.***

Examples:

ತರ್ಕ	ತರ್ಕ	logic
ದರ್ಜೆ	ದರ್ಜೆ	grade
ಚರ್ಚೆ	ಚರ್ಚೆ	discussion
ನಿರ್ದಿಷ್ಟ	ನಿರ್ದಿಷ್ಟ	definite, particular
ನಿರ್ದೇಶಕ	ನಿರ್ದೇಶಕ	director
ನಿರ್ಧಾರ	ನಿರ್ಧಾರ	decision
ನಿರ್ಮೂಲನ	ನಿರ್ಮೂಲನ	eradication
ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ	ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ	hapless, unfortunae

(ii) Doubling of the same Consonants is the most common feature of the Tulu language, and, you will find it almost in every sentence. ಒತ್ತು is not there in English. But the linguistic habit of the Tulu speakers gets carried into the learning of English and makes them pronounce doubling (i.e., with ಒತ್ತು) the sounds when they see the same letter twice together.

(iii) As mentioned in the previous lesson, the English language is full of words with dissimilar Consonant+Consonant combination. You can find a large number of them in Tulu and other Indian languages in speech as well as writing.

A few examples:

ಸ್ಕೂಲ್ (school)
ಪೆನ್ಸಿಲ್ (pencil)
ಟೆಸ್ಟ್ (test)
ಡೆಸ್ಕ್ (desk)
ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ (building)
ಲೆಕ್ಚರ್ (lecture)
ಪೆನ್ಶನ್ (pension)
ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ (transfer)
ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟ್ (increment)
ಸ್ಟೇಷನ್ (station)
ರೈಲ್ವೇ (railway)
ಸ್ಮಗ್ಲರ್ (smugler)

LESSON 11
STRESS, INTONATION AND EMPHASIS

11.1. STRESS

Syllabic Stress is an intrinsic linguistic feature of the English language. In Tulu, there can be words with syllables (ಅಕ್ಷರೊಲು) up to ten or more. Still, the whole word is uttered in monotone, without stress. For example, the native English speaker cannot utter the word 'democracy' without a stress on the second syllable 'mo'. The Tulu speaker, unless 'English trained', utters the word as ಡೆಮೋಕ್ರಸಿ (democracy) without Stress. The word for 'democracy' in Tulu is 'ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯ'. An Englishman will find it very difficult to utter the word without stress. He will place two stresses, one on the third syllble 'ಧಿ' (primary stress) and the other on the first syllable 'ಪ್ರ' (secondary stress). Non-English speakers may note that the primary stress is the one heard more prominently in a word.

Of course, monosyllabic words (pin, ten, when, tell, beg etc.) do not have stress. Disyllabic words (pity, silly, tidy, ready, honey etc) have stress on the first syllable. So the Englishman finds it difficult to utter disyllabic Tulu words such as ಮರ(tree), ಪದ(song), ಪೆತ್ತ(cow), ಬಡು(stick), ಮಾಡ್(roof), ತಾರೆ(conut tree) etc. stresslessly. There are thousands of monosyllabic words in English. In Tulu, there are probably not more than five or six. For example, ಅ(that), ಈ(this), ಹೂ(flower), ಬಾ(come), ತಾ(bring). So a British, American or Australian learner of Tulu must be prepared to speak Tulu without Stress!

11. 2. INTONATION

What is called intonation, *the rise and fall of voice in a sentence,* is a common feature in all languages. It is in intonation that a language sounds how it is, and how it sounds different from another language. Colloquially, the intonation of Tulu varies from region to region in the state of Karnataka.

It is almost uniform among the educated speakers. The British, American or Australian learner of Tulu does not have to bother about intonation in Tulu, because there are already a variety of them, and hence, his might also be accepted as one.

11.3. EMPHASIS

Emphasis is a feature that is almost the same in all languages. Emphasis is used to convey a particular meaning through a sentence in speech.

Examples:

(Note that the word empahsized is italicised. What the speaker probably means is given in brackets)

ಯಾನ್ ಎಲ್ಲೆ ಸುದೆಟ್ ನೀಂದ್ಯೆರೆ ಪೋಪೆ. (ಗಾಳ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಅತ್ತ್)
I am going *to **swim*** in the river tomorrow. (not to fish)

ಯಾನ್ ಎಲ್ಲೆ ಸುದೆಟ್ ನೀಂದ್ಯೆರೆ ಪೋಪೆ. (ಕಡಲ್‌ಡ್ ಅತ್ತ್)
I am going to swim ***in the river*** tomorrow. (not in the sea)

ಯಾನ್ ಎಲ್ಲೆ ಸುದೆಟ್ ನೀಂದ್ಯೆರೆ ಪೋಪೆ. (ಇನಿ ಅತ್ತ್)
I am going to swim in the river ***tomorrow***. (not today)

LESSON 12
IMPERATIVES
(Requests or commands)

12.1-1

Let me imagine you are a total foreigner to Tulu. You are placed in Bangalore or Mysore or in some other place in Karnataka. You want to learn to speak and read Tulu. What most of the learners do is to make a long list of words and sentences that they consider useful for communication. They get these words and sentences translated into Tulu and get them by heart. This ad hoc learning just serves a purpose, but does not help in learning the language. If you want to master the language, keep your ears open and listen to the real language as it is on the tongues of the people. Do this at least for a month. Preferably, have an interpreter with you. Learn the expressions in real life situations. On hearing a word or sentence in communication, ask the interpreter to translate it for you. Wherever possible, You can also ask others. Simultaneously, you must try to speak and mentally repeat the expressions you hear. You must also try to read billboards, name plates on the roadside, and headlines of newspapers. name plates and headlines in newspapers. With the help of someone, you may even start reading and writing the words and sentences you hear. A primary school child will probably be the best teacher for a beginner. He will ardently be at it, and, he won't try teach you at a time more than you need!

Translation Method might work if it is between two Indian languages, or between two European languages, but not between English and Tulu. either it is from English (being your mother tongue) to Tulu or from Tulu (being your mther tongue) to English. At best, you can only become a translating machine.

In learning a laguage, the first step is to hear thousands of sentences and have their meanings in your mind in your tongue, not vice versa. This is the method of fusing together the linguistic thought process in the two languages.

While you are learning Tulu, you will discover that there are thousands of sentences that you cannot translate word-for-word into English. Surprisingly, most of them are the most common expressoins, and, you hear a good number of them every day. You cannot learn their usage unless someone explains to you and use them in life situations.

For example,	**Poor or bad translation**
ಬಲ ಬಲ	Come come (S)
ಬೇಗ ಬೇಗ ತಿನ್ಲ	Eat quick quick (S)
ಪೋದು ಬಲ	Go and come (S)
ಪೋದು ಬಲೆ	Go and come (P/PR)
ಉಂಡುದು ಪೋಲ	Eat and go (S)
ಉಂಡುದು ಪೋಲೆ	Eat and go (P/PR)
ಕುಲ್ಲು	Sit (S)
ಕುಲ್ಲ್‌ಲೆ (ಕುಲ್ಲೆ)	Sit (P/PR)
ಒಂತೆ ತರಿಲ	Wait/ Have a little patience (S)
ಒಂತೆ ತರಿಲೆ	Wait/ Have a little patience (P/PR)
ಮೂಲೇ ಉಂತು	Stand only here (Indian English) (S)
ಮೂಲೇ ಉಂತುಲೆ	Stand only here (Indian English) (P/PR)

12.1-2 An example:

The words ದಾನೆ (what) ಎಂಚ (how/ how) and ಏತ್ (how much) have different contextual meanings.

	Word-for-word translation	What it means
ದಾನೆ?	what?	How are you?
ದಾನೆ ಅಂಚ ತೂಪ?	what like that (you) look?	How dare you look at me like that?
ದಾನೆ ಇನಿ ಇಂಚಿಗ್?	what today this side?	How come you've come this way today?
ಈ ಬಕೆಟ್‌ಗ್ ಏತ್?	this bucket how much?	What is the price of this bucket?
ಇತ್ತೆ ಬಂಗಾರ್‌ಗ್ ಎಂಚ?	now gold how?	What's the price of gold now?
ಆಯೆಗ್ ಏತ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ದಾನೆ ಪ್ರಯೋಜನ? ಆಯೆ ಒರಿ ಮೂರ್ಕೆ	to him how much telling what use? he is an idiot.	What's the use of advising him so much? He is an idiot.

12.1-3. Another example: As an Imperative, an English word may have three different uses. (i) First Person to the Second Person Singular. (ii) First Person to the Second Person Plural, and (iii) First Person to the Second Person in Respect Plural . Study the use of the Verb, 'come' in the following sentences:

Teacher to student:

ಉಲಾಯಿ ಬಲ.	ನೀರ್ ಪರ್ (ಪರ್ಲ).
in come	water drink.
Come in. Drink water.	

Teacher to students:

ಉಲಯಿ ಬಲೆ	ನೀರ್ ಪರ್ಲೆ.
in come	water drink.
Come in. Drink water.	

Student to teacher:

ಉಲಯಿ ಬಲೆ	ನೀರ್ ಪರ್ಲೆ.
in come	water drink.
Come in. Drink water.	

Note: This change does not follow a rule. The change depends on the nature of the syllabic end of the Verb.

12.1-2 -4: Examples:

	The Verb forms	
ಮೂಲು (here)	ಕುಲ್ಲು. (S)	Sit here.
ದಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ (please) ಔಲು(there)	ಕುಲ್ಲೆ. (P/PR)	Please sit here.
ಮುಟ್ಟು/ಚಪ್ಪಲ್ (shoes) ಮೂಲು	ದೀಲ(S)/ಬುಡ್ಲ(S). (keep (leave)	Leave shoes here.
ಮುಟ್ಟು/ಚಪ್ಪಲ್ ಮೂಲು	ದೀಲೆ ಬುಡ್ಲೆ (P/PR)	Leave shoes here.
ಚಾ (tea)	ಪರ್ (ಪರ್ಲ)(S) ಪರ್ಲೆ(P/PR)	Drink tea.
ಪೇರ್	ಪರ್ಪನಾ?(S)	Do you drink milk?
ಪೇರ್	ಪರ್ಪರಾ?(P/PR)	Do you drink milk?

LESSON 13
GENDER AND NUMBER

13.1-1

We give below only three or four word sentences without word-to-word and word-order translation as we did in earlier lessons. It is expected that you have already got an idea about the word order in sentence in Tulu in comparison with that of English. Now, you can easily understand them by listening and reading together.

ಟೀಚರ್: (teacher-female): ನಿನ್ನ ತಂಗಡಿ(ಮೆಗ್ದಿ) ಓಲುಲ್ಲಾಲ್? Where is your sister?	ಓಲು+ಉಲ್ಲಾಲ್=ಓಲುಲ್ಲಾಲ್ ತಂಗಡಿ/ಮೆಗ್ದಿ=younger sister
ಮಾಸ್ಟ್ರ್: (teacher-male): ನಿನ್ನ ಮೆಗ್ಯೆ ಓಲುಲ್ಲೆ? Where is your brother?	ಓಲು+ಉಲ್ಲೆ=ಓಲುಲ್ಲೆ ಮೆಗ್ಯೆ= younger brother
ಟೈಲರ್, ದರ್ಜಿ = tailor ಪೋಸ್ಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ = postman ಪೊಲೀಸರವನು, ಕಾನ್ಸ್‌ಟೇಬಲ್ = policeman	ಅಣ್ಣೆ =elder brother ಅಕ್ಕ (ಅಕ್ಕೆ)= elder sister ಸ್ನೇಹಿತೆ = friend (male) (ಎ) sound ಸ್ನೇಹಿತೆ=friend (Female) (e) sound

Note: For the above Nouns you may use Verbs in either (S) or (PR) form. It depends on the context, i.e., with whom and where you are talking. Refer to the next table.

13.1-2

ಟೀಚರ್: ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮ ಓಲುಲ್ಲೇರ್? Where is your mother?	ಓಲು+ಉಲ್ಲೇರ್?= ಓಲುಲ್ಲೇರ್? ಅಮ್ಮ = mother
ಟೀಚರ್: ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಓಲುಲ್ಲೇರ್? Where is your father?	ಓಲು+ಉಲ್ಲೇರ್?= ಓಲುಲ್ಲೇರ್? ಅಮ್ಮೆರ್ = father
ಡಾಕ್ಟರ್= docor ಲೆಕ್ಚರರ್ = lecturer ಟೈಲರ್ = tailor ಪಾದ್ರಿ = priest ಪೋಸ್ಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ = postman ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರ್= principal ಲಾಯರ್, ವಕೀಲೆರ್ = lawyer ಪ್ರೊಫೆಸರ್ = professor ನ್ಯಾಯಾಧೀಶೆರ್ = judge ಪೊಲಿಸ್ದಾಯೆ = policeman ಕಲ್ವೆ= thief ಬೆರನ್ಯೆ=Brahmin (man) ಬೆರನ್ದಿ= Brahmin (woman)	ಅಣ್ಣೆ =elder brother ಅಕ್ಕ = elder sister ಸ್ನೇಹಿತೆ = friend ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ or ದೊಡ್ಡಮ್ಮ=aunt ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ or ದೊಡ್ಡಪ್ಪ=uncle ಮಾಮಿ = mother-in-law ತಮ್ಮಲೆ=father-in-law ಅಮ್ಮ, ಅಪ್ಪೆ= mother ಅಮ್ಮೆರ್, ಪೊಪ್ಪ=father

Note: *For elder relatives (PR) is used. In certain families, communities and in certain regions of Tulu speakers, (S) is used for one's mother, father, grandmother, grandfather etc. In some parts of Karnataka (PR) is only for a (worthy) stranger or guest (e, in some other parts it is used even for a child. It is just a familial or intracultural liguistic feature. We have given here only normative examples.*

LESSON 14
A SPECIAL PRONOUN AND A SPECIAL ADJECTIVE

The Tulu language has a Pronoun and a Possessive Pronoun. It stands as one word for two or a group including the First Person (the speaker) and the Second Person Singular as well as Plural. Its most common use is as as a nicety. Even when a Tuluva refers to his/her own house, garden etc. This nicety in spoken Tulu is used by almost all the people belonging to the area (real as well as notional) of Tulu culture irrespective of the mother tongue of the speaker. We shall show its usage with examples along with the usage of other Pronouns The underlined part refers to this particular usage, i.e., ನಮ(we), ನಂಕ್(to us), ನಮವು (ours).

14.1. TULU PRONOUNS: Examples of usage:

ಯಾನ್(I) ಆಯನ್(him) ಇದ ಮುಟ್ಟ ತೂತ್‌ಜಿ.
I haven't seen him so far. (Note:)

ಆಯೆ(he) ಎನನ್(me) ಇದ ಮುಟ್ಟ ತೂತ್‌ಜೆ.
He hasn't seen me so far.

ನಮ(we) ಪೋಯಿ. ಇತ್ತೆ ಆಯೆ(he) ಅಲ್ಪ ಉಪ್ಪೆ.
We shall go (OR Let us go). Now he'll be there.

ಈತ್ ದಿನ ಈರ್(you) ಓಲಿತ್ತರ್? (Respect Plural:you)
Where have you been all these days?

ಯಾನ್ ಈರೆನ್ (you) ನಾಡೊಂದಿತ್ತೆ. (Respect Plural:you)
I have been searching for you

ದೆತೋಣ್ಲೆ, ಉಂದು ಈರೆನವು (yours). (Respect Plural:yours)
Take. This is yours.

ಆ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ಆಯೆ(he) ನಂಕ್(to us) ಕೊರ್ವೆನಾ?
We shall go. (Let us go).

ಈ ಕಾರ್ ನಮನವು (ours); ಆ ಕಾರ್ ಆರೆನವು(his/her). (Respect Plural:his/her)
This car is ours; That car is his/hers.

ಎಂಕುಲೆಗ್(to us) ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತಿನ ಎಡ್ರೆಸ್ ಆರೆನವು (his/her). (Respect Plural:his/hers)
The address we need is his/hers.

ಈ ಪುಸ್ತಕ ಈರೆನವತ್ತ್ (not yours). (Respect Plural:yours)
This book is not yours.

ಆರ್(he/she) ಎಂಕುಲೆನ್(us) ಬರ್ಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್. (Respect Plural:he/she)
He/She asked us to come.

ಎಂಕುಲ್(we) ಆರೆನ್(him/her) ಪೋಯೆರೆ ಪಂಡ. (Respect Plural:him/her)
We told him/him to go.

ಉಂದು ಎಂಕುಲೆಗ್(to us) ಬೋಡ್ಚಿ.
We don't want this.

ಉಂದು ಈರೆನವಾ?(yours) ಎನ್ನವಾ?(mine) (Respect Plural:yours)
Is it yours or mine?

ಉಂದು(it) ಆರೆನವು(his/hers). (Respect Plural:his/hers)
It is his.

ಈತ್ನೇಟ ಆಲ್(she) ಓಲಿತ್ತಲ್?
Where's been till now?

ಉಂದು(it) ಆಲೆನವಾ(hers) ಆಯನವಾ(his)?
Is it hers or his?

ಉಂದೆನ್(it) ಆಯಗ್(to him) ಕೊರು.
Give it to him.

ಉಂದು(it) ಆಲೆಗ್.
It is for her.

ಅಕುಲ್(they) ಬನ್ನಗ ಈರ್ (you) ಮೂಲು ಉಪ್ಪುವಾರಾ?
When they come, will you be here?

ಈ ಕೋಣೆ ಅಕ್ಲೆನವು (theirs)
This room is theirs.

14.2. INTERROGATIVE PRONOUNS

ಏರ್(who) ಫೋನ್ ಮಲ್ತಿನಿ?
ಅಯ್ಯ್ನ ಏರೆಗ್ (to whom)ಕೊರ್ಯ?
ಉಂದೆಟ್ ನಿನ್ನವು ಒವು? (which one)
ಅಕುಲೆಗ್ ಒವ್ವೆನ್(which ones) ಕೊರ್ಯರ್?
ಏರೆನ್(Whom) ಬರ್ಯೆರೆ ಪಂಡರ್?
ಆ ತಾರೆದ ತೋಟ ಏರೆನವು? (Whose)

14.3. ADJECTIVAL PRONOUNS

ಎನ್ನ(my) ಪೆನ್ನ್ ಓಲುಂಡು?
ಮೇರಿಗ್ ನಮನ(our) ಪೂತ ತೋಟ ತೋಜಾಲ.
ಈರ್ ಎಂಕುಲೆ(ನ) (our) ಇಲ್ಲಗ ಬಲೆ.
ನಿನ್ನ(your) ಬೈಕ್ ಮಾರ್ಯನಾ?
ಆಯೆ ಈರೆನ(your) ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋಯೆ. (Respect Plural:your)
ಯಾನ್ ಆಯನ(his) ಬೈಕ್ಡ್ ಬತ್ತೆ.
ಉಂದು ಆಲೆನ(her) ಕೊಡೆನಾ?
ಈ ಆರೆನ ಕಾರ್ಡ್ ಪೊ. (Respect Plural:his/her)
ಅಕುಲೆ(ನ) (their) ತೋಟೊಡು ಮಸ್ತ್ ಪೂ ಉಂಡು.
ಅಯ್ತ, ಐತ(its) ಬೀಲೊನು ಏರೋ ತುಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದೇರ್.
ಅವೆತ್ತ (their-neuter) ಬುಲ್ಪು ಕೇನ್ಯೆರಾಪುಜಿ.

LESSON 15
SIMPLY THE ACTION

15.1. In Tulu, in general, the Verb is the last word in the sentence. In English, it is the second word, or the third word if auxiliaries (am, is, have been, has been etc) are there. Compared to the variety of forms the Verb takes in Tulu according to the number and gender of the Subject of the sentence, English Verb offers linguistically more comfort. In the Tense forms also English is simpler compared to Tulu Tense forms, because Tulu Verb may get appended on either side by a number of other things besides tense. As a result, the Verb could breathtakingly be long. Look at this one: ಕಾಸಾಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಒಂಜಿ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಅತ್ ಗರ್ವ ಬರ್ಪುಂಡುಂದೇರೆಣ್ಣ್‌ದೇರ್? (Who would imagine that a man would get so arrogant when he becomes rich?) Of course, in the language of Malayalam a similar expression could be much longer! One can imagine what effort the Englishman has to take to say this without accent!

In Tulu, often it is possible to shorten or simplify the sentence by trimming the Verb or simply by dropping it. In modern Tulu speech and writing it is quite common. By examining the following three sentences and learning the usages that follow, you would feel at ease in the process of learning to speak and read Tulu.

Please note:

ರಡ್ಡೇ ನಿಮಿಷೊಡು = just in two minutes;

ಉಂಡ್‌ದ್ ಆಂಡ್ (ಉಂಡ್‌ದಾಂಡ್) = finished eating.

Past Tense	ರಡ್ಡೇ ನಿಮಿಷೊಡು ಎಂಕ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಆಂಡ್ (ಉಂಡ್‌ದಾಂಡ್) Just in two minutes I finished eating. ರಡ್ಡೇ ನಿಮಿಷೊಡು ಆಯಗ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಆಂಡ್ (ಉಂಡ್‌ದಾಂಡ್) Just in two minutes I finished eating. ರಡ್ಡೇ ನಿಮಿಷೊಡು ಆಲೆಗ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಆಂಡ್ (ಉಂಡ್‌ದಾಂಡ್) Just in two minutes I finished eating.
Present Tense	ಇನಿ ಎಂಕ್ ಕುಲ್ಯೆರೆ ಆಪುಂಡು. Today I can sit. ಇನಿ ಆರೆಗ್ ಕುಲ್ಯೆರೆ ಆಪುಂಡು. Today he can sit. ಇನಿ ಆಲೆಗ್ ಕುಲ್ಯೆರೆ ಆಪುಂಡು. Today she can sit.
Future Tense	ರಡ್ಡೇ ನಿಮಿಷೊಡು ಎಂಕ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಆವು. (ಉಂಡ್‌ದಾವು) Just in two minutes I finished eating. ರಡ್ಡೇ ನಿಮಿಷೊಡು ಆಯಗ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಆವು (ಉಂಡ್‌ದಾವು) Just in two minutes I finished eating. ರಡ್ಡೇ ನಿಮಿಷೊಡು ಎಂಕುಲೆಗ್ ಉಂಡ್‌ದ್ ಆವು (ಉಂಡ್‌ದಾವು) Just in two minutes I finished eating.

Now replace 'ಉಂಡ್‌ದ್'=to sing' with the following Infinitives and repeat the sentences. Note that all these are Intransitive Verbs –(ಅಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಕುಲು)

ಬಲಿಪಿಯೆರೆ = to run
ರಾಯೆರೆ = to fly
ಲಾಗಿಯೆರೆ = to jump
ನಲಿಪಿಯೆರೆ = to dance
ನೀಂದೆರೆ = to swim
ನಡಪ್ಯೆರೆ = to walk
ಪಿದಾಡಿಯೆರೆ= to start

ಜೆಪ್ಪೆರೆ = to lie down
ತಿನಿಯೆರೆ= to eat
ಮೀಯೆರೆ= to take bath
ಉಲಾಯಿ ಬರ್ಯೆರೆ = to come in

15. 2. Now do the same exercise with the following Transitive Verbs - –(ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಪದೊಕುಲು)

ಕತೆ ಪನಿಯೆರೆ = to tell a story

ಬೂಕ್ ಓದೆರೆ = to read a book

ಚಾ ಪರಿಯೆರೆ = to drink tea

ಕಾಗದ ಓದಿಯೆರೆ = to read the letter

ಪದ್ಯ ಕೇನೆರೆ = to listen to the song

ಮರ ಕಡ್ಪೆರೆ= to cut down the tree

ಬಸ್ಸ್ ಮಿತ್ತೇರ್ಯೆರೆ= to board the bus

ಪರ್ಂದ್ ತಿನಿಯೆರೆ (ತಿನೆರೆ) = to eat the fruit

LESSON 16
SHORT AND SWEET

16.1. Open any page of a book in English and look for the word 'and', and you find it all over. This conjunction in Tulu is 'ಬೊಕ್ಕ', and, it occurs only once or twice in a text of about thousand words. It is not so only in Tulu, but also in Tamil, Malayalam and Telugu. Moreover, its use in these languages is mostly between two Nouns. It is very rarely used to link two sentences like they do in English quite often. It is profusely used in English between two Verbs. In all the four South Indian languages, the linguistic trick of doing away with 'and' is played just by a slight modification of the last syllable (ಅಕ್ಷರ) of the Verb in the infinitive. In Hindi it is done by the word 'ker' (means 'doing') after the first Verb. Of course, 'aur' (means 'and') is also used instead, to emphasize the actions of the two Verbs in Hindi. For example, 'khaaker jaavo' or 'kaavo aur jaavo'/ 'kaane ke baad jaavo' (means 'Eat and go' or 'Go after eating')

Unlike in English, in Tulu, it is possible to do away with 'ಬೊಕ್ಕ' even between Noun and Noun when not needed, e.g., ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಬೈದೆರ್. (Father and mother have come). Without using 'ಬೊಕ್ಕ', another way of saying is, ಅಪ್ಪೆಲಾ ಅಮ್ಮೆಲಾ ಬೈದೆರ್. also possible to say. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಬೈದೆರ್. or ಅಪ್ಪೆಲಾ ಅಮ್ಮೆಲಾ ಬೈದೆರ್ is always preferable becacuse, 'ಬೊಕ್ಕ' also means 'after that' or 'later'.

Study the following usages in Tulu to learn the mutations the first Verb undergoes in the Verb+Verb combination. Say the sentences given and make your own sentences using the Verbs you know.

You may also bear in mind that the first Verb in the Verb+Verb combination does not undergo any change for Gender, Number and Tense.

IMPERATIVES - INTRANSITIVE

Write and read.	ಬರೆದ್ ಓದ್‌ಲ.
Read and write.	ಓದ್‌ದ್ ಬರೆಲ.
Inform and go.	ತೆರಿಪಾದ್ ಪೋ. (ಪೋಲ)

IMPERATIVES - TRANSITIVE

Read the letter and give him,	ಕಾಗದ ಓದ್‌ದ್ ಅಯಗ್ ಕೊರು.
Write the letter and give it to me.	ಕಾಗದ ಬರೆದ್ ಎಂಕ್ ಕೊರು.
Close the door and open the window.	ಬಾಕ್ಲ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಕಂಡಿ ದೆಪ್ಪು.

FINITE VERBS - INTRANSITIVE

He	read and wrote.	ಆಯೆ	ಓದ್‌ದ್ ಬರೆಯೆ.
I	ate and slept	ಯಾನ್	ಉಂಡುದ್ ಜೆತ್ತೆ.
He	slipped and fell down.	ಆಯೆ	ಜಾರ್ದ್ ಬೂರ್ಯೆ.
She	slipped and fell down.	ಆಲ್	ಜಾರ್ದ್ ಬೂರ್ಯಲ್.
They	slipped and fell down.	ಅಕುಲು	ಜಾರ್ದ್ ಬೂರ್ಯೆರ್.
He	ate and grew fat	ಆಯೆ	ತಿಂದ್‌ದ್ ತೋರ ಆಯೆ.
She	ate and grew fat	ಆಲ್	ತಿಂದ್‌ದ್ ತೋರ ಆಯಲ್.
She	wrote and read.	ಆಲ್	ಬರೆದ್ ಓದಿಯಲ್.
They	sang and danced .	ಅಕುಲು	ಪದ್ಯ ಪಂಡ್ದ್ ನಲಿತೆರ್.
The dog	barked and bit.	ನಾಯಿ	ಕೊರೆತ್‌ದ್ ತುಚ್ಚೆಂಡ್.

FINITE VERBS - TRANSITIVE

She ate fruits and	drank coffee.
ಆಲ್ ಪರ್ಂದ್ ತಿಂದ್ದ್	ಪೇರ್ ಪರಿಯಲ್.
I opened the envolope and	read the letter.
ಯಾನ್ ಲಕೋಟೆ ದರ್ತ್ದ್	ಕಾಗಜಿ ಓದಿಯೆ.
They broke the lock and	opened the door.
ಅಕುಲು ಬೀಗ ಪೊಲಿತ್ದ್	ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತೆರ್.
The cat drank the milk and	broke the cup.
ಪುಚ್ಚೆ ಪೇರ್ ಪರ್ದ್	ಕಪ್ ದರ್ತ್ದ್ ಪಾಡ್ಂಡ್.

16.2. NEGATIVE FORMS

In the Negative form, in English 'without' or 'but' is used in the place of 'and' for Imperatives. 'Neither ..nor' is used for Finite Verbs in the Intransitive as well as Transitive. In Tulu, it is as follows:

IMPERATIVES - INTRANSITIVE

Read, but don't write.	ಓದ್ಲ ಆಂಡ ಬರೆಯೊಡ್ಚಿ. **or** ಓದ್ಲ, ಬರೆಯೊಡ್ಚಿ.
Write, but don't read.	ಬರೆಲ ಆಂಡ ಓದೊಡ್ಚಿ. **or** ಬರೆಲ, ಓದೊಡ್ಚಿ..

IMPERATIVES - TRANSITIVE

Don't write a reply without reading this letter.	ಈ ಕಾಗಜಿ ಓದಂದೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯೋಡ್ಚಿ. ಈ ಕಾಗಜಿ ಓದಂದೆ =without reading this letter.
Don't send him money without informing me.	ಎಂಕ್ ತೆರಿಪಾವಂದೆ ಆಯಗ್ ಕಾಸ್ ಕಡಪೋಡ್ಚಿ. ಎಂಕ್ ತೆರಿಪಾವಂದೆ =without informing me.

FINITE VERBS- INTRANSITIVE

He	neither came in nor talked to us.	ಆಯೆ ಉಲಯಿ ಬತ್ತ್‌ನೆಲಾ ಇಜ್ಜೆ. ಎಂಕುಲೆಡ ಪಾತೆರ್ನೆಲಾ ಇಜ್ಜೆ.
Neither he	came in nor did he talk to us.	
We	neither sang nor danced.	ಎಂಕುಲು ಪದ್ಯಲಾ ಪಂಡ್‌ಜ. ಡಾನ್ಸ್‌ಲಾ ಮಲ್ತ್‌ಜ.
Neither we	sang nor did we dance.	

FINITE VERBS- TRANSITIVE

She neither wrote a letter nor sent money.

ಆಯ ಕಾಗಜಿಲಾ ಬರೆಯಿಜೆ ದುಡ್ಡುಲಾ ಕಡಪುಡ್‌ಜೆ.

Neither he wrote a letter nor did he send money.

I neither drank the milk nor ate the bread.

ಯಾನ್ ಪೇರ್‌ಲಾ ಪರ್ಜಿ ಬ್ರೆಡ್ಲಾ ತಿಂದ್‌ಜಿ.

Neither I

drank the drink milk nor did I eat the bread.

She	neither wrote a letter nor sent money.	ಆಯೆ ಕಾಗಜಿಲಾ ಬರೆಯಿಜೆ ದುಡ್ಡುಲಾ ಕಡಪುಡ್‌ಜೆ.
Neither he	wrote a letter nor did he send money.	
I	neither drank the milk nor ate the bread.	ಯಾನ್ ಪೇರ್‌ಲಾ ಪರ್ಜಿ ಬ್ರೆಡ್ಲಾ ತಿಂದ್‌ಜಿ.
Neither I	drank the drink milk nor did I eat the bread.	

LESSON 17
THE BIG BUSINESS OF THE SMALL WORDS

17.1. The Preposition is a Part of Speech that is always used to state the relationship between two Nouns. Of course, A Pronoun may take the place of a Pronoun. The Preposition may also form part of certain Adjectival phrases used with Nouns.

Though there is no word equavalent in Tulu for the word 'Preposition', it refers to both ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ and ಉಪಸರ್ಗ. The ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ and the ಉಪಸರ್ಗ both get appended with the Noun. In Tulu, when an ಉಪಸರ್ಗ (Preposition) is used as a separate word, it functions just like an English Preposition, but along with another Preposition (ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ) appended with the Noun. In such a usage, the **ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ** used is always of the meaning of '**of**', and, is hardly comparable with the English Preposition, because it invariably becomes a Tulu Adverb stating Place or Time . Examples of usage:

(i) The ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ and the ಉಪಸರ್ಗ as Preposition.

PREPOSITION

	ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ		ಉಪಸರ್ಗ
ರಸ್ತೆ	ದ	ಬರಿ	side of the road
ಲಿಲ್ಲಿ	ನ	ಅಕ್ಕ	sister of Lilly
ನೀರ್	ಡ್	ಕರಾಂಡ್	dissolved in water
ಸಾಲೆ	ಡ್ದ	ಬತ್ತಲ್	She came from school
ಅಂಗಡಿ	ಗ್	ಪೋಯೆ	to the shop

(ii) The English Preposition changed into Tulu Advrb:

Noun+of and Preposition (ಉಪಸರ್ಗ)		The English Preposition
ಗೋಡೆದ	ಮಿತ್ತ್	on the wall
ಕಾಲೇಜ್‌ದ	ಮುಟ್ಟ	near the college
ಸುದೆತ	ಬರಿ	by the river
ನಿನ್ನ ತರೆತ	ಮಿತ್ತ್ (ಮಿತ್ತ್‌ಡ್)	over your head
ಕೋಣೆದ	ಉಲಾಯಿ	inside the room
ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗ್ (ಗಂಟೆಗೆ)	ದುಂಬು	before 10 o'clock.
ಕಾರ್‌ದ	ಪಿರಾವು	behind the car
ಅಂಗಡಿದ	ಎದುರು	in front of the shop
ಹೋಟೆಲಿನ	ಎದುರು	opposite the hotel

Note: Translation of a large number of idiomatic expressions with Preposition in English into any language do not go by rules. The meaning of the of the 'whole expression' should be be taken into account, for example,

on time	ಪೊರ್ತುಗು ಸರಿಯಾದ್
in time	ಸರಿಯಾಯಿ ಪೊರ್ತುಗು
on your own	ಈಯೇ, ಸ್ವತಃ ಈಯೇ
of his own accord	ಆಯನ ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛೆಡ್

17.2. An interesting point in the use of Preposition is that in English the Preposition between the Subject and the Object (in the Accusative Case) is 'hidden'. But in Tulu it is 'spoken'. Interestingly, in Tulu too it can be hidden. For example,
Rani drank milk.
ರಾಣಿ ಪರ್ಂದ್‌ನ್ ತಿಂದಲ್.
ರಾಣಿ ಪರ್ಂದ್ ತಿಂದಲ್.

Note (i): 'ರಾಣಿ ಪರ್ಂದ್ ತಿಂದಲ್' is the form used both in speech and writing. But 'ನ್' has to be invariably part of the Pronoun in the Accusative Case (Object of the Verb).

1. ಅ+ನ್ (ಹುಡುಗ+ನ್)
ಹುಡುಗನ್ ಲೆಪ್ಪು (Call the boy)

2. ಇ+ನ್ ನಾಯಿ+ನ್
ನಾಯಿನ್ ಲೆಪ್ಪು (Call the dog)

3. ್+ನ್ (ಆಣ್+ನ್), (ಆರ್+ನ್)
ಆಣನ್ ಲೆಪ್ಪು
ಆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪು (Call him)

4. ಉ+ನ್ (ಅಕುಲು+ನ್)
ಅಕುಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪು (Call them)

5. ಎ+ನ್ (ಬಾಲೆ+ನ್)
ಬಾಲೆನ್‌ಲೆಪ್ಪು (Call the child)

6. ಈ (you-Subject)
ನಿನನ್ (you-Object) (Call you)
ಯಾನ್ (I-Subject)
ಎನನ್ (me-Object) (Call me)
(You find more examples in Table 17.1)

Note (ii) *More interestingly, This particular should be used for some Nouns , but should not be used some others. For example,*

ಗೋವಿಂದೆ	ಕಾಸ್	ಕಳೆವೋಂಡೆ	Govinda lost the money
ರಾಜೆ	ಏಡ್(ನ್)	ಮಾರಿಯೆ	Raja sold the goat.
ರವಿ	ಕುರಿನ್.	ಕೆರ್ಯೆ	Ravi killed the sheep
ಪೊಲೀಸ್ದಕುಲು	ಜನೊಕುಲೆನ್	ಗಿಡತ್ತೆರ್	The police chased the people away
ಯಾನ್	ಪೇರ್	ಪರಿಯೆ	I drank milk
ಯಾನ್	ಪರ್ಂದುಲೆನ್	ದಕ್ಕಿಯೆ	I threw the fruits away
ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್	ಕಾಗಜಿ	ಓದ್ಜೇರ್	Your father didn't read the letter
ಕೃಷ್ಣೆ	ಅಂಗಡಿ	ಮುಚ್ಚಿಯೆ	Krishna closed the shop
ಹುಡುಗೆ	ಹಾಸಿಗೆ	ಮಡಿತ್ತೆ	The boy rolled the bed
ಯಾನ್	ಮರೊಕ್ಕುಲೆನ್	ತೂಯಿಜಿ	I did not see the trees
ಯಾನ್	ಮರ (ಮರೊನ್)	ತೂಯಿಜಿ	I did not see the tree.

17.3. When we talk about Preposition, we should not merely consider its 'physical placing' (appended with the Noun in the case of Tulu or independent the case of English) with the Noun. The word 'part of speech' just names the word. It is a way of linguistically identifying a word. We should take into consideration in what 'meaning' the word is used. What is of account is not the name of the word, but its 'function' in a sentence. For example, the words 'a' and 'the' are called Indefinite Articles and Definite Artcle respectively. But their 'function' before a Noun is Adjectival(Determiner). They describe a Noun in a certain way. Similarly, A Noun may function as an Adjective, or an Adjective as a Noun or Pronoun. This is true of Tulu, too.

1. How one object is a part of another, or, related to another as possessed belonging to:

ಕತೆಕುಲೆ ಸಂಗ್ರಹ	a collection of stories
ಕುದ್ಕೆರೆ ಬುಲ್ಪು	howl of foxes
ಕುದುರೆದ ಬೀಲ	the tail of a horse
ಆ್ಯಪ್‌ಲ್‌ದ ರಸ	juice of apple (apple juice)
ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿ	minister for health

2. The placing of an object in relation to another

ಪೆಟ್ಟಿಗೆಡ್	in the box
ಮರೊತ್ತ ಅಡಿಟ್	under he tree
ನೇತ ಮಾರಾಟ ಡಜನ್(ದ) ಲೆಕ್ಕೊಡು.	This sold by the dozen.
ಆಯೆ ಇನಿ ಹೋಟೆಲ್ಡ್ ಉಂತುದೆ.	Today he stays at a hotel
ಆಯೆ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬತ್ತೆ	He came by bus
ಯಾನ್ ಆಯನ್ ರೈಲ್‌ಡ್ ಭೇಟಿ ಮಲ್ತೆ	I met him on the train.
ಪುಗೆಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್	on the shoulder
ಸಂಕೊದ ಮಿತ್ತ್	over the bridge
ನಿನ್ನ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್	above your head

3. The nature/direction of action or relationship between two objects:

ಆಯೆ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆ.	He went to school.
ಈ ಪುಸ್ತಕ ನಿಕ್ಕ್.	This book is for you.
ಈ ಸೀರೆ ಅಪ್ಪೆಗ್.	This sari is for mother.
ನೂದೇಕ್ ಏತ್?	How much (for) hunderd?
ಅವು ಕಾಸ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕುಜಿ.	You don't get it for money.

4. The nature/direction of action or relationship between two objects:

ಆರ್ ಡೆಲ್ಲಿಡ್‌ದ್ ಬತ್ತೆರ್.	He came from China.
ಉಂದೆನ್ ಅರಿತ್ತ ಪೊಡಿಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದೇರ್.	It is made from rice flour.
ಅವು ಕಾಡ್‌ಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.	It came from the forest.
ಅವು ಮಾಡ್‌ಡ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್.	It fell down from the roof.

5. Phrase Prepositions: one before and one after a Noun:

ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರವಾದ್ ಆಯೆ ದಾದ ಪಂಡೆ?
What did he say ***in response to*** your question?

ಒಂಜಿ ಏಣಿ(ನ್) ಉಪಯೋಗಿಸ್‌ದ್ ಅಕುಲು ಗೋಡೆನ್ ಏರಿಯೆರ್. They climbed the wall *by means of* a ladder.

ಮೂಲು ಆ್ಯಪ್‌ಲ್ ಕಿಲೋಗ್ರಾಮ್‌ಗ್ ಇರ್ವ ರುಪಾಯಿ ದರೊಟು ತಿಕ್ಕುಂಡು.
Here you get apple *at the rate of* twenty rupees a kilogram.

ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತಗಾದ್ ಈ ಉಂದೆನ್ ಮಲ್ಪೊಡೇ.
You must do this **for the sake of** your friend.

ನಿನ್ನ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಎದುರಾದ್ ಆಲ್ ದಾದ ಪಂಡಲ್?
What did she say ***in opposition to*** decision?

6. Prepositions attached to Adjectives:

ನಿನಡ (ನಿನ್ನಡ) ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ಆಲೆಗ್ ಪೋಡಿಗೆ.
She is ***afraid of*** speaking to you.

ನಿನ್ನ ಪೊರ್ಲುದ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಆಲೆಗ್ ಮಚ್ಚರ.
They are ***jealous of*** your beautiful house.

ಅಕುಲು ಪರೀಕ್ಷೆದ ಫಲಿತಾಂಶೊಗಾದ್ ಕಾತೊರೊಡುಲ್ಲೆರ್.
They are ***eager for*** the result of the examination.

ಆಲೆಗ್ ನಿನ (ನಿನ್ನ) ಮಿತ್ತ್ ದಾಯೆ ಕೋಪ?
Why is she ***angry with*** you?

ಈ ಈ ಕೆಲಸೊಡು ಸಂತೋಸವಾದುಲ್ಲನ?
Are you ***happy with*** this job?

It is a special feature of the Tulu language that more than two or more words join together, generally according to the last vowel-sound of the word that allows such an appendage. To simplify the process of learning their usage, the only solution is to have examples, and follow the natural method of learning, i.e., listen, speak, and read. Reading is the best way of mastering them fast.
The relationship can be described as how one object is related to the other in a variety of ways:
Note: The last Consonant of 90% of the Nouns in Tulu has the vowel sound ಅ or ಇ or ಉ or ಎ.

Note: *(i)The last consonant of 90% of the Nouns in Tulu have the vowel sound ಅ or ಇ or ಉ or ಎ or an unvowelled consonant.*

(ii)In the case the vowel sound ಅ of the consonant of the 'name-words' in Tulu, the ಅ is changed into ಎ in Tulu (e.,g., ರಾಮ–ರಾಮೆ, ಕೃಷ್ಣ–ಕೃಷ್ಣೆ, ಅಣ್ಣ–ಅಣ್ಣೆ) when used as the Suject of the Verb. ರಾಜೆ (Raje), ಯಶೋದೆ (Yashode), ಕೋಣೆ (room) If the last sound is either ಅ or ಆ, it is used as it is, ಮೀನಾ–ಮೀನಾ).
(iii) When Prepositions are appended to 'names', they are used as it is, (e.g., ರಾಮನ (of Rama or Rama's), ರಾಮನ್ (used as Object) ರಾಮಗ್ (to Rama/for Rama), ರಾಮಡ್ದ್(from Rama) ರಾಮಡ(with Rama/in Rama)

17.1. The vowel sound of the last syllable:

ಅ, ಉ, ಇ, ಎ and the unvowelled consonant.

Examples: (1)

Noun	Preposition+ಅ		
ಮೀನಾ(f)	ಮೀನಾನ Meena's	ಸಾಲೆ	school
ಆನಂದ(m)	ಆನಂದನ Ananda's	ಅಂಗಿ	shirt
ಎನ್ನ ಅಣ್ಣ(m)	ಎನ್ನ ಅಣ್ಣನ My brother's	ಬೂಕು	book
ಅವನ ಅಕ್ಕ(f)	ಆಯನ ಅಕ್ಕನ His sister's	ಪೆನ್ನ್	pen
ಗಿರಿಜೆ(f)	ಗಿರಿಜೆನGirije's	ಮೇಜಿ	table
ಜೋಸೆಫ್(m)	ಜೋಸೆಫ್ನ Joseph's	ಕಾಗಜಿ	letter
ಐರಿಸ್(f)	ಐರಿಸ್ನIris's	ಕೋಣೆ	room
ಡಯಾನ (f)	ಡಯಾನನDiana's	ಅಂಗಡಿ	shop

Examples: (2)

ಮರ (tree) (n)	ಮರತ್ತ ಮೇಜಿ	table of wood/ wooden table
ಪೆತ್ತ (cow) (n)	ಪೆತ್ತದ ಪೇರ್	cow's milk/ milk of the cow
ಮೇಜಿ(table) (n)	ಮೇಜಿದ ಕಾರ್	leg of the table
ಅಂಗಿ (shirt) (n)	ಅಂಗಿದ ಕೈ	sleeve of the shirt
ಕುಂಟು (cloth) (n)	ಕುಂಟುದ ಚೀರಾವು	bag of cloth
ಕಾರ್(car) (n)	ಕಾರ್ದ ಟಯರ್	tyre of the car
ಆನೆ (elephant) (n)	ಆನೆದ ತರೆ	elephant's head
ಕೊಡೆ (umbrella) (n)	ಕೊಡೆತ್ತ ಕುಂಟು	cloth of the umbrella

17.2. Appending Prepositions with Nouns
1.Object of the Verb 2. to/for 3.from/by 4. with/in

1.Object of the Verb:

ಯಾನ್ ಗೋಪಾಲನ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡೆ.
I told Gopala to come.

ಈ ರವಿನ್ ಇಡೆ ಲೆತೋಂದು ಬರೊಡು.
You must bring Ravi here.

ಚಂದ್ರುನು ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಡೆ ಕಡಪು.
Send Chndru to my house.

ಈರ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್‌ನ್ ಓಲು ತೂಯಿನಿ?
Where did you see Francis?

ಈರ್ ಸುಮನ್ ತೂತರಾ?
Have you seen Suma?

ಆಯೆ ವಿಮಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆ
He married Vimale.

ಅಕುಲು ಮಾಲಿನಿನ್ ಕೆಲಸೊಡ್ದು ದೆತ್ತರ್.
They removed Malini from job.

ಆರ್ ಅಕ್ಕುನು ಕೆಲಸೊಗು ದೆತೊಂಡೆರ್.
They appointed Akku.

ಐರಿನ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ತುಚ್ಚಿಂಡ್.
A dog bit Irene

ಆರ್ ಆ ಚಿತ್ರೊನು ಮಾರ್ಯೆರ್ಂಡ್ ತೋಜುಂಡು.
He sold that picture.

ಈ ಪಂತಿನ್ ಮೂಲು ಬುಲೆಯೆರೆ ಬುಡೊಡ್ಚಿ.
Don't allow this grass to grow here.

ಆ ಸುದೆನ್ ಯಾನ್ ತೂತ್‌ಜಿ.
I have not seen that river.

ಎನ್ನ ಬೂಕು(ನು) ಓಲು ದೀಯ?
Where have you kept my book?

ಆಲ್ ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ನ್ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಮಲ್ತಲ್.
She cut the pencil ino two.

Note: *The only exception in the inflection that takes place in the appending of the Preposition with the Noun as the Object of the Verb is in the case of ಉ and ಒ sound, for example, ಚಂದ್ರುನು, ಅಕ್ಕನು, ಬೂಕುನು and ಚಿತ್ರೊನು. In the case of Neuter Gender ಅ become ಒ when the Preposition is appended. This rule applies in the appendage of all the Prepositions.*

2. to/for

ಈ ಕಾಸ್‌ನ್ ರವಿಗ್ ಕೊರು.
Give this money to Ravi.

ಈ ಕಾಸ್‌ನ್ ಸುಮಗ್ ಕೊರು.
Give this money to Ravi.

ಈ ಬ್ರೆಡ್ಡ್‌ನ್ ನಾಯಿಗ್ ಕೊರು.
Give this bread to the dog.

ಈ ಬ್ರೆಡ್ಡ್‌ನ್ ಚಂದ್ರುಗು ಕೊರು.
Give this bread to Chandru.

Note: In the case of masculine and and feminine gender the Presposition appendage for all 'end vowel sound' is ಗ್. The exception to this rule is the appendage ಗು in the case 'end vowel sound' ಉ. There are certain other inflections that do not follow any rule. For example,

ಆ ಬ್ರೆಡ್ಡ್‌ನ್ ಕಕ್ಕೆಗ್ ದಕ್ಕ್.
Throw that bread to the crow,.

ನಿನ್ನ ದುಡ್ಡುನು ಸುದೆಕ್ಕ್ ಪಾಡ್.
Put your money into the river.

ಆ ಕುರಿದಿನ ಕಾಯಿಕಜಿಪ್ಪುನು ಗುಂಡಿಗ್ ಪಾಡ್.
Put that rotten vegetable into the ditch.

ಆ ಪರ್ಕಟೆ ಕುಂಟುನು ಗುರಿಕ್ಕ್ ದಕ್ಕ್.
Throw those rags into the pit.

Note: One has to learn such usages only by listening and reading.

3. from, than

ಆರೆಡ್ದ್ ಬರೊಡಿತ್ತಿನ ಕಾಸ್ ನನಲ ಬೈಜಿ.
The money that has to come from him hasn't yet come.

ಆರೆಡ್ದ್ ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಸಾಯ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್.
I got much help from him.

ಅಣ್ಣು ಅಕ್ಕುಡ್ದ್ ಎತ್ತರ.
Annu is taller than Akku.

ಅಕ್ಕು ಅಣ್ಣುನ ಮೆಗ್ದಿ.
Akku is Annu's (younger) sister.

ಈರೆಗ್ ಅಲೆಡ್ದ್ ಕೊಜೆಪು ಎಡ್ಡೆ.
Yogurt it better for you than buttermilk

ಆರೆಗ್ ಕೊಜೆಪುಡ್ದು ಅಲೆ ಎಡ್ಡೆ.
Buttermilk is better for him than yogurt.

ಡೆಲ್ಲಿಡ್ದ್ ಮಂಗ್ಳೂರುಗು ಏತ್ ದೂರಾಪುಂಡ್?
How far is Mangalore from Delhi?

***Note:** In the meaning of 'from', ಡ್ದ್ is the Preposition appended to the Nouns with the 'end vowel sound' ಅ. ಇ. ಎ. for all genders. When the 'end vowel sound' is ಉ. it is ಡ್ದು. for Neuter gender.*

4. The Preposition, in, on, with, by and talking of possession:

ನಿನ್ನ ಬೂಕು ರಾಮಡ ಉಂಡು.
Your book is with Rama.

ಚಂದ್ರುಡ ಮಸ್ತ್ ಕಾಸ್ ಉಂಡು.
He has a lot of money

ಶಾಲಿನಿಡ ಇತ್ತಿನ ಕಾರ್ ದಾದಾಂಡ್?
What happened to the car Shalini had?

ಗಿರಿಜೆಡ ಇತ್ತೆಲಾ ಪೆತ್ತ ಉಂಡಾ?
Does Girije stlill have the cow?

ಈ ಬೊಲ್ಪುಡು ಓದೆರೆ ಆಪುಜಿ.
It is not possible to read in this light.

ಆಯನ ಅಂಗಡಿಡ್ ಸಕ್ಕರೆ ಇಜ್ಜಿ.
There is no sugar in his shop.

ಈ ಗುವೆಲ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಇಜ್ಜಿ.
There is no water in this well.

ಆಯನ ದತ್ತ (ಎಡತ್ತ) ಕೈಟ್ ಆಜಿ ಬಿರೆಲ್ ಉಂಡು.
There are six fingers on his left hand.

ಆಯನ ಕಾರ್‌ಡ್ ಮಣ್ಣ್ ಉಂಡು.
There is dirt on his feet.

ಆ ಪಾರ್ಸೆಲ್ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.
That parcel came bus.

ಆಲ್ ಆ ಕಟ್ಟೊನು ತರೆಟ್ ದೀವೊಂದು ಬತ್ತಲ್.
She came keeping the bundle on her head.

Note: *All masculine and feminine Nouns take ಡ. Certain neuter Nouns take ಡ್, and certain others take ಟ್. Neuter Noun ending with ಉ sound takes ಡು.*

LESSON 18
MAKING THE LETTERS WITH HAND

18.1. ಸ್ವರಾಕ್ಷರೊಲು (Vowels)

Symbol **How it is made**

ಅ
ಆ
ಇ
ಈ
ಉ
ಊ
ಋ
ಎ
ಏ
ಐ
ಒ
ಓ
ಔ
ಂ
ಃ

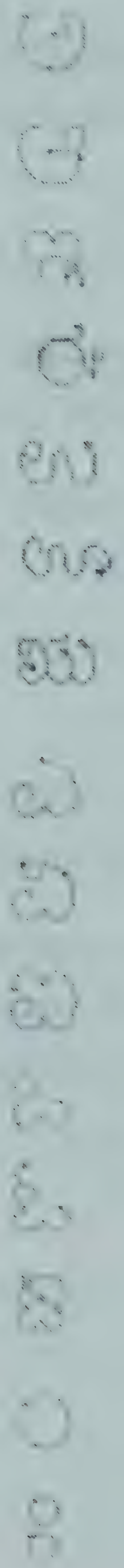

18.2. ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರೊಲು (Consonants

ಅಕ್ಷರ	How it is made
ಕ	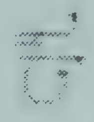
ಖ	
ಗ	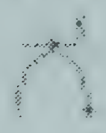
ಘ	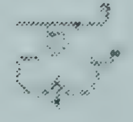
ಙ	
ಕಾ	
ಖಾ	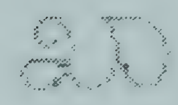
ಗಾ	
ಘಾ	
ಕಿ	
ಖಿ	
ಗಿ	
ಘಿ	

ಕೀ
ಖೀ
ಗೀ
ಘೀ

ಕು
ಖು
ಗು
ಘು

ಕೆ
ಖೆ
ಗೆ
ಘೆ

ಕೇ
ಖೇ
ಗೇ
ಘೇ

ಕೊ	ಕೊ
ಖೊ	ಖೊ
ಗೊ	ಗೊ
ಘೊ	ಘೊ
ಕೋ	ಕೋ
ಖೋ	ಖೋ
ಗೋ	ಗೋ
ಘೋ	ಘೋ

18.3.

Note: From the table given above, you will get an idea about the Consonant+ Vovel combination of letters. You already know their sounds in your speech and reading. You see here short vowels, ಕ, ಕಿ, ಕೆ, ಕು, ಕೆ and ಕೊ, and, long vowels, ಕಾ, ಕೀ, ಕೇ and ಕೋ.

The other remaining combinations in this series are: ಕೃ, ಕೈ and ಕೌ.

There are only 6 Mahapranas (ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳು): ಖ, ಛ, ಝ, ಢ ಥ and, ಫ. Please note the difference in change in the letters:

ಕ and ಖ   *ಚ and ಛ*

ಜ and ಝ   *ಡ and ಢ*

ತ and ಥ   *ಪ and ಫ*

There is no need to learn to read or write all of them because you already know from the lessons that some of them are not at all in use in certain forms. You have also understood tha it is not of much use to learn writing letters as single letters. To give a curious example, learning to say or write ಞ or ಞಾ is a useless exercise though these sounds are there in combination with other consonants, for example, ನಿಷ್ಣಾತ (clever, expert) ಆಜ್ಞೆ (order) ಜ್ಞಾನ (knowledge).

Symbol	How they are written
ಷ	ಷ
ಷಾ	ಷಾ
ಷಿ	ಷಿ
ಷೀ	ಷೀ
ಷು	ಷು
ಷೂ	ಷೂ
ಷೃ	ಷೃ
ಷೆ	ಷೆ
ಷೇ	ಷೇ
ಷೈ	ಷೈ
ಷೊ	ಷೊ
ಷೌ	ಷೌ
ಷಂ	ಷಂ
ಷುನಃ	ಷುನಃ

18.4. ತುಳು ಅಂಕೆಲು	ತುಳು ಅಂಕೆಲು ಅಕ್ಷರೊಡು
1	ಒಂಜಿ
2	ರಡ್ಡ್
3	ಮೂಜಿ
4	ನಾಲ್
5	ಐನ್
6	ಆಜಿ
7	ಏಳ್
8	ಎನ್ಮ
9	ಒರ್ಂಬ
10	ಪತ್ತ್
11	ಪತ್ತೊಂಜಿ
12	ಪದ್ರಾಡ್
13	ಪದಿಮೂಜಿ
14	ಹದಿನಾಲ್ಕು
15	ಪದಿನೈನ್
16	ಪದಿನಾಜಿ
17	ಪದಿನೇಲ್
18	ಪದಿನೆನ್ಮ
19	ಪದಿನೊಂರ್ಬ
20	ಇರ್ವ

30	ಮುಪ್ಪ
40	ನಲ್ಪ
50	ಐವ
60	ಅಜಿಪ್ಪ
70	ಎಲ್ಪ
80	ಎನ್ಪ
90	ಸೊನ್ಪ
100	ನೂದು
1000	ಸಾರ
1,00,000	ಲಕ್ಷ
1,00,00,000	ಕೋಟಿ

LESSON 19
READING AND WRITING

Look at the first word of this passage. Choose the first word. Try to write according to the direction. By the time you finish writing this passage you have learnt 90 percent (All that you need most of the time) of the letters of the Tulu alphabet with their ಒತ್ತುಲು. When you reach the end of the passage you will have understood the advantage of learning to write like this.

With the help of the translation of the sentence in English in the order it is in Tulu, you will be able to understand the full sentence. Please note that it is not word-for-word translation, but that of groups of words, or what we call, 'sense groups'. From listening to the spoken word, you shall be able to understand the nature of the construction of words. You must also try to make similar constructions of words and sentences. It is expected that after the foregoing 18 lessons, you are able to do so. You may remember that most of these sentences are those that appeared Lesson given for reading.

19.1.

Well. Now start writing.			
ಸರಿ. ಇತ್ತೆ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುಲೆ			
ಸರಿ	ಇತ್ತೆ	ಬರೆಯೆರೆ	ಸುರು ಮಲ್ಪುಲೆ

19.2.

Write the words that appear in spoken Tulu.				
ನಮನ ಪಾತೆರೊಡು ಬರ್ಪುನ ಸಬ್ದೊಲೆನೇ ಬರೆಲೆ.				
ನಮನ	ಪಾತೆರೊಡು	ಬರ್ಪುನ	ಸಬ್ದೊಲೆನೇ	ಬರೆಲೆ

19.3.

Learn writing by writing complete sentences.					
ಪೂರ್ತಿ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆಪುನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಬರೆಯೆರೆ ಕಲ್ಪುಲೆ.					
ಪೂರ್ತಿ	ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್	ಬರೆಪುನ	ಮುಕಾಂತ್ರ	ಬರೆಯೆರೆ	ಕಲ್ಪುಲೆ

19.4.

<table>
<tr><td colspan="6">Make some sentences of your own and write them.</td></tr>
<tr><td colspan="6">ಈರೇ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಅವೆನ್ ಬರೆಲೆ.</td></tr>
<tr><td>ಈರೇ</td><td>ಕೆಲವು</td><td>ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್</td><td>ಮಲ್ತೊಂದು</td><td>ಅವೆನ್</td><td>ಬರೆಲೆ</td></tr>
</table>

19.5.

<table>
<tr><td colspan="5">Write all *gunithaksharas* and *ottus* together in words.</td></tr>
<tr><td colspan="5">ಗುಣಿತಾಕ್ಷರೊಲೆನ್‌ಲಾ ಒತ್ತುಲೆನ್‌ಲಾ ಒರೊಟ್ಟೇ ಬರೆಯೆರೆ ಕಲ್ಪುಲೆ.</td></tr>
<tr><td>ಗುಣಿತಾಕ್ಷರೊಲೆನ್‌ಲಾ</td><td>ಒತ್ತುಲೆಬ್‌ಲಾ</td><td>ಒರೊಟ್ಟೇ</td><td>ಬರೆಯೆರೆ</td><td>ಕಲ್ಪುಲೆ</td></tr>
</table>

19.6.

<table>
<tr><td colspan="6">Read what you have already written.</td></tr>
<tr><td colspan="6">ಈರ್ ಈತ್‌ನೇಟ ಬರೆಯಿನೆನ್ ಒರ ಓದ್‌ದ್ ತೂಲೆ.</td></tr>
<tr><td>ಈರ್</td><td>ಈತ್‌ನೇಟ</td><td>ಬರೆಯಿನೆನ್</td><td>ಒರ</td><td>ಓದ್‌ದ್</td><td>ತೂಲೆ</td></tr>
</table>

19.7.

<table>
<tr><td colspan="4">You have already read some 25 symbols in their different forms appearing in this lesson. Try to write them as they are in words.</td></tr>
<tr><td colspan="4">ಇತ್ತೆನೇ ಸುಮಾರ್ 25 ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಅವೆನ ರೂಪಾಂತರೊಲೆ ಸಮೇತ ಓದೆರೆ ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್. ಅವ್ವೆನೇ, ಸಬ್ದ ಸಬ್ದವಾದೇ ಬರೆಲೆ.</td></tr>
<tr><td>ಇತ್ತೆನೇ</td><td>ಸುಮರ್</td><td colspan="2">25 ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್</td></tr>
<tr><td>ಅವೆನ</td><td>ರೂಪಾಂತರೊಲೆ</td><td>ಸಮೇತ</td><td>ಓದೆರೆ</td></tr>
<tr><td>ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್.</td><td>ಅವ್ವೆನೇ,</td><td>ಸಬ್ದ ಸಬ್ದವಾದೇ</td><td>ಬರೆಲೆ</td></tr>
</table>

19.8

<table>
<tr><td colspan="2">You have written some deerghas and ottus, too.</td></tr>
<tr><td colspan="2">ಕೆಲವು ದೀರ್ಘ ಬೊಕ್ಕ ಒತ್ತುಲೆನ್‌ಲಾ ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್.</td></tr>
<tr><td>ಕೆಲವು</td><td>ದೀರ್ಘ ಬೊಕ್ಕ</td></tr>
<tr><td>ಒತ್ತುಲೆನ್‌ಲಾ</td><td>ಕಲ್ತ್‌ದಾರ್</td></tr>
</table>

19.9.

If you write a page in this way, you have learnt to write Tulu.

ಉಂದೇ ರೀತಿ ಒಂಜಿ ಪುಟದಾತ್ ಬರೆಯರ್‌ಡ ಈರ್ ತುಲುಟ್ಟು ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಂಚ ಆಂಡ್.

ಉಂದೇ	ರೀತಿ	ಒಂಜಿ
ಪುಟದಾತ್	ಬರೆಯರ್‌ಡ	ಈರ್ ತುಲುಟ್ಟು
ಬರೆಯೆರೆ	ಸುರು	ಮಲ್ತಿನಂಚ ಆಂಡ್

19.10.

Not just letters of the alphabet, but the language itself.

ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಬ್ದೊಲೆನತ್ತ್, ಸೀದಾ ಬಾಸೆನೇ ಬರೆಯೆರೆ ಕಲ್ತಿನಂಚಾಂಡ್.

ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್	ಬೊಕ್ಕ	ಸಬ್ದೊಲೆನತ್ತ್	ಸೀದಾ
ಬಾಸೆನೇ	ಬರೆಯೆರೆ	ಕಲ್ತಿನಂಚಾಂಡ್	

19.11.

If one learns reading in the old fashion, he won't be able to learn reading so fast.

ರೂಡಿಡುಪ್ಪುನ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ ಓದ್‌ದ್ ಕಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊಟು ಓದೆರೆ ಕಲ್ತ್‌ಂಡ ಈತ್ ಬೇಗ ಓದೆರೆ ಬರ್ಚುಜಿ.

ರೂಡಿಡುಪ್ಪುನ	ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ	ಓದ್‌ದ್	ಕಲ್ಪುನ
ಕ್ರಮೊಟು	ಓದೆರೆ	ಕಲ್ತ್‌ಂಡ	ಈತ್
ಬೇಗ	ಓದೆರೆ	ಬರ್ಚುಜಿ	

19.12.

If one learns writing in the old fashion, he won't be ableto learn writing so fast.

ರೂಡಿಡುಪ್ಪುನ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪಿನ ಕ್ರಮೊಟು ಬರೆದ್ ಕಲ್ತ್ಂಡ ಈತ್ ಬೇಗ ಬರೆಯೆರೆ ಬರ್ಪುಜಿ.

ರೂಡಿಡುಪ್ಪುನ	ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ	ಬರೆದ್	ಕಲ್ಪುನ
ಕ್ರಮೊಟು	ಬರೆದ್	ಕಲ್ತ್ಂಡ	ಈತ್
ಬೇಗ	ಬರೆಯೆರೆ	ಬರ್ಪುಜಿ	

19.13.

What's the use of learning all the letters of the alphabet together?

ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪುನೇಕ್ ದುಂಬೇ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆದ ಮಾತಾ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಒರೊಟ್ಟೇ ಬರೆಯೆರೆ ಕಲ್ಪುನೆಡ್‌ದ್ ದಾದ ಪ್ರಯೋಜನ?

ಬಾಸೆ	ಕಲ್ಪುನೇಕ್	ದುಂಬೇ	ಅಕ್ಷರಮಾಲೆದ
ಮಾತಾ	ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್	ಒರೊಟ್ಟೇ	
ಬರೆಯೆರೆ	ಕಲ್ಪುನೆಡ್‌ದ್	ದಾದ	ಪ್ರಯೋಜನ?

19.14.

If you learn writing by writing letters of the alphabet one by one, you'll have to subject yoursel to the drudgery of writing some 30 letters with their gunithakshras and an equal number of ottus. Still, it wouldn't be learning Tulu.

ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಬರೆಪುನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಬರೆಯೆರೆ ಕಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಈರ್ ಕನಿಷ್ಠ 30 ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ ಒತ್ತುಲೆನ್ ಬರೆಪುನ ದಂಡದ ಬಂಜೊಗು ಈರೆನೇ ಈರ್ ಒಡ್ಡೋನೊಡಾಪುಂಡು. ಆತ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಈರ್ ತುಳು ಕಲ್ತಿನಂಚಾಪುಜಿ.

ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್	ಬರೆಪುನ	ಮುಕಾಂತ್ರ	ಬರೆಯೆರೆ
ಕಲ್ಪುನಿ	ಪಂಡ್‌ಂಡ	ಈರ್	ಕಡಿಮೆ
ಪಂಡ್‌ಂಡ	30ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್	ಬೊಕ್ಕ	ಅವೆನಿ
ಒತ್ತುಲೆನ್	ಬರೆಪುನ	ದಂಡದ	ಬಂಜೊಗು
ಈರೆನೇ	ಈರ್	ಒಡ್ಡೋನೊಡಾಪುಂಡು.	
ಆತ್	ಆತ್	ಈರ್	ತುಳು
ತುಲು	ಕಲ್ತಿನಂಚಾಪುಜಿ.		

19.15.

One must learn writing the written symbols just the way they appear in the language either it is Tulu, English or any other language.

ತುಳುವಾವಡ್, ಇಂಗ್ಲಿಷಾವಡ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಜೇತೆ ಒವ್ವೇ ಬಾಸೆ ಆವಡ್, ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಅವು ಬಾಸೆದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಎಂಚ ಬರ್ಪುನೋ ಅಂಚನೇ ಒದೆರೆಲಾ ಬರೆಯೆರೆಲಾ ಕಲ್ಪೊಡು.

ತುಳುವಾವಡ್	ಇಂಗ್ಲಿಷಾವಡ್	ಅತ್ತ್‌ಂಡ	ಜೇತೆ
ಒವ್ವೇ	ಬಾಸೆ	ಆವಡ್	ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್
ಅವು	ಬಾಸೆದ	ಮುಕಾಂತ್ರ	
ಎಂಚ ಬರ್ಪುನೋ	ಅಂಚನೇ	ಒದೆರೆಲಾ	
ಬರೆಯೆರೆಲಾ	ಕಲ್ಪೊಡು.		

LESSON 20
HOW TO SAY IT IN TULU

The objective of giving the following poem (Robert Burns 1759-1796) is to give an idea of translation in poetry. In the first line you find word-for-word translation of the Tulu version. In the second sentence it is the concept that is translated.

O my luve's like a red, red rose
ಎನ್ನ (my) ಮೋಕೆದ (of love) ಪೊಣ್ಣು (girl) ಕೆಂಪು(red) ಕೆಂಪು(red) ಗುಲಾಬಿ(rose)
ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿ

That's newly sprung in June :
ಸುರುತ (first) ಬರ್ಸೊಗು (the rain)
ಬತ್ತಿ (spring, bloomed) ಪೂತ ಲೆಕ್ಕ (like flower)
ಸುರುತ ಬರ್ಸೊಗು ಬತ್ತಿ ಪೂತ ಲೆಕ್ಕ.

O my luve's luve's like the melodie
ಎನ್ನ (my) ಮೋಕೆದ(of love) ಪೊಣ್ಣು (girl) ಇಂಪು ಇಂಪುದ (sweet and sweet) ಗೀತೆ (song)
ಎನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಪೊಣ್ಣು ಇಂಪು ಇಂಪುದ ಗೀತೆ

That's sweetly played in tune
ಪದೊತ ಉಲಯಿದ ನಾದ (of the melody word in the song) ನಡತಿ ಲೆಕ್ಕ (like moving)
ಪದೊತ ಉಲಯಿದ ನಾದ ನಡತಿ ಲೆಕ್ಕ.

As fair art thou, my bonnie lass,
ಏತೊಂಜಿ (how much) ಪೊರ್ಲುಯಿ (beautiful) ಈ (you) ಎನ್ನ (my) ಜೀವದ (of life)ಗೆಳತಿ (friend (Female))
ಏತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಯಿ ಈ ಎನ್ನ ಜೀವೊದ ಗೆಳತಿ

So deep in luve am I:
ಎನ್ನ (that much) ಮೋಕೆಲ (love too) ಆತೆ (so much) ಗಾಂತ (deep) ನಿನಡ (in you)
ಎನ್ನ ಮೋಕೆಲ ಆತೆ ಗಾಂತ ನಿನಡ

And I will luve thee still, my dear,
ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುವೆ (love (I)) ನಿನನ್ (you) ನನಲಾತ್ (much more) ಎನ ಪೊಣ್ಣೆ (my love)
ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುವೆ ನಿನನ್ ನನಲಾತ್ ಎನ ಪೊಣ್ಣೆ

Till a' the seas gang dry :
ಏಳ್ (seven) ಕಡಲುಲು (oceans) ಪೂರ (completely) ಆಜುನೇಟ (until go dry)
ಏಳ್ ಕಡಲುಲು ಪೂರ ಆಜುನೇಟ.

Till a' the seas gang dry :
ಏಳ್ (seven) ಕಡಲುಲು (oceans) ಪೊಣ್ಣೆ (love ಆಜುನೇಟ (until go dry)
ಏಳ್ ಕಡಲುಲು ಪೊಣ್ಣೆ ಆಜುನೇಟ.

And the rocks melt wi' the sun
ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರೆ (of the sun) ತೂಕು (for heat/fire)ಕಲ್ಲ್ (stone, rock)ಕರಗುನೇಟ (melting, get melted) ತನಕ(until)
ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರೆ ತೂಕು ಕಲ್ಲ್ ಕರವುನೇಟ.

I will luve thee still, my dear,
ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುವೆ (love I)) ನಿನನ್ (you) ಏಪೊಗೇಪೊಗ್‌ಲಾ (ever)
ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುವೆ ನಿನನ್ ಏಪೊಗೇಪೊಗ್‌ಲಾ

While the sands o' life shall run:
ಕಾಲದಾ (of time) ಬರಣಿಡ್ (bottle) ಪೊಯ್ಯೆ (sand) ಜಾರ್ದ್ ಮುಗಿಮುಟ್ಟ (finished falling)
ಕಾಲದಾ ಬರಣಿಡ್ ಪೊಯ್ಯೆ ಜಾರ್ದ್ ಮುಗಿಮುಟ್ಟ

And fare thee weel, my only Luve!
ವಿದಾಯ (farewell) ಇತ್ತೊಂತೆ ಪೊರ್ತು (now+ for a while) ಎನ ಪೊಣ್ಣೆ (my love)
ವಿದಾಯ ಇತ್ತೊಂತೆ ಪೊರ್ತು ಎನ ಪೊಣ್ಣೆ

And fare thee weel a while!
ವಿದಾಯ (farewell) ಓ ಪೊಣ್ಣೆ (O my love) ಇತ್ತೊಂತೆ ಪೊರ್ತು (now+ for a while)
ವಿದಾಯ ಓ ಪೊಣ್ಣೆ ಇತ್ತೊಂತೆ ಪೊರ್ತು.

And I will come again my luve,
ಪಿರ ಬರ್ಪೆನೇ ಬರ್ಪೆ(come+certainly will come back) ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣೆ (my love)
ಪಿರ ಬರ್ಪೆನೇ ಬರ್ಪೆ ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣೆ

Tho' it were ten thousand mile.
ಪೋಂಡಲಾ ಹೋದರೂ(if (I)go) ಸಾರ ಸಾರ (thousands of) ಮೈಲ್ (mile)ದೂರ (far)
ಪೋಂಡಲಾ ಸಾರ ಸಾರ ಮೈಲ್ ದೂರ.

LESSON 21
WRITING

21.1. Read the following sentences bearing the intention in mind that you are going to write them afterwards. You may also note that these are not isolated sentences. They grow into a small essay.

ಆ ಮರತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಪಕ್ಕಿ ಕುಲ್ಲೊಂದುಂಡು.
of the tree on the branch A bird is sitting (perching)
A bird is sitting on the branch of the tree.

ಅವು ಒಂಜಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಪಕ್ಕಿ.
it a colourful bird
It is a colourful bird.

ಅಯ್ತ ಪುದರ್ ಈರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ?
its name to you know?
Do you know its name?

ಅಯ್ತ ಪುದರ್ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ..
its name Kingfisher / It kingfisher (is)
It is called kingfisher. / It is kingfisher.

ಅವು ಕೆದುಲೆಡ್ದ್ ಸುದೆಲೆಡ್ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುಂಡು.
it from lakes rivers fish catches
It catche sfish from lakes and rivers.

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಬೇತೆ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಮರಟ್ಟ್ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುಜಿ.
kingfisher other birds+like tree+on nest build+no
Kingfisher does not build a nest like other birds.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್, ನರಮಾನ್ಯನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಾಂದಿನೌಲು ಮಣ್ಣ್‌ದ
normally/generally for man not reaching/ unreachable earthen+of
ಗೋಡೆಡ್ ಪೊಟರೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಟುಪ್ಪುಂಡು.
wall hole makes
Normally, makes a hole in an earthen wall unreachable for man.

ಪಗೆಲ್ ಮೀನ್‌ದ ಬೋಂಟೆ, ಇರ್ಲ್‌ದ ಪೊರ್ತು ಪೊಟರೆಡ್ ವಿಶ್ರಾಂತಿ.
day of fish hunting night in the hole rest
Hunting fish by night and rest at night.

ಪೊಟರೆಡ್ ತೆತ್ತಿ ದೀದ್ ಕಿನ್ನಿ ಮಲ್ಪುಂಡು.
in the hole eggs+laying young one makes
It lays eggs and breeds its young in the nest.

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಪಕ್ಕಿ.
kingfisher a strange/peculiar bird
Kingfisher is a strange bird.

ಅವು ನರಮಾನ್ಯನ್ ತೂಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ದೂರ ರಾಪುನಿ ದಾಯೆಂದ್ ಎಂಕ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಜಿ.
it man seeing at once away flying why that to me understand+not
I don't understand why it flies away as soon it sees man.

ನರಮಾನಿ ಅಯಿನ್ ಬೋಂಟೆ ಗೊಬ್ಬುಜೆ.
man it hunt+not
Man does not hunt it

ಅವು ವಾ ಉಪದ್ರಲಾ ಮಲ್ಪಾಂದಿ ಪಕ್ಕಿ.
it quite harmless bird
It is quite a harmless bird

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ತನ್ನ ಪಾಡ್‌ಗ್ ತಾನ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಬದ್ಕೊಂದುಪ್ಪುಂಡು.
kingfisher by itself it independently lives
It lives independently by itself.

ಆಂಡಲಾ ಅವು ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪೋಡ್ಯುಂಡು.
still/yet/even though it man+to very fears
Yet, it is afraid of man.

ಅಯತ ಡೊಕ್ಕೆಡ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟ್‌ನಿ ಎಂಚ?
its heart+in man+of about/concerning born how
What has created so much of fear in its heart?

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಕಕ್ಕೆದ ಲೆಕ್ಕ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಉಪದ್ರ ಮಲ್ಪುಜಿ.
crow like kingfisher man disturb+not
Kingfisher does not disturb man as a crow does.

ಕಕ್ಕೆಗ್ ಪಟ್ಟಣ ಬೋಡು. ಮಿಂಚುಳ್ಳಿಗ್ ಕೆದು ಸುದೆ ಯಾವು.
crow+to town needs kingfisher+to lakes+streams enough
A crow needs a town. Rivers and lakes are enough for the kingfisher.

ಕಕ್ಕೆ ಓಲು ಬೋಡಾಂಡ ಔಲು ಪಟಕ್ಕಂದ್ ಕುಲ್ಲುನ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಪಕ್ಕಿ.
crow wher want+there at once/suddenly of sitting (perching) fearless bird
A crow is a fearless bird that perches all of a sudden wherever it wants.

ಒರೊರ ನರಮಾನ್ಯನ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ.
sometimes man+of hed+of too/also
Sometimes on a man's head, too.

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಒಂಜಿ ಬಾಣೊದ ಲೆಕ್ಕ ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್‌ಂಗ್‌ದ್ ಕೊರ್ಕ್‌ಡ್ ಮೀನ್‌ನ್
kingfisher a arrow+like water+in dipping beak+in fish
ಪತೋಂದು ರಾದ್ ಮರತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುಂಡು.
catching fluing tree+of on sits (perches)
Kingfisher dips in water like an arrow and catching the fish in its beak flies off on to a tree.

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿದ ಪೊರ್ಲುನು ಮರತ ಜತೆಟೇ ತೂವೊಡು.
Kingfisher+of beauty tree+of together see+can
You can see a kingfisher's beauty only together with the tree.

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ನಮನ ಇಲ್ಲದ ಮಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಸೈತ ಕುಲ್ಲುಜಿ.
kingfisher our house+of roof+of even sit+not
Kingfisher does not perch even on the roof of our house.

ಕಕ್ಕೆ ಪುದೊಕುಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡೊಲೆ ಮಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಕುಲ್ಲುಜಿ.
crow pigeons+like buildings+of roof+of on+even sit+not
It does not perch even on the roofs of buildings like crows and pigeons.

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿಗ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಮೇಲ್ಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ನರಮಾನಿ ಮಲ್ತಿನ ಮಾತೆತ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಪೋಡಿಗೆ.
kingfisher+to man+of about only_not he made all+of about+too fear
It fears not only man but also all that is created by him.

ಅಯ್ಕ್ ದಾಯೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಈತ್ ಪೋಡಿಗೆ?
it+to man+of about why so much fear
Why does it fear man so much?

ಈ ಪೋಡಿಗೆದ ಪಿರಾವು ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ರಹಸ್ಯ ಉಂಡುಂದು ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು.
this+of behind some a mystery is that me+to+feel/imagine
I imagine there is some mystery behind that fear.

21.2. By this time almost all the letters of the Tulu alphabet have got planted in your mind. Try to read the following and write it. After this exercise, try to write a sentence or two of your own on a subject of your choice.

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ

ಆ ಮರತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಪಕ್ಕಿ ಕುಲ್ಲೊಂದುಂಡು. ಆವು ಒಂಜಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಪಕ್ಕಿ. ಅಯ್ತ ಪುದರ್ ಈರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡ? ಅಯ್ತ ಪುದರ್ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ. ಅವು ಕೆದು ಸುದೆಲೆಡ್‌ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುಂಡು. ಬೇತೆ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಮರಟ್ಟ್ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುಜಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್, ನರಮಾನ್ಯನ ಕೈಕ್ ಮುಟ್ಟಾಂದಿನಂಚಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗೋಡೆಡ್ ಪೊಟರೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಪಗೆಲ್ ಮೀನ್‌ದ ಬೋಂಟೆ, ಇರ್ಲ್ ಪೊಟರೆಡ್ ವಿಶ್ರಾಂತಿ. ಪೊಟರೆಡ್ ತೆತ್ತಿ ದೀದ್ ಕಿನ್ನಿ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಪಕ್ಕಿ. ಅವು ನರಮಾನ್ಯನ್ ತೂಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ದೂರ ರಾಪುನಿ ದಾಯೆಂದ್ ಎಂಕ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಜಿ. ನರಮಾನಿ ಅಯಿನ್ ಬೋಂಟೆ ಗೊಬ್ಬುಜೆ. ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ವಾ ಉಪದ್ರಲಾ ಮಲ್ಪಂದಿ ಪಕ್ಕಿ ಅವು ತನ್ನ ಪಾಡ್‌ಗ್ ತಾನ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಬದ್ಕೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಅವು ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪೋಡ್ಯುಂಡು. ಅಯ್ತ ಡೊಕ್ಕೆಡ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟ್‌ನಿ ಎಂಚ?

ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಕಕ್ಕೆದ ಲೆಕ್ಕ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಉಪದ್ರ ಮಲ್ಪುಜಿ. ಕಕ್ಕೆಗ್ ಪಟ್ಟಣ ಬೋಡು. ಮಿಂಚುಳ್ಳಿಗ್ ಕೆದು ಸುದೆಲು ಯಾವುಂಡು. ಕಕ್ಕೆ ಓಲು ಬೋಡಾಂಡ ಔಲು ಪಟ್ಟಂದ್ ಕುಲ್ಲುನ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಪಕ್ಕಿ. ಒರೊರ ನರಮಾನ್ಯನ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ. ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಬಾಣದ ಲೆಕ್ಕ ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್‌ಂಗ್‌ದ್ ಮೀನ್‌ನ್ ಕೊಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪತೋಂದು ರಾದ್ ಪೋದು ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುಂಡು. ಅಯ್ತ ಪೊರ್ಲುನು ಮರತ ಜೊತೆಟೇ ತೂವೊಡು. ಅವು ನಮನ ಇಲ್ಲದ ಮಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಕುಲ್ಲುಜಿ. ಕಕ್ಕೆ ಪುದಕುಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡದ ಮಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಕುಲ್ಲುಜಿ. ಮಿಂಚುಳ್ಳಿಗ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಮಿತ್ತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಆಯೆ ಮಲ್ತಿನ ಮಾತೆತ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಪೋಡಿಗೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ದಾಯೆ ಈತ್ ಪೋಡಿಗೆ? ಈ ಪೋಡಿಗೆದ ಪಿರಾವುಡು ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ರಹಸ್ಯ ಉಂಡಂದು ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು.

LESSON 22
ALL ABOUT ACTION

You know that English Verbs undergo morphological changes for Persons and Tenses. (I go, he goes, I am going, I went etc.) In Tulu, Verbs undergo morphological changes not only for Persons and Tenses, but also for Gender. In addition to that, Verbs undergo changes according to the phonological structure of the Verb and the vowel sound of its last syllable. This feature of the Tulu language is most important in learning it. We can simplify the study by classifying these morphological changes. Tulu Verbs end with a consonant+vowel syllable.

You may also note that the Simple Present Tense form is also used to talk about future action., and, it is quite common and acceptable both in the spoken as well as written Tulu.

(i) Verbs ending without a vowel sound: ತಿನ್, ಪಣ್, ಪರ್, ಬಗ್ಗ್, ದೆಕ್ಕ್

(ii) Verbs ending with the vowel sound ಉ: ಕುಳ್ಳು. ಉಂತು, ಓದು, ಕೋಪು,

(iii) Verbs ending with ಪು: ಬಲಿಪ್ಪು, ಜೆಪ್ಪು, ಕುಡುಪ್ಪು. ಕಡ್ಪು, ಮೊರಿಪ್ಪು, ತೆಲಿಪ್ಪು, ಕೊಡಿಪ್ಪು, ಸಯ್ಯು, ಪುಟ್ಟು

(iv) Verbs ending with ಲ: ಪೋಲ, ಮೀಲ, ಬಲ, ಕನಲ, ಕೊನೊಲ, ಬರೆಲ,

(v) Verbs meaning 'make the action happen': ತೋಜಾಲ, ಆಜಾಲ, ಮುರ್ಕಾಲ, ಪತ್ತಾಲ, ಮೊತ್ತಾಲ, ಕೇನಾಲ, ತೆಲಿಪ್ಪಾಲ

Note: The Simple Present Tense form is also used to talk about future action., and, it is quite common and acceptable both in the spoken as well as written Tulu. Please note the last sound of the Verb for the First Person is [ω] and for the Third Person is [e] of pen.

22.1-1 VERBS: ತಿನ್, ಪಣ್, ಕೇನ್

Person	Past	Present
ಯಾನ್	ತಿಂದೆ	ತಿನ್ಪೆ
ಎಂಕುಲು । ನಮ	ತಿಂದ	ತಿನ್ಪ
ಈ	ತಿಂದ	ತಿನ್ಪ
ಈರ್	ತಿಂದರ್	ತಿನ್ಪರ್
ಆಯೆ	ಪಂಡೆ	ಪನ್ಪೆ
ಆಲ್	ಪಂಡಲ್	ಪನ್ಪಲ್
ಅಕುಲು	ತಿಂದೆರ್	ತಿನ್ಪೆರ್
ಅವು	ತಿಂದ್ಂಡ್	ತಿನ್ಪುಂಡು
ಅವು	ತಿಂದ	ತಿನ್ಪ

Pres. Cont.	Future
ತಿನೊಂದುಲ್ಲೆ	ತಿನುವೆ
ತಿನೊಂದುಲ್ಲ	ತಿನುವ
ತಿನೊಂದುಲ್ಲ	ತಿನುವ
ತಿನೊಂದುಲ್ಲರ್	ತಿನುವರ್
ಪನೊಂದುಲ್ಲೆ	ಪನುವೆ(ಪನ್ಪೆ)
ಪನೊಂದುಲ್ಲಲ್	ಪನುವಲ್
ತಿನೊಂದುಲ್ಲೆರ್	ತಿನುವೆರ್
ತಿನೊಂದುಂಡು	ತಿನು
ತಿನೊಂದುಲ್ಲ	ತಿನುವ

22.1-2. VERBS: ಉಂತು, ಓದು, ಕುಳ್ಳು, ಪರ್ , ಬಗ್ಗ್, ನೆರ್, ಬೂರು, ಲಾಗಿ

Person	Past	Present
ಯಾನ್	ಓದಿಯೆ	ಓದ್ವೆ
ಎಂಕುಲು । ನಮ	ಓದಿಯ	ಓದ್ವ
ಈ	ಪರ್‍ಯ	ಪರ್ವ
ಈರ್	ಬಗ್ಯರ್	ಬಗ್ವರ್
ಆಯೆ	ಓದಿಯೆ	ಓದ್ವೆ
ಆಲ್	ನೆರಿಯಲ್	ನೆರ್ವಲ್
ಅಕುಲು	ಕುಲ್ಯೆರ್	ಕುಲ್ವೆರ್
ಅವು	ಬೂರ್‌ಂಡ್	ಬೂರು
ಅವು	ಬೂರ್‍ಯ	ಬೂರ್ವ

Pres. Cont.	Future
ಓದೊಂದುಲ್ಲೆ	ಓದುವೆ
ಓದೊಂದುಲ್ಲ	ಓದುವ
ಪರೊಂದುಲ್ಲ	ಪರ್ವರ್
ಬಗ್ಗೊಂದುಲ್ಲರ್	ಬಗ್ವರ್
ಓದೊಂದುಲ್ಲೆ	ಓದುವೆ
ನೆರೊಂದುಲ್ಲಲ್	ನೆರುವಲ್
ಕುಲೋಂದುಲ್ಲೆರ್	ಕುಲ್ಲುವೆರ್
ಬೂರೊಂದುಂಡು	ಬೂರೊಂದುಪ್ಪು
ಬೂರೊಂದುಲ್ಲ	ಬೂರೊಂದುಪ್ಪ (ಪ್ಪುವ)

22.1-3. VERBS: 22.2-10. VERBS: Special-9: Examples of usage:

ಬಲಿಪ್ಪು, ಜೆಪ್ಪು, ಕುಡುಪ್ಪು. ಕಡ್ಪು, ಪೊರಿಪ್ಪು, ತೆಲಿಪ್ಪು, ಪೊಲಿಪ್ಪು, ಬಲ, ಕನಲ, ಕೊನೊಲ, ಸಯ್ಯು, ಬುಲ್ಪು, ಮಲ್ಪು, ದೆಪ್ಪು ಪೊದೆಪ್ಪು, ಮರಪ್ಪು, ಕೆಲೆಪ್ಪು

Person	Past	Present
ಯಾನ್	ಬಲಿತ್ತೆ	ಬಲಿಪೆ
ಎಂಕುಲು ನಮ	ತೆಲಿತ್ತ	ತೆಲಿಪುವ
ಈ	ಜೆತ್ತ್ತ	ಜೆಪ್ಪುವ
ಈರ್	ಪೊಲಿತ್ತರ್	ಪೊಲಿಪ್ಪವರ್
ಆಯೆ	ಕಡ್ತೆ	ಕಡ್ಪುವೆ
ಆಲ್	ನಲಿತ್ತಲ್	ನಲಿಪ್ಪುವಲ್
ಅಕುಲು	ಬತ್ತೆರ್	ಬರ್ಪೆರ್
ಅವು	ಸಯ್ತ್ಂಡ್	ಸಯ್ಪುಂಡು
ಅವು	ಸಯ್ತು	ಸಯ್ಪು

Pres. Cont.	Future
ಬಲಿತೊಂದುಲ್ಲೆ	ಬಲಿಪುವೆ
ತೆಲಿತೊಂದುಲ್ಲ	ತೆಲಿಪುವ
ಜೆತೊಂದುಲ್ಲ	ಜೆಪ್ಪುವ
ಪೊಲಿತೊಂದುಲ್ಲರ್	ಪೊಲಿಪ್ಪುವರ್
ಕಡ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ	ಕಡ್ಪುವೆ
ನಲ್ತೊಂದುಲ್ಲಲ್	ನಲಿಪ್ಪಲ್
ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ	ಬರ್ಪೆರ್
ಸಯ್ತೊದುಂಡು	ಸಯ್ಪುಂಡು
ಸಯ್ತೊಂದುಲ್ಲ	ಸಯ್ಪು

22.1-4- VERBS: ತೋಜಾಲ, ಆಜಾಲ, ಮುರ್ರ್ಕಾಲ, ಪತ್ತಾಲ, ಪೊತ್ತಾಲ, ತೆಲಿಪ್ಪಾಲ, ಬುಲ್ಪಾಲ, ಆಡಾಲ,

Person	Past	Present
ಯಾನ್	ತೆಲಿಪ್ಪಾಯೆ	ತೆಲಿಪ್ಪಾಪೆ(ವೆ)
ಎಂಕುಲು ನಮ	ತೋಜಾಯ	ತೋಜಾಪ(ವ)
ಈ	ತೋಜಾಯ	ತೋಜಾಪ(ವ)
ಈರ್	ಬುಲ್ಪಾಯರ್	ಬುಲ್ಪಾಪರ್
ಆಯೆ	ತೆಲಿಪ್ಪಾಯೆ	ತೆಲಿಪ್ಪಾ(ವ)
ಆಲ್	ಆಜಾಯಲ್	ಆಜಾಪ(ವ)ಲ್
ಅಕುಲು	ಮುರ್ರ್ಕಾಯೆರ್	ಮುರ್ರ್ಕಾಪೆ(ವೆ)ರ್
ಅವು	ಬಲಿಪ್ಪಾಂಡ್	ಬಲಿಪ್ಪಾವುಂಡು
ಅವು	ಬಲಿಪ್ಪಾಯ	ಬಲಿಪ್ಪಾವು

Pres. Cont.	Future
ತೆಲಿಪ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆ	ತೆಲಿಪ್ಪಾವೆ
ತೋಜಾವೊಂದುಲ್ಲ	ತೋಜಾವ
ತೋಜಾವೊಂದುಲ್ಲ	ತೋಜಾವ
ಬುಲ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್	ಬುಲ್ಪಾವರ್
ತೆಲಿಪ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆ	ತೆಲಿಪ್ಪಾವರ್
ಆಜಾವೊಂದುಲ್ಲಲ್	ಆಜಾವಲ್
ಮುರ್ರ್ಕಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್	ಮುರ್ರ್ಕಾವೆರ್
ಬಲಿಪ್ಪಾವೊಂದುಂಡು	ಬಲಿಪ್ಪಾವುಂಡು
ಬಲಿಪ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲ	ಬಲಿಪ್ಪಾವು

22.1-5. VERBS IN ADRESSING PERSONS

Some of the Verbs of the above tables as used in orders and requests: When addressing a person with respect, you may add **'ದಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ or ದಯ ದೀದ್'** (please) in the beginning. Using ದಯ ದೀದ್' at the end may contextually portend mild offence or reprimand.

Addressing one person	Addressing many persons or meaning Respect	English equivalent
ಕೊನ, ಕನ, ಕೊನಲ, ಕನಲ	ಕನಲೆ, ಕೊನಲೆ	Bring
ತಿನ್	ತಿನ್ಲೆ	Eat
ಉಂತು, ಉಂತುಲ	ಉಂತ್ಲೆ	Stop
ಲಕ್ಕ್, ಲಕ್ಕ್‌ಲ, ಲಕ್ಲ	ಲಕ್ಕ್‌ಲೆ, ಲಕ್ಲೆ	Get up
ಕುಲ್ಲು, ಕುಲ್ಲುಲ (ಕುಲ್ಲ)	ಕುಲ್ಲುಲೆ, (ಕುಲ್ಲೆ)	Sit/Sit down
ಕೊಯಿ, ಕೊಯ್ಲ	ಕೊಯ್ಲೆ	Cut/Pluck/Reap
ಪದ ಪನ್, ಪದ ಪನ್ಲ	ಪದ ಪನ್ಲೆ, ಪದ ಪನಿ	Sing
ನಡ್, ನಡ್ಲ	ನಡ್ಲೆ	Plant
ಪೊಲ್ಲು, ಪೊಲ್ಲುಲ	ಪೊಲ್ಲುಲೆ	Sew
ಬಿತ್ತ್, ಬಿತ್ತ್‌ಲ	ಬಿತ್ತ್‌ಲೆ, ಬಿತ್ಲೆ	Sow
ಪೋ, ಪೋಲ	ಪೋಲೆ	Go
ಪೊರ್ಪು (ಪೊರಿಪ್ಪು), ಪೊರಿಪ್ಪುಲ, ಪೊರ್ಪುಲ	ಪೊರ್ಪುಲೆ, ಪೊರಿಪ್ಪುಲೆ	pluck, pull, remove
ನಲ್ಪು, ನಲಿಪ್ಪು	ನಲ್ಪುಲೆ, ನಲಿಪ್ಪುಲೆ	Dance
ಲಾಗಿ, ಲಾಗಿಲ	ಲಾಗಿಲೆ	Dance/Jump

Addressing one person	Addressing many persons or meaning Respect	English equivalent
ಬಗ್ಗ್, ಬಗ್ಗ್‌ಲ, ಬಗ್ಲ	ಬಗ್ಗ್‌ಲೆ, ಬಗ್ಲೆ	Bend/Bow
ಮಯ್ಪು, ಮಯ್ಪುಲ	ಮಯ್ಪುಲೆ	Pour
ಬುಡು, ಬುಡ್ಲ	ಬುಡ್ಲೆ	Leave/ Let go
ಬುಳೆಲ	ಬುಳೆಲೆ	Grow
ದೀಲ	ದೀಲೆ	Keep/Put
ಒಯ್ಪು, ಒಯ್ಪುಲ	ಒಯ್ಪುಲೆ	Pull/Attract
ಕಾಪು, ಕಾಪುಲ	ಕಾಪುಲೆ	Wait
ನಡಪ್ಪು (ನಡಪು), ನಡಪ್ಪುಲ	ನಡಪ್ಪುಲೆ	Walk
ಅಡಿಪು. (ಅಡಿಪ್ಪು), ಅಡಿಪುಲ (ಅಡಿಪ್ಪುಲ)	ಅಡಿಪುಲೆ, (ಅಡಿಪ್ಪುಲೆ)	Sweep
ಕಳೆಲ	ಕಳೆಲೆ	Remove/Deduct/cut
ಮೂರು, ಮೂರ್ಲ	ಮೂರ್ಲೆ	Chop/Cut (vegetables)
ಗುಪ್ಪು, ಗುಪ್ಪುಲ	ಗುಪ್ಪುಲೆ	Throw/spill
ನೂಲು, ನೂಲ್‌ಲ (ನೂಲ್ಲ)	ನೂಲ್‌ಲೆ, (ನೂಲ್ಲೆ)	spin
ನೆಯ್, ನೆಯ್ಲ	ನೆಯ್ಲೆ	weave
ಬಲ (ಬಲ್ಲ)	ಬಲೆ (ಬಲ್ಲೆ) ಕೊನಲೆ	Bring

LESSON 23
ADJECTIVAL PHRASES AND CLAUSES FROM VERBS

23.1. A verb changing into a qualifying word (Adjectival use) is a most common feature of the Tulu language as it is in English.

For example,

Present Participle:

ಉಂದು ಮಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಬೂರುನ ನೀರಾ?

(Is this thewater falling from the roof?)

ಏಪಾಲ ಬುಲ್ಪುನ ಬಾಲೆ ಉಂದುವಾ?

(Is this the child that always cries?)

Past Participle:

ಉಂದು ಮಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಬೂರ್ದಿನ ನೀರ್.

(This is the water that has fallen from the roof)

ಕೋಡೆ ಬುಲ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಉಂದು.

(This is the child that cried yesterday.)

23.2. This usage in Tulu has very wider use. It is very useful in expressing a thought just in a word two. What reguires the use of a Relative Clause in English can be said with a phrase in Tulu, for example,

Groups of words/ Phrases/Clauses in Tulu	English equivalent
ಮಾರ್‍್ನ ಇಲ್ಲ್ / ಮಾರ್ದ್‌ನ ಇಲ್ಲ್ / ಮಾರ್ದಿನ ಇಲ್ಲ್	the house that has been sold
ಮಾರ್‍್ನ ಇಲ್ಲ್ / ಮಾರ್ದ್‌ನ ಇಲ್ಲ್ / ಮಾರ್ದಿನ ಇಲ್ಲ್	the house that was sold
ಮಾರ್ಯೆರೆ ಉಪ್ಪುನ ಇಲ್ಲ್	the house that will be sold
ಬೂರ್‍್ನ ಪಕ್ಕಿ	the bird that fell down
ಬೂರ್‍್ನ ಪಕ್ಕಿ	the bird that has fallen down
ಬೂರೋಂದುಪ್ಪುನ ಮರ	the tree that is falling down
ಬಲಿಪಿಯೆರೆ ಉಪ್ಪುನ ಹುಡುಗೆ	the boy who is going to run
ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರೆ ಉಪ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣು ಮೇರಿ.	The girl who is going to marry is Mary.
ಬುಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಉಂದು.	This is the child who has been crying.
ಬುಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಉಂದು.	This is the child who was crying.
ಬೂರ್‍್ನವು ಕಲ್ಲ್, ಪರ್‌ಂದ್ ಅತ್ತ್	What fell down was not a fruit, but a stone.
ಉಂದು ಜೋಕುಲು ತಿನ್ಪಿನ ತೆನಸಾ?	Is this the food the children eat?
ಅಕುಲು ಮಾರಿಯೆರೆ ಉಪ್ಪುನ ಕಾರ್ ಮೂಲುಂಡು	Here is the car that they are going to sell

LESSON 24
TALKING ABOUT WHAT HAPPENED

ಮೇರಿ: ಕಾಂಡೆ ಈ ಓಲಿತ್ತ?
Mary: Where were you this morning?

ಸುಮನ: ಇಲ್ಲಡೇ ಇತ್ತೆ.
Sumana: I was at home.

ಮೇರಿ: ಯಾನ್ ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ ಫೋನು ಮಲ್ತೆ. ಏರ್ಲಾ ಫೋನು ದೆತ್ತ್‌ಜೇರ್.
Mary: I called you several times. Nobody lifted the receiver.

ಸುಮನ: ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಯಾನ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋದಿತ್ತೆ.
Sumana: I had been out for some time.

ಮೇರಿ: ಇಲ್ಲಡ್ ನಿನ್ನ ಮೆಗ್ಗಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ?
Mary: Wasn't your brother at home?

ಸುಮನ: ಇತ್ತೆ. ಆಂಡ ಆಯೆ ಆಯನ ಕೋಣೆಡ್ ಕೆಬಿಕ್ ಈಯರ್‌ಫೋನು ತಿಕಾವೊಂದು ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆ.
Sumana: He was. He was probably inside his room listening to music with earphones.

ಮೇರಿ: ಅಂಚಸಾ? ಇಲ್ಲಡ್ ಒಂಜಾ ಫೋನು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ರಡ್ಡಲಾ ಉಪ್ಪೆರಾವಂದ್.
Mary: Was it so? One should have either phone or music system, not both.

ಸುಮನ: ಕೋಪ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ದಾದಾಂಡಲಾ ಪನರಿತ್ತ್‌ಂಡಾ?
Sumana: Please don't be cross. You'd something to tell?

ಮೇರಿ: ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕ ಡೆಲ್ಲಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಾಲ?
Mary: Yea. Has your sister come from Delhi?

ಸುಮನ: ಅಂದ್. ಆಲ್ ಮುರಾನಿಯೇ ಬೈದಾಲ್.
Sumana: Yea. She came day before yesterday.

ಮೇರಿ: ನಿನ್ನ ಬಾವೆ ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲಗ್ ಫೋನು ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಏರ್ಲಾ ರಿಸೀವರ್ ದೇರ್ರುಜೇರ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ ಫೋನ್ಮಾಲ್ತೆ.
Mary: Her husband tried your house many times. Since nobody was lifting the receiver, he rang me up.

ಸುಮನ: ದಾನೆಗೆ? ದಾದಾಂಡಲ ಮೆಸೇಜ್ ಉಂಡ?
Sumana: Why? Any message?

ಮೇರಿ: ಅಂದ್. ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮಗ್ ಉಸಾರಿಜ್ಜಿಗೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರ್ಸದೇರ್‌ಂದ್ ಪನೆರೆ ಪಂಡೆ.
Mary: Yea, He told me to inform you that mother isn't well. She was admiited to hospital

ಸುಮನ: ಅಂದಾ?
Sumana: Is it?

ಮೇರಿ: ಗಾಬರಿ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಈ ಇತ್ತೆನೇ ಫೋನ್ ಮಲ್ಪು. ಬೊಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಆ ಮೆಗ್ಯಗ್ ಪನ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಒರ್ಯೆನೇ ಉಪ್ಪುನಗ ಬಾಕಿಲ್ ಬಂದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂಸಿಕ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕುದು ಕುಲ್ಲೊಡ್ಜಿಂದ್.
Mary: Nothing to worry, he said. But still, call him at once. And also tell your brother not to keep the door closed and get lost in music when he is at home alone.

ಸುಮನ: ಪನ್ಪೆ. ಸಾರಿ ಮೇರಿ.
Sumana: Sorry, Mary.

ಮೇರಿ: ಸಾರಿ ಬೊಕ್ಕ. ಇತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಬಾವಗ್ ಫೋನ್ ಮಲ್ಪು.
Mary: Be sorry later. Now phone your brother-in-law.

LESSON 25
TALKING ABOUT WHAT WAS HAPPENING

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಆ್ಯಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಎಂಚ ಆಯಿನಿ?
Police Officer: How did the accident take place?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಯಾನ್ ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರೆಗ್ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆ.
Bus Conductor: I was issuing tickets to passengers.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರೆತ್ತಾಂದೆ ಸಾದಿಟ್ ಪೋಪುನಕುಲೆಗ್ ಟಿಕೇಟ್ ಕೊರ್ಪೈರಾಪುಂಡ? ಆ್ಯಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆಯಿನಿ ಎಂಚಾಂದ್ ಪನ್ಲೆ.
Police Officer: If not to the passengers, who do you issue the tickets to? To those that walk on the road? Tell me how the accident happened?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಅವ್ವೇ ಸರ್. ಯಾನ್ ಕೊರೋಂದುಪ್ಪುನಗ ಏರೋ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ನ ಕೇಂಡ್. ಅಯ್ತ ಜೊತೆಟೇ ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರ್ "ಉಂತಾಲೆ! ಉಂತಾಲೆ"ಂದು ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ನ ಕೇಂಡ್.
Bus Conductor: That's what I was going to tell you sir. When I was issuing tickets, I heard someone screaming and the yelling of the passengers, "Stop! Stop!"

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದಾದಾಂಡ್?
Police Officer: Then what did you do?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಯಾನ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿತ್ತ್‌ದ್ ಬಸ್ ಉಂತಾಯೆ.
Bus Conductor: I blew the whistle and stopped the bus.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದಾದಾಂಡ್?
Police Officer: Then what happened?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಒಂಜಿ ನರ್ಮಾನಿ ರಸ್ತೆಡ್ ಬೂರ್ದಿತ್ತೆ. .
Bus Conductor: A person was lying on the road.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಓಲು?
Police Officer: Where?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಬಸ್ಸ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟ.
Bus Conductor: Near the bus.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಎಂಚ ಬೂರ್ಯೆಂದ್ ಪನ್ಲೆ.
Police Officer: Tell me how he fell.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ ಸರ್. ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ದ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಬೂರ್ಯೆಂದ್ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ದ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಬೂರ್ಯೆಂದ್ ಬಸ್ಸ್‌ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರ್ ಪಂಡೆರ್.
Bus Conductor: I don't know sir. passengers said he fell down when he was getting down the bus.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಅಂಚಾಂಡ ಆಯೆ ಬೂರ್ನಗ ಬಸ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.
Police Officer: It means the bus was in motion when he fell down from the bus.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ ಸರ್. ಯಾನ್ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರೋದು ಇತ್ತೆ.
Bus Conductor: I don't know sir, I was issuing tickets.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಬಸ್ ಸ್ಟಾಪ್‌ಟಡ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ನಿ ಈರ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಅತ್ತ?
Police Officer: The bus started from the stop only after you blew the whistle, am I right?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಅಂದ್ ಸರ್.
Bus Conductor: Yes sir, You're right.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಆಯೆ ಬಸ್‌ಡ್ದ್ ಜತ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಈರ್ ರೈಟ್ ಪಂಡರ್.
Police Officer: It means you whistled 'right' when the passenger was getting down.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಇಜ್ಜಿ ಸರ್. ಯಾನ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿತ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಆಯೆ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ದ್ ಜತ್ತೆ.
Bus Conductor: No sir. He got down when I was blowing the whistle.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ದಾದಯೆ? ಉರಿತ್ತೊಂದುಪ್ಯೆರೆ ಅವು ದಾನೆ ನಾಗಸ್ವರನ? ಆಯೆ ಜಪ್ಪುನಗ ಈರ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿತ್ತಾರ್ ಅತ್ತ?
Police Officer: What you mean by 'when I was blowing the whistle'? Was it a clarionet to keep blowing? You blew 'right' while the passenger was alighting? Didn't you?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಇಜ್ಜಿ ಸರ್. ಯನ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆ ಜತ್ತಿನಿ.
Bus Conductor: No sir, he alighted after I blew 'right'.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಎಂಚ ಪನ್ಪಾರ್? 'ಯಾನ್ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರೋಂದಿತ್ತೆ'ಂದ್ ಪಂಡರ್. 'ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರೋದಿತ್ತಿನೆಡ್ಡಾದ್ ಆಯೆ ಎಂಕ್ ಬೂರ್ನ ಎಂಕ್ ತೋಜಿಜಿ'ಂದ್ ಎಕಡ್ ಪಂಡರ್.
Police Officer: How are you so sure? You said as you were issuing tickets to the passengers you did not see him fall.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಜನ ಅಂಚ ಪಂಡೋಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಸರ್.
Bus Conductor: Passengers said so, sir.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಎಂಚಾಂದ್?
Police Officer: What?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಬಸ್ ಪೋವೋದುಪ್ಪುನಗ ಅಯೆ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತೆಂದ್.
Bus Conductor: That he got down when the bus was moving.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಬಸ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಏರ್ಲಾ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ದ್ ಜಪ್ಪುವೆರಯೆ? ಜನ ಜಪ್ಪುನೆಕ್ ದುಂಬೇ ಬಸ್ ಪಿದಾಡುನಿ. ಅವ್ವೇ ಅಪಗಪಗ ಆಪುನಿ. ಬಸ್ ಪಿದಡಿಯೆರೆ ಈರ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿಪ್ಪೊಡು. ಅಂದಾ, ಅತ್ತಾ?
Police Officer: Do people get down the bus when it is moving? Bus starts moving before passengers get down. You have to blew the whistle for the bus to start.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಅಂದ್ ಸರ್.
Bus Conductor: Yes, sir.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಜಪ್ಪುನ ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರ್ ಮಾತಾ ಜತ್ತ್‌ದಾಂಡ್, ಮಿತೆರುನ ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರ್ ಮಾತಾ ಮಿತೆರ್‌ದಾಂಡ್‌ಂದ್ ತೂದು ಖಾತ್ರಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಈರ್ ವಿಸಲ್ ಉರಿಪ್ಪೊಡು, ಅತ್ತಾ?
Police Officer: You blew the whistle after ascertaining yourself that those who had to get down got down, and those who had to climb climbed.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಅಂದ್ ಸರ್.
Bus Conductor: Yes, sir.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಆನಿ ಈರ್ ಬಸ್ಸ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್ ತೂವಾಂದೆ 'ರೈಟ್' ಪಂಡರ್ ಇಂದ್ ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರ್ ಪಂಡೆರ್.
Police Officer: On that occasion you blew 'right' without watching the door. That's what the passengers said.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಬಸ್ ಪಿದಡಿ ಬೊಕ್ಕಲ ಕೆಲವು ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರ್ ಜಪ್ಪುವೆರ್ ಸರ್.
Bus Conductor: Sir, some passengers do get down after the bus starts moving.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಅಪಗ ಕೂಡ್ಲೇ ಈರ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿತ್‌ದ್ ಬಸ್ ಉಂತಾವೊಡು.
Police Officer: When you see such a thing, you should blew the whistle at once and stop the bus.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಬಾಕಿಲ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೋಜೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್ ಸರ್.
Bus Conductor: As bus was full of passengers, I could not see the doors of the bus, sir.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಈರ್ ಓಲಿತ್ತಾರ್, ಬಸ್ಸ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟ ಇಜ್ಜಾಂಡ?
Police Officer: Where were you? Weren't you near the door?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಯಾನ್ ಬಸ್ಸ್‌ದ ನಡುಟು ಇತ್ತೆ ಸರ್. ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರೋಂದಿತ್ತೆ.
Bus Conductor: I was in the midle of the bus issuing tickets.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಏತ್ ಜನ ಇತ್ತೆರ್?
Police Officer: How many passengers were there in the bus?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಸುಮಾರ್ ಸೊನ್ಪ ಜನ ಇತ್ತೆರ್ ಸರ್.
Bus Conductor: Nearly ninety, sir.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಸೊನ್ಪ ಜನ! ಅಂಚಾಂಡ ಈರೆಗ್ ಬಸ್ಸ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್ ತೋಜ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. 'ರೈಟ್'ಂದ್ ಜನ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ನ ಕೇನ್ದ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿಪ್ಪುವಾರ್. 'ಉಂತಾಲೆ! ಉಂತಾಲೆ'ಂದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ಯರೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕೊರ ಉರಿಪ್ಪುವಾರ್. ಸೊನ್ಪ ಜನ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈರ್ ವಿಸಿಲ್ ಉರಿಪ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುವರ್. ರೈಟೋ ರೋಂಗೋ ದೇವೆರೆಗೇ ಗೊತ್ತು.
Police Officer: Ninety! In such a condition it is impossible for you to see the doors. When passengers shout "Right!", you blew the whistle, and when they shout "Stop! Stop!" you blew the whistle. Right or wrong, God alone knows.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕೆಲಸಲ....
Bus Conductor: Issuing tickets......

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಅಂದ್ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕೆಲಸಲ ಮಲ್ಪುವರ್. ಜನೊಕುಲೆ ಜೂವ ಒರಿಪುನ ಕೆಲಸ ದೇವೆರೆನ. ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಡ್ರೈವರ್ ಉಪ್ಪೇರಾ ಇಜ್ಜಾ?
Police Officer: Yes, you do do the duty of issuing tickets, too. Protecting the lives of the passengers is the duty of God. Is there a driver or not?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಉಪ್ಪೇರ್ ಸರ್.
Bus Conductor: Yes, driver is there, sir.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಅರೆಗ್ ಬಾಕಿಲ್‌ನ್ ತೋಜಾವುನ ಒಂಜಿ ಕನ್ನಡಿ ಇಜ್ಜ?
Police Officer: Doesn't he have a mirror that shows him the doors?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಉಂಡು ಸರ್. ಆಂಡ ಅಯಿಟ್ ಆರೆಗ್ ಬಾಕಿಲ್ ತೋಜೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್.
Bus Conductor: Yes, he has one, sir. But he couldn't see the doors on it.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಅವು ದಾನೆ?
Police Officer: Why?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ರಡ್ಡ್ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್‌ಲಾ ಕನ್ನಡಿಗ್ ಅಡ್ಡ ಜನ ನೇಲೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಸರ್.
Bus Conductor: People were hanging at both the doors, sir.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಪಂಡ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ನೇಲುನಕುಲು ಜನ, ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರತ್ತ್.
Police Officer: You call those that hang at the doors 'people', not 'passengers'?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ಸರ್?
Bus Conductor: Sir?

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಏತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಆಂಡ್ ಈ ಆ್ಯಕ್ಸಿಡೆಂಟ್?
Police Officer: What was the time when the accident took place?

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ರಾತ್ರಿ ಎನ್ಮ ಗಂಟೆಗ್ ಸರ್.
Bus Conductor: It was 8 in the evening, sir.

ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್: ಸರಿ ಬುಡಿ. ಮಾತಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲಾ ಆ್ಯಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಗ್ ಅನುಕೂಲವಾದೇ ಇತ್ತಂಡ್, ಅತ್ತ?
Police Officer: It means everything was favourable for the accident to happen.

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್: ನಿಜ ಸರ್.
Bus Conductor: True, sir.

LESSON 26
TALKING ABOUT WHAT HAS HAPPENED

ಡಾಕ್ಟರ್: ದಾದಾಪುಂಡು ಮಿಸ್ಟರ್ ಮೂರ್ತಿ?
Doctor: What's the problem Doctor Murthy?

ಪೇಶಂಟ್: ಕರಿನ ಇರ್ವತ್ತನಾಲ್ ಗಂಟೆಡ್ ಯಾನ್ ದಾಲ ತಿನ್ತ್‌ಜಿ.
Patient: I haven't eaten anything for the last twenty-four hours.

ಡಾಕ್ಟರ್: ದಾನೆ?
Doctor: Why?

ಪೇಶಂಟ್: ಎನ್ನ ಬಡವು ಮಾಯ ಆತ್ಂಡ್.
Patient: My hunger has disappered.

ಡಾಕ್ಟರ್: ದುಂಬು ಏಪಾಂಡಲಾ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ತ್ಂಡ?
Doctor: Had you ever had this problem before?

ಪೇಶಂಟ್: ಇಜ್ಜಾಂಡ್.
Patient: Never.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಕೋಡೆ ಮದ್ಯಾನ ದಾದ ಉಣಸ್ ಮಲ್ತರ್?
Doctor: What did you eat for lunch yesterday?

ಪೇಶಂಟ್: ಕೆಲವು ಬ್ರೆಡ್ ಸ್ಲೈಸುಲು, ಒಂತೆ ಫ್ರೈಡ್ ರೈಸ್, ಒಂತೆ ಚಿಕನ್, ಒಂತೆ ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪುಲ ಪ್ಲೈನ್ ರೈಸ್‌ಲ, ಒಂಜಿ ಕಪ್ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್, ಒಂಜಿ ಕಪ್ ಕಾಪಿ...
Patient: I ate a few slices of bread, some fried rice, a few pieces of chicken, some fish, a cup of ice cream, a cup of coffee.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಓಟೆಲ್‌ದ ಮೆನುತ ಲೆಕ್ಕ ಕೇನುಂಡತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮೂರ್ತಿ. ಆತ್ ಮಾತಾ ತಿನ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ದಾದ ಇತ್ತ್ಂಡ್?
Doctor: It sounds like a menu, Murthy. What was the need to eat all that?

ಪೇಶಂಟ್: ಎನ್ನ ಪುಲ್ಲಿನ ಬರ್ತ್ ಡೇ, ಡಾಕ್ಟರ್. ಎನ್ನ ಬಾಲೆಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪಾಯೆರ್.
Patient: It was my grand-daughter's first birthday, doctor. My sons and daughters forced me to eat.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಇನಿ ಮದ್ಯಾನ ದಾದ ತಿಂದರ್?
Doctor: What have you eaten for lunch today?

ಪೇಶಂಟ್: ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ.
Patient: Nothing.

ಡಾಕ್ಟರ್: ನೀರ್‌ಲಾ ಪರ್ತ್‌ಜಾರ?
Doctor: Haven't you even drunk water?

ಪೇಶಂಟ್: ಇಜ್ಜಿ ಡಾಕ್ಟರ್.
Patient: No, doctor.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಕೋಡೆ ಇರ್ಲ್ ಸರಿಯಾದ್ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತಾರ?
Doctor: It's amazing. Did you sleep well last night?

ಪೇಶಂಟ್: ಊಂ. ಮಲ್ತೆ.
Patient: Yes, I did.

ಡಾಕ್ಟರ್: ದಾದಾಂಡಲಾ ಮರ್ದ್ ದೆತೋಂಡರ?
Doctor: Have you taken any medicine?

ಪೇಶಂಟ್: ಇಜ್ಜಿ.
Patient: No.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಈರೆನ ಸಮಸ್ಯೆದ ಸಂಗತಿ ಈರೆನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾದಾರ?
Doctor: Haven't you told your children about this problem?

ಪೇಶಂಟ್: ಇಜ್ಜಿ.
Patient: No, I haven't.

ಡಾಕ್ಟರ್: ದಾನೆ?
Doctor: Why?

ಪೇಶಂಟ್: ಅಕುಲು ಕೋಡೆ ಮದ್ಯಾನ ಉಣಸ್ ಅಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೋಯೆರ್. ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿಡ ಪಂಡೆ.
Patient: After lunch yesterday they all left. I've just told my wife.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಆರ್ ದಾನೆ ಈರೆ ಒಟ್ಟುಗು ಬತ್ತ್‌ಜೇರ್?
Doctor: Why hasn't she come with you?

ಪೇಶಂಟ್: ಆಲ್ ಕಾಯಿಕಜಿಪು ಕನಯೆರೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗ್ ಪೋತಾಲ್.
Patient: She's gone to the market to buy vegetables.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಇನಿ ರಾತ್ರಿದ ಉಣಸ್‌ಗಾ?
Doctor: For dinner today?

ಪೇಶಂಟ್: ಅಂದ್ ತೋಜೊಡು.
Patient: Yes, perhaps.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಯಾನ್ ಈರೆಗ್ ಪ್ರಿಸ್ಕ್ರೈಬ್ ಮಲ್ಪುನಿ ಮೂಜಿ ಲೀಟರ್ ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್.
Doctor: I prescribe you three litres of hot water.

ಪೇಶಂಟ್: ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್?
Patient: Hotwater?

ಡಾಕ್ಟರ್: ಅಂದ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಮೂಜಿ ಲೀಟರ್ ನೀರ್ ಕೊದಿಪ್ಪಾಲೆ. ನನ ಎನ್ಮ ಗಂಟೆದ ಪೊರ್ತು ದಾಲ ತಿನೊಡ್ಚಿ. ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ ಪರೋಂದು ಉಪ್ಲೆ. ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ ಕಾಲಿ ಅಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಫೋನ್ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ, ದಾದ ಈರ್ನ ಪ್ರಾಯ?
Doctor: Yes. Go home boil three litres of hot water. Don't eat anything for another eight hours. Keep on drinking hot water. When you've finished it, call me. By the by, how old are you?

ಪೇಶಂಟ್: ಎಲ್ಪದ ರೈಟ್ ಸೈಡ್.
Patient: I'm on the right side of seventy.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಎಲ್ಪ! ರೈಟ್ ಸೈಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಉಪ್ಪುನಿ ಅಜಿಪ್ಪ ಮುಟ್ಟ ಮಾತ್ರೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾಂಗ್ ಸೈಡ್ ಮಾತ್ರ. ರೈಟ್ ಸೈಡ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪೋಡುಂಡಾಂಡ ತಿನ್ಪುನೇಟ್ ರೈಟಾದುಪ್ಪೊಡು.
Doctor: Seventy! Right side is only up to sixty. After that you have only the wrong side. You can choose to be on the right side only if you eat right.

ಪೇಶಂಟ್: ಆಂಡ್ ಡಾಕ್ಟರ್. ಈರೆನ ಸಲಹೆಗೆ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್.
Patient: Okay doctor. Thank you for the advice.

ಡಾಕ್ಟರ್: ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ನೀರ್ ಕೊದಿಪ್ಪಾಲೆ.
Doctor: Now go home and boil water.

LESSON 27
TALKING ABOUT WHAT IS HAPPENING

ರಾಹುಲ್: ಈ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್‌ಡ್ ನಮನೇ ಗೆಲ್ಪುನಿ.
Rahul: I'm sure this innings is ours.

ಸಚಿನ್: ಆತ್ ಕಂಡಿತ ಬೊಡ್ಚಿ.
Sachin: Don't be so sure.

ರಾಹುಲ್: ದಾನೆ?
Rahul: Why?

ಸಚಿನ್: ಅಕಾಶ ತೂಲ.
Sachin: Look at the sky.

ರಾಹುಲ್: ದಾಯೆ? ಅಕಾಶ ತೂಪುನಿ ನಮ ಸೆಂಚುರಿ ಅರ್ದ ಸೆಂಚುರಿ ಬಾರಿಸಾಯಿನಗ.
Rahul: Why? That we do when we hit a century or half.

ಸಚಿನ್: ಅವು ನಿಜ. ಆಂಡ ಪಿಚ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಮುಗಲ್ ಸೇರೊಂದುಪ್ಪುನ ತೂಲ. ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ತೋಜುಂಡು.
Sachin: That's true. Look. Clouds are gathering right above the court. It seems it's going to rain.

ರಾಹುಲ್: ನಮನ ಅನುಕೂಲಗಾ?
Rahul: In our favour?

ಅಂಚ ತೋಜುಂಡು. ಹುಡುಗೇರ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಗೊಬ್ಬು ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಜಿ. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಬಾರಿ ಲೀಡ್ ಉಂಡು.
Sachin: It seems. Our boys are not playing well. Australia are having a huge lead.

***

ಕಿರಣ್: ದಾದ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ?
Kiran: What are you doing?

ಸೌರವ್: ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯಗ್ ಕಾಗಜಿ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆ.
Saurav: I'm writing a letter to my brother.

ಕಿರಣ್: ಓಲುಲ್ಲೆ ಆಯೆ?
Kiran: Where is he?

ಸೌರವ್: ಮೈಸೂರುಡು.
Saurav: He is in Mysore.

ಕಿರಣ್: ದಾದ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ ಆಯೆ ಅವುಲು?
Kiran: What is he doing there?

ಸೌರವ್: ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸಯನ್ಸ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.
Saurav: He is teaching computer science.

ಕಿರಣ್: ಓಲು?
Kiran: Where?

ಸೌರವ್: ಒಂಜಿ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್.
Saurav: In a college.

ಕಿರಣ್: ಒಂಜಿ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಡಿಸೈನ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಯನ ಸಾಯ ತಿಕ್ವಾಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲೊಂದುಲ್ಲೆ.
Kiran: I wonder if he could help me in designing a website.

ಸೌರವ್: ಕಂಡಿತ ತಿಕ್ಕು.
Saurav: I think he can.

ಕಿರಣ್: ಎಂಕ್ ಆಯನ ಎಡ್ರೆಸ್ ಕೊರು.
Kiran: Please give me his address.

ಸೌರವ್: ಆಯೆ ಈ ವಾರದ ಅಕೇರಿಗ್ ಬರ್ಪೆ. ಈ ಆಯನ್ ಭೇಟಿ ಮಲ್ಪೊಲಿ.
Saurav: He is coming home this weekend. You can meet him.

***

ವೃಂದ: ತಿರ್ತ್ ಅವು ಎಂಚಿನ ಕರ್ಕಶ ಶಬ್ದ?
Vrinda: What's that racket downstairs?

ಸುಚಿತ್ರ: ಅವು ಒರಿ ಆಚಾರಿ.
Suchitra: It's the carpenter.

ವೃಂದ: ದಾದ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ?
Vrinda: What is he doing?

ಸುಚಿತ್ರ: ಪರ ಫರ್ನಿಚರ್ ರಿಪೇರಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ.
Suchitra: He is repairing some old furniture.

ವೃಂದ: ನಿಜ. ಒವ್ವೇ ಪರ ವಸ್ತ್‌ನ್ ರಿಪೇರಿ ಮಲ್ಪುನಗ ವಿಪರೀತ ಶಬ್ದ ಆಪುಂಡು.
Vrinda: Yea, repairing anything old makes a lot of noise.

ಸುಚಿತ್ರ: ಇಂಬೆ ಮಸ್ತ್ ಸ್ಪೆಶಲ್. ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಾಂದೆ ಉಪ್ಪುನಗಲಾ ಶಬ್ದ ಮಲ್ಪುವೆ.
Suchitra: This carpenter is very special. He makes noise even when he is not working

ಸುಚಿತ್ರ: ಅವು ಎಂಚ?
Suchitra: How?

ವೃಂದ: ತಾರಕ ಸೊರೊಟು ಪದ್ಯ ಪಂಡೋಂದು ಉಪ್ಪುವೆ.
Vrinda: He keeps singing at the top of his vioice.

ಸುಚಿತ್ರ: ಅವ. ಶಬ್ದ ಇತ್ತೆ ಉಂತ್‌ಂಡ್.
Suchitra: See. Now the racket stopped.

ವೃಂದ: ಇತ್ತೆ ಅಯೆ ಪದ್ಯ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಕೇನೊಲಿ.
Vrinda: Now you can hear him singing.

ಸುಚಿತ್ರ: ಅಂದ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಆ ಇಲ್ಲಡ್ ಬೇತೆ ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜ?
Suchitra: Yea, he started. Isn't there anybody else?

ವೃಂದ: ಇಲ್ಲದಕುಲು ಊರು ತೂಯೆರೆ ದೂರ ಪೋತೆರ್.
Vrinda: The inmates have gone on a long tour.

ಸುಚಿತ್ರ: ಅವು ಎಡ್ಡೆ ಐಡಿಯ.
Suchitra: That's a good idea.

ವೃಂದ: ದಾದ?
Vrinda: What?

ಸುಚಿತ್ರ: ಇಲ್ಲದಕುಲು ಊರು ತೂಯೆರೆ ಪೋತೆರ್. ಆಚಾರಿ ಇಲ್ಲ್ ತೂವೋನುವೆ. ಪರ ಫರ್ನಿಚರ್ ರಿಪೇರಿ ಮಲ್ಪುವೆ. ಇಡೀ ದಿನ ಬಿಜ಼ಿಯಾದುಪ್ಪುವೆ. ಮರ ಕೊಯ್ಯೊಂದು, ಗೀಸುಳಿ ಪಾಡೋಂದು...
Suchitra: Yea, the inmates are on a tour. The carpenter is taking care of the house. He is also fixing all old furniture. He is busy all the time, sawing, filing, hitting and...

ವೃಂದ: ಪದ್ಯ ಪಂಡೋಂದು.
Vrinda: Singing.

ಸುಚಿತ್ರ: ಅಂದ್, ಪದ್ಯ ಪಂಡೋಂದು. ಓಡೆಗಾಂಡಲಾ ದೂರ ಪೋಯೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ಒರಿ ಪದ್ಯ ಪನ್ಪುನ ಆಚಾರಿಗ್ ಬುಡ್ದು ಪೋಪುನಿ. ಕಳ್ವೆರ್ ಇಲ್ಲದ ಮುಟ್ಟ ಬರಯೆರ್.
Suchitra: Leave the house to a singing carpenter when you go on tour so that burglers keep away.

LESSON 28
TALKING ABOUT WHAT ALWAYS HAPPENS

ರವಿ: ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲೆರೆಗ್ ನಿನನ್ ತೂವೊಡುಗೆ.
Ravi: The principal wants to see you.

ರಾಜು: ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ.
Raju: Oh, that's good.

ರವಿ: ಅಯಿಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಎಂಚಿನ? ಅರ್ ಪಂಡಿನಿ ಈ ಪೋದು ಆರೆನ್ ತೂವೊಡುಂದು.
Ravi: What's good about it? He wants *you to see him*.

ರಾಜು: ಒಹ್, ಅಂಚಾಂಡ ಅವು ಮಸ್ತ್ ಹಾಳ್. ದಾಯೆಂದ್ ದಾದಾಂಡಲಾ ಐಡಿಯ ಉಂಡ?
Raju: Oh, that's pretty bad. Do you have any idea why?

ರವಿ: ನಿಕ್ಕೇ ಗೊತ್ತು. ತಿಂಗೊಲುಡು ಕಡಿಮೆ ಪಂಡ ಒರಾಂಡಲಾ ನಿನನ್ ಲೆಪ್ಪಾವೆರ್.
Ravi: You know better. He calls you at least once every month.

ರಾಜು: ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತುಂಡ ನಿಕ್ಕ್?
Raju: Do you know why?

ರವಿ: ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆರ್ ನಿಕ್ಕ್ ದೂರದ ಸಂಬಂದಾಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮಗಲ್ ಉಲ್ಲಾಲ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು.
Ravi: I don't know. I know he is a distant relation of yours. He has a daughter, too.

ರಾಜು: ವಿಷಯ ಅವ್ವತ್ತ್. ವಿಷಯ ದಾದ ಪಂಡ ಅಮ್ಮೆರ್ ಸ್ಟಡೀಸ್‌ಡ್ ಎನ್ನ ಪ್ರೊಗ್ರೆಸ್‌ನ್ ದುಬೈಡ್‌ದ್ ಮಾನಿಟರ್ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಿ.
Raju: That's not the issue. It's my daddy monitoring my progress in studies from Dubai.

ರವಿ: ಏಪ ಉಂದೆನ್ ಆರ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಿ?
Ravi: Since when has he started it?

ರಾಜು: ಕರಿ ಸರ್ತಿ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ.
Raju: Since he visited home last month.

ರವಿ: ಅವು ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ. ಎಂಕ್ಲಾ ಇನ್ಸೆಂಟಿವ್ ಕೊರ್ದು ಸ್ಟಡೀಸ್‌ನ್ ಮಾನಿಟರ್ ಮಲ್ಪುನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಇತ್ತುಂಡ ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್!
Ravi: That's nice indeed. I wish I had a father to monitor my studies with an incentive.

ರಾಜು: ಎಂಕ್ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ರಾಸಿ ರಾಸಿ ದುಡ್ಡು ಕಡಪುವರ್ ಪನ್ಪುನ ಅರ್ತೊಡು ಪಾತೆರೊಡ್ಚಿ.
Raju: Don't hint that he sends me plenty of money.

ರವಿ: ಆಂಡ ಅವು ನಿಜ. ಅತ್ತಾ?
Ravi: But it's a fact, isn't it?

ರಾಜು: ಕಡಪುಡುವೇರ್. ಆಂಡ ಈ ಎಣ್ಣಿನಂಚ ರಾಸಿ ರಾಸಿ ಅತ್ತ್. ಅಯಿತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಬೇತೆಲಾ ರಾಸಿ ರಾಸಿ ಕಡಪುಡುವೇರ್. ಎಂಕ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಪ್ರಿನ್ಸಿ ಮುಕಾಂತ್ರಲಾ.
Raju: Yes, he sends, but not a bounty. He sends a lot of something else straight to me as well as through the princy.

ರವಿ: ದಾದ?
Ravi: What?

ರಾಜು: ಉಪದೇಶ.
Raju: Advice.

ರವಿ: ಅಯಿಡ್ದ್ ಹಾಳ್ ದಾಲ ಆವಂದ್. ಬಜೀ ಉಪದೇಶ ಏರೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಆಪುಂಡ್? ಉಪದೇಶ ಕಾಸದ ಜತೆಟ್ ಕೊರೊಡು.
Ravi: It doesn't do any harm. Who likes bare advice? Give advice with money.

ರಾಜು: ಆಂಡ ಪ್ರಿನ್ಸಿ ಒಂಜಾತ್ ಬಜೀ ಉಪದೇಶ ಮಲ್ಪುವೇರ್, ಅವ್ವೇ ಬೋರು.
Raju: But the princy pours out plenty of blank advice.

ರವಿ: ಆರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ದುಡ್ಡು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪಡ. ಆರ್ ಕೊರ್ಪೇರತ್ತ ಅಯಿಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಬಿಲೆ ಬಾಳುನವು?
Ravi: Don't expect money from him, too. He'll give you something elese more valuable.

ರಾಜು: ದಾದ?
Raju: What?

ರವಿ: ಮಗಲೆನ್. ಆರೆಗ್ ಗೊತ್ತು ತಮ್ಮಲೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಉಪದೇಶ ಈ ಕೇನಾಯಾಂದ್.
Ravi: His daughter. He knows you won't listen to you after he becomes your father-in-law.

ರಾಜು: ಆರೆನ ಮಗಲ್ ಎಂಕ್ ದಾಯೆಗ್? ಆಲ್ ಪ್ರತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್‌ಲಾ ಮೂಜಿ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್‌ಡ್ ಪಾಸಾಪಾಲ್, ಮೂಜೆಟ್ ಫೈಲಾಪಾಲ್.
Raju: I don't want her. In every exam she passes in three subjects and fails in three.

ರವಿ: ಈಲ ಅಂಚ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪುನವೇ ಆರೆನ ಉಪದೇಶದ ಉದ್ದೇಶ. ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಫೈಲ್ ಆಪಿನ ಟೈಪು ಆಂಡ ಎಂಚ? ಒರಿ ಪಾಸ್ ಒರಿ ಫೈಲ್ ಆಪುನಿಂದಾಂಡ ಎಂಚಾಂಡಲ ಸುದರಿತೋನ್ಡು ಪೋವೊಲಿ. ದಾದ ಪನ್ಪ?
Ravi: Princy's intention is that you also shouldn't be like that. If both wife and husband are the failing sort, how does the marriage work? If one is the passing sort and the other is the failing one, they can manage somehow. what do you say?

LESSON 29
TALKING ABOUT WHAT WILL HAPPEN

ಪೀಟರ್: ಎನ್ನ ಮದ್ಮೆದ ಸೂಟು ಏಪ ತಿಕುನಿ ಎಂಕ್?
Peter: Tailor, when will I get my wedding suit?

ಟೈಲರ್: ಈರೆನ ಮದ್ಮೆ ಏಪ ಸರ್?
Tailor: Sir, when is your wedding?

ಪೀಟರ್: ಉಂದೇ ತಿಂಗೊಲು ಪತ್ತೆಕ್.
Peter: On the tenth, this month.

ಟೈಲರ್: ಪತ್ತಕಾ? ನನಲ ಒಂಜಿ ವಾರ ಉಂಡು.
Tailor: Tenth? A week to go.

ಪೀಟರ್: ಒಂಜಿ ವಾರ ಬಾರಿ ಉದ್ದ ದಾಲ ಅತ್ತ್.
Peter: A week is not that long.

ಟೈಲರ್: ಯಾನೊಪ್ಪುವೆ. ಸರ್, ಯಾನ್‌ಲಾ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಂದುಲ್ಲೆ.
Tailor: I agree with you. Sir, I'm also getting married.

ಪೀಟರ್: ಅಂದಾ? ಏಪ?
Peter: Are you? when?

ಟೈಲರ್: ರಡ್ಡ್ ಸೂಟುಲೆನ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೇ ರೆಡಿ ಮಲ್ಪುವೆ.
Tailor: Sir, the same day. I'll make ready both the suits together.

ಪೀಟರ್: ಅವು ಎಡ್ಡೆ. ಆಂಡ ಎನ್ನವು ತಿಕುನಿ ಏಪ?
Peter: That's nice, but when will I get mine?

ಟೈಲರ್: ಅಪಗನೇ ಕೆಲಸ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದೆ ಸರ್.
Tailor: Sir, I've already started the work.

ಪೀಟರ್: ಉಂದೇ ಅತ್ತ?
Peter: This one, isn't it?

ಟೈಲರ್: ಅತ್ತ್ ಸರ್. ಉಂದು ಎನ್ನವು.
Tailor: No sir, this is mine.

ಪೀಟರ್: ಆಂಡ ಎನ್ನೇತ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು.
Peter: But it looks like mine

ಟೈಲರ್: ನಿಜ. ಈರೆನ ಆಯ್ಕೆ ತೂಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್‌ಲಾ ಅವೇ ಕುಂಟು ದೆತೋಂಡೆ.
Tailor: True. After seeing your selection, I bought the same material for me too.

ಪೀಟರ್: ಅವು ಸರಿ. ಆಂಡ ಈರ್ ಎನ್ನ ಸೂಟುನು ಸುರುಟು ಪೊಲ್ಲೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್.
Peter: That's okay. But you should've done mine first.

ಟೈಲರ್: ಚಿಂತೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ಸರ್. ಸರಿಯಾಯಿ ಸಮಯೊಗು ಈರೆನ ಸೂಟು ರೆಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀಪೆ.
Tailor: Don't worry sir.I will get your suit ready in time.

ಪೀಟರ್: ಆಂಡಲಾ ಅದ್ಯತೆದ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಈರ್ ಗಿರಾಕಿನ ಸೂಟುನು ಸುರುಟು ಪೊಲ್ಲೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್.
Peter: Still, I can't appreciate your priority. The customer's work should be done first.

ಟೈಲರ್: ಎನನ್ ನಂಬುಲೆ ಸರ್. ಈರೆನ ಮದ್ಮೆಗ್ ದುಂಬು ಈರೆನ ಸೂಟು ಆಪುಂಡು.
Tailor: Trust me sir. Yours will be done before your wedding.

ಪೀಟರ್: ಅವು ಮಲ್ಲ ತಮಾಸೆದ ಪಾತೆರ.
Peter: That sounds very funny.

ಟೈಲರ್: ಒಜಿ ವೇಳೆ, ಒವ್ವೇ ಕಾರಣೊಗು ಆಯಿಜಿಂದಾಂಡ, ಈರ್ ಎನ್ನೇನ್ ದೆತೋನ್ಲೆ. ನಮ ರಡ್ಡ್ ಜನತ್ತಲಾ ಒಂಜೇ ಎತ್ತರ.
Tailor: In case it is not done for any reason, you take mine sir, I am the same height as you are.

ಪೀಟರ್: ಎತ್ತರದ ವಿಚಾರ ಸರಿಯಾದುಪ್ಪು. ಆಂಡ ತೂಕೊಡು ಅತ್ತ್. ಕಡಿಮೆಂದ್ ಪಂಡಲಾ ಈರ್ ಪತ್ತ್ ಕಿಲೊ ಜಾಸ್ತಿ ಉಲ್ಲರ್.
Peter: Yes, but not the same weight as yours. You weigh at least ten kilograms more.

ಟೈಲರ್: ಅವು ಈರೆನ ಅನಕೂಲೊಗೇ ಬರ್ಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಈರೆಡ್ದ್ ಸಪೂರ ಇತ್ತ್‌ದ್ಂಡ ಎಂಕ್ ಈ ಆಲೋಚನೆ ಬತ್ತದ್‌ವಾಂಡ್.
Tailor: That's to your advantage sir. If I were thinner, I wouldn't imagine that.

ಪೀಟರ್: ಅಂಚಿನ ಆಲೋಚನೆ ದಾಲ ಬೊಡ್ಚಿ. ಇನಿಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ದಿನೊತ್ತ ಉಲಯಿ ಎನ್ನ ಸೂಟು ರೆಡಿ ಆವೊಡು.
Peter: Don't imagine things. Get my suit ready within three days from today.

ಟೈಲರ್: ಅವು ಅಸಾಧ್ಯ ಸರ್.
Tailor: That's almost impossible sir.

ಪೀಟರ್: ಅಂಚಾಂಡ ಯಾನ್ ರೆಡಿಮೇಡ್ ನಾಡುವೆ.
Peter: Then let me look for some readymade stuff.

ಟೈಲರ್: ಒಂತೆ ತಾಳ್‌ಲೆ ಸರ್. ಬರ್ಪಿ ಮುಂದಿನ ಸೋಮವಾರ ಈರೆಗ್ ಈರೆನ ಸೂಟು ತಿಕುಂಡು.
Tailor: Bear with me sir, you are getting the suit next Monday.

ಪೀಟರ್: ಪಂಡ, ಮದ್ಮೆದ ದುಂಬುದ ದಿನ.
Peter: Just the day before the wedding.

ಟೈಲರ್: ಅಂದ್ ಸರ್. ಎನನ್ ನಂಬ್ಲೆ.
Tailor: Sure. Trust me, sir.

ಪೀಟರ್: ಆವಡ್ ನಂಬುವೆ. ಸೋಮವಾರ ಕಾಂಡೆ ಎನ್ನ ಸೂಟು ತಿಕೊಡು.
Peter: Okay I shall trust you. You will deliver the suit next Monday morning.

ಟೈಲರ್: ಇಜ್ಜಿ ಸರ್, ಬಯ್ಯಗ್.
Tailor: No sir, evening.

ಪೀಟರ್: ಅವು ಒಂತೆ ಚಿಂತೆದ ವಿಷಯ.
Peter: That's going to be really precarious.

ಟೈಲರ್: ದಾಯೆ ಸರ್?
Tailor: Why sir?

ಪೀಟರ್: ಈರೆನ ಮದ್ಮೆದ ದುಂಬುದ ದಿನಲಾ ಅವ್ವೆ.
Peter: That's a day before your wedding.

ಟೈಲರ್: ನಿಜ ಸರ್.
Tailor: Yes sir.

ಪೀಟರ್: ಆನಿ ಈರೆನ ಅಂಗಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ ಓಪನ್ ಉಪ್ಪುಂಡು, ಈರ್‌ಲ ಉಪ್ಪುವಾರ್‌ಂದ್ ನಂಬುವೆ.
Peter: I hope your joint is open and you are present.

ಟೈಲರ್: ಕಂಡಿತ. ಯಾನ್ ಭರವಸೆ ಕೊರ್ಪೆ.
Tailor: I assure sir, I will. Trust me

ಪೀಟರ್: ರಾಜಕಾರಣಿನ ಭರವಸೆದಂಚ ಆವಾ?
Peter: Will it be like the assurCnce of a politician?

ಟೈಲರ್: ಇಜ್ಜಿ ಸರ್. ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಲ್ಪುವೆ.
Tailor: No, sir. I promise you, sir

ಪೀಟರ್: ದಾನೆಂದ್?
Peter: Promise what?

ಟೈಲರ್: ಈರೆನ ಮದ್ಮೆದ ಸೂಟು ಈರೆನ ಮದ್ಮೆಗ್ ದುಂಬು ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್.
Tailor: That I shall give you your wedding suit before your wedding.

LESSON 30
TALKING ABOUT WHAT WILL BE HAPPENING

ರೈತೆ: ನೀರ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬುಳೆ ಮಾತಾ ನುಂಗೋಂದುಂಡು.
Farmer: Crops are drying up for want of water.

ಮಂತ್ರಿ: ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟೊಂಜಿ ಆಂಡ ಬರ್ಪಿ ಒರ್ಸ ಈ ಪೊರ್ತುಗು ನಿಕುಲೆ ಕಂಡೊಲೆಗ್ ಮಾತಾ ನೀರ್ ಪರ್ತೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಐವ ಸಾರ ಬಂಜರ್ ಬೂಮಿ ಕೃಷಿ ಬೂಮಿ ಆಪುಂಡು. ನಿಕುಲ್ ಒರ್ಸೊಡು ಮೂಜಿ ಬುಳೆ ದೆತ್ತೋಂದುಪ್ಪುವರ್.
Minister: Once the dam is complete water will be flowing into your filelds at this time next year.

ರೈತೆ: ಅವು ಬರ್ಪಿ ಒರ್ಸದ ಇಚಾರ. ಇತ್ತೆ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ಪುನಿ?
Farmer: That's next year. What can we do for now?

ಮಂತ್ರಿ: ದೇವರೆನ್ ನಂಬುಲೆ. ಬರ್ಸ ಬೇಗ ಬರು.
Minister: Trust in God. It may rain soon.

ರೈತೆ: ಕಾಲುವೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಕೆರೆಕುಲೆನ ಮುಚ್ಚಿನ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪಾಂಡ್.
Farmer: It was great mistake to fill up the tanks.

ಮಂತ್ರಿ: ಕೆರೆಕುಲೆನ್ ಮುಚ್ಚಿಲೆಂದ್ ಸರ್ಕಾರ ಪಂಡ್‌ಂಡ?
Minister: Did the government tell you to fill up the tanks.

ರೈತೆ: ಇಜ್ಜಿ.
Farmer: No.

ಮಂತ್ರಿ: ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಕೆರೆತ ಮಣ್ಣ್ ದೆಪ್ಪುಲೆ.
Minister: Then all of you join together and lift the soil.

ರೈತೆ: ಕೆರೆತ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಅಡಿಟ್ ಇತ್ತೆಲಾ ನೀರ್ ಉಪ್ಪ?
Farmer: Will there still be water at the bottom?

ಮಂತ್ರಿ: ದೇವರೆಗೇ ಗೊತ್ತು.
Minister: Only God knows.

***

ವಿಜ್ಞಾನಿ: ಅಣೆಕಟ್ಟ್ ರೆಡಿ ಅಂಡ್. ಆಂಡ ಸುದೆಟ್ ನೀರೇ ಇಜ್ಜಿ.
Scientist: Dam is ready, but there is no water in the river.

ಮಂತ್ರಿ: ಅಯ್ಕ್ ಯಾನ್ ದಾದ ಮಲ್ಪುನಿ?
Minister: What can I do for it?

ವಿಜ್ಞಾನಿ: ನನಲ ಬರ್ಸನೇ ಇಜ್ಜಿ!
Scientist: There's no rain at alll!

ಮಂತ್ರಿ: ದೇವರೆನ್ ನಂಬ್‌ಲೆ. ಬರ್ಸ ಬರು.
Minister: Trust in God. It may rain soon.

ವಿಜ್ಞಾನಿ: ಈ ಒರ್ಸ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಜಿಂದಾಂಡ ಜಲಾಶಯ ಖಾಲಿ ಆಪುಂಡು. ಸಿಟಿತ ಜನ ನೀರ್‌ಗಾದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಉಲ್ಲೆರ್.
Scientist: If it doesn't rain sufficiently this year, even in the city people will be screaming for water.

ಮಂತ್ರಿ: ಕರಿ ಒರ್ಸಲಾ ಇಂಚನೇ ಪಂಡರ್. ಆಂಡ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ನಿಕುಲು ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಏಪಲಾ ನಿರಾಶಾವಾದದ ಪಾತೆರೊನೇ ಪಾತೆರುನಿ.
Minister: You said the same last year, too. But it rained. You scientists are always pessimistic.

ವಿಜ್ಞಾನಿ: ಕರಿ ಒರ್ಸ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ನಿಜ. ಆಂಡ ಏತ್? ಸರಾಸರಿ ಬರ್ಸದ ಮೂಜೇಟ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್ ಮಾತ್ರ! ಈ ಒರ್ಸಲಾ ಅಂಚನೇ ಆಂಡ ದುಂಬುದ ಒರ್ಸ ಜನೊಕುಲು ನೀರ್‌ಗಾದ್ ಗುಲ್ಲು ಲಕ್ಕಾವೆರ್. ಸಿಟಿತ ಜನ ಪರ್ಯೆರೆ ನೀರಿಜ್ಜಾಂದೆ ಸಯ್ಯೆರೆ ಉಲ್ಲೆರ್.
Scientist: True. It rained last year. But how much? Only two third of the average. If the same happens again this year, farmers will riot for water. People in the city will be dying without drinking water.

ಮಂತ್ರಿ: ಅಂಚ ದಾಲ ಆವಂದ್ ದೇವೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್.
Minister: Nothing of that sirt wll happen. God is there.

ವಿಜ್ಞಾನಿ: ಬರ್ಪಿ ತಿಂಗೊಲುಲಾ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಜಿಂಡ?
Scientist: Suppose it doesn't rain even next month.

ಮಂತ್ರಿ: ಇತ್ತೆನೇ ದಾಯೆ ಚಿಂತೆ ಮಲ್ಪುವರ್? ನನಲ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳುಂಡತ್ತ?
Minister: Why do you fret now? You have still one month?

ವಿಜ್ಞಾನಿ: ಒಯ್ಕ್?
Scientist: For what?

ಮಂತ್ರಿ: ಅವ್ವೇ ಈರ್ ಪಂಡರತ್ತ, ಅಯ್ಕ್.
Minister: For what you've said.

ವಿಜ್ಞಾನಿ: ಯಾನ್ ಕೇಂಡ್‌ನಿ ನನಲ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಜಿಂದಾಂಡ ಧಾನೆ ಮಲ್ಪುನಿ ಇಂದ್‌ದ್.
Scientist: I asked you what we do if it did not rain for one more month.

ಮಂತ್ರಿ: ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೊಸತ್ತಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ಕೃಷಿತ ಕಾಲುವೆಡ್‌ಲಾ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ನನ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ನಮನ ಇಲ್ಲದ ಪೈಪುಲೆಡ್‌ಲಾ ನೀರ್ ಪರಿತೋದುಂಪ್ಪುಂಡು. ಉಂದು ಎನ್ನ ಇಸ್ವಾಸ.
Minister: It will rain. In a month water will be flowing not only in the newly made irrigation channels but also in the pipes in the homes in the city. This is my conviction.

ವಿಜ್ಞಾನಿ: ಈ ಇಸ್ವಾಸೊಗು ಆದಾರ ದಾದ?
Scientist: What warrants this conviction?

ಮಂತ್ರಿ: ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ನಂಬಿಕೆ.
Minister: Trust in God.

***

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಈ ಒರ್ಸ ಜಲಾಶಯ ಅರ್ಧ ಸೈತ ದಿಂಜಿಜಿ.
Newspaper Reporter: This year the reservoir did not fill even to half.

ಮಂತ್ರಿ: ಅಯ್ಕ್ ಯಾನ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನಿ?
Minister: What can I do for it?

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟ್‌ಡ್‌ದ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಯಿಜಿ. ಜನ ನೀರ್‌ಗಾದ್ ದಂಗೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.
Newspaper Reporter: This dam is of no use to the people. People will soon be rebelling for water.

ಮಂತ್ರಿ: ಜನ ದಾಯೆ ದಂಗೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್? ಸರ್ಕಾರ ನೀರ್‌ನ್ ದಾನೆ ದೆಂಗಾದ್ ದೀತ್ಂಡ?

Minister: Why should they? The government hasn't hidden water.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಒಂರ್ಬ ನೂದು ಕೋಟಿ ಕರ್ಚಾಂಡ್.
Newspaper Reporter: You spent nine hundred crore for this dam.

ಮಂತ್ರಿ: ನಿಜ. ಅಣೆಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಾವಂದೆ ಬೊಕ್ಕ ದಾದ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಎಂಕುಲು?
Minister: What could we do without constructing the dam?

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಒಂರ್ಬ ನೂದು ಕೋಟಿಡ್ ಬರ್ಸ ಕೊಯ್ಲ್‌ದ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಯೋಜನೆ ಕೈಕ್ ದೆತೋನೊಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್.
Newspaper Reporter: You could take up a huge project for rain water harvesting. Nine hundred crore would be sufficient for it.

ಮಂತ್ರಿ: ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಬರ್ಸ ಕೊಯ್ಲ್ ಒಲ್ತು?
Minister: If it did not rain enough where would be the rain harvesting ?

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಯೋಜನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂಲೆ. ಅಪಗ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಜಲಾಶಯೊದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಕೆಲವು ನೂದು ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಕೆರೆಕುಲೆನ್ ತೋಡಾಲೆ. ಒಂರ್ಬ ಕೋಟಿನ್ ಜನೊಕುಲೆಲಾ ಯಂತ್ರದಲಾ ಕೆಲಸೊಗು ಮಣ್ಣ್ ದೆಪ್ಪುನ ಕೆಲಸೊಗು ಪಾಡ್ಲೆ. ಏತೋ ಊರುಲೆಡ್ ಜನ ಸರ್ಕಾರೊದ ಸಾಯ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಕೆರೆ ಮಲ್ತ್‌ದೇರ್. ಸರ್ಕಾರೊಡುದು ಆವಂದಾ?
Newspaper Reporter: You take up the project, and, only then you know. Dig hundreds of small tanks instead of one enormous reservoir. Spend nine hundred crore on the labour of the people and the earth-movers. In some villages people have dug tanks by sheer voluntary labour. Can't the government do it?

ಮಂತ್ರಿ: ಅಣೆಕಟ್ಟ್‌ಲೆಡ್‌ದ್ ಪ್ರಯೋಜನನೇ ಇಜ್ಜಿಂದ ಈರ್ನ ಅಬಿಪ್ರಾಯನಾ? ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಕೆರೆಕುಲೆಡ್‌ದ್ ಕರೆಂಟ್ ಬರ್ಪುಜಿ.
Minister: Are dams, in your opinion, totally useless? Small tanks can't give us electricity.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಕರೆಂಟ್‌ಗ್ ನಮ ಪರ್ಯಾಯ ಶಕ್ತಿಮೂಲೊಲೆನ್ ನಾಡೊಡು.

Newspaper Reporter: For electricity it is time we looked for alternative power sources.

ಮಂತ್ರಿ: ಬರ್ಸ ಕೊಯ್ಲ್‌ಡ್ ಅಣೆಕಟ್ಟ್‌ದ ಜಲಾಶಯೊಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ನೀರ್ ತಿಕ್ಕುಂಡ?
Minister: Does rainwater harvesting give more water than a reservoir.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಪತ್ತ್ ಪಾಲ್ ಜಾಸ್ತಿ! ಬೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ನ ನೀರ್‌ದ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪಾಲ್ ಮಾತ್ರ ಸುದೆ ಸೇರುನಿ. ಬರ್ಸದ ಕೊಯ್ಲ್‌ಡ್ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುನ ಕೆಲಸ ಬರ್ಸದ ಪನಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಬೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ನ ನೀರ್ ಮಾತ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಅಡಿಟ್ ಸಂಗ್ರಹ ಆಪುಂಡು. ಒರ್ಸೊಡ್ದು ಒರ್ಸೊಗು ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಏರೋಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಮರಕೊಲುಗೆ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರುಲೆಗ್ ನೀರು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಬೂಮಿ ಪಚ್ಚೆ ಆಪೊಂಡು. ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪನಾಂದೆ ಕೇನಾಂದೆ ಬರ್ಪುನ ಬೂತ ಬರ್ಸದ ನೀರ್ ದಿಂಜಾದ್ ದೀಯೆರೆ ತಕ್ಕ ಅಣೆಕಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪಡ್. ಬರ್ಸದ ಅಪ್ಪೆ ಕಡಲ್. ನಾಲೆಡ್ ಮೂಜಂಶ ಬರ್ಸ ಸೀದಾ ವಾಪಾಸ್ ಕಡಲ್‌ಗೇ ಬೂರುಂಡು. ನೆಲತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುನೇನ್ ನಮ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಸೇರಾವೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ. ನೆಲತ್ತ ಮಿತ್ ಬೂರುನ ನೀರ್‌ದ ಅರ್ದಾಂಶೊನು ನಮ ಒರಿಪ್ಪಾಂಡಲಾ ಯಾವು. ನಮನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತೊನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಆಪುಂಡು.

Newspaper Reporter: Ten times more! Only a small portion of rain water flows into rivers. In rain water harvesting, sowing is done by drops of rain. All the water that falls on the earth gets collected under the soil. subterranean water level keeps rising year by year. Trees and plants get water. It gets green all over. It will be raining more. When there is a torrential rainfall, let it fill the resrvoir. Ocean is the mother of rain. Three-forth of the rain falls back straight on it. We don't have to add to it from that falls land. If we conserve half of that falls on land, we have solved the problem that we have created.

ಮಂತ್ರಿ: ಈರ್ ಪನ್ಪುನೇನ್ ಕೇನೆರೆ ಕುಸಿ ಉಂಡು.

Minister: It is very nice to hear what you say.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತರ್‌ಡ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆಲಾ ಕುಸಿ ಆಪುಂಡು.
Newspaper Reporter: If we start doing, it will be nice doing too.

ಮಂತ್ರಿ: ಆಂಡ ಗೇಲಾವಾಂದ್ ಅನುಮಾನ.
Minister: But I doubt about its success.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಅನುಮಾನನೇ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಅಣೆಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿಸಾಯಿಜರ?
Newspaper Reporter: Didn't we build dams without doubt?

ಮಂತ್ರಿ: ಅವು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆ.
Minister: It was the project of the government.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಡ್ ಜನೊಕುಲೆ ಸಹಕಾರದ ಇಚಾರ ಬನ್ನಗ ಅನುಮಾನ ದಾಯೆ?
Newspaper Reporter: Why do you have doubts when you have to do something with people's cooperation?

ಮಂತ್ರಿ: ಆಂಡಲಾ ಸಂಸಯ.
Minister: Still we have dounts.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಸಂಸಯ ಬುಡ್ಲೆ ಅಣೆಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಾನಗ ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬುವಾರತ್ತ?
Newspaper Reporter: Quit doubts. You Trust in God when you build dams, don't you?

ಮಂತ್ರಿ: ಅಂದ್.
Minister: Yes, we do.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರೆ: ಬರ್ಸದ ನೀರ್‌ನ್ ಒರಿಪ್ಪಾವುನ ಯೋಜನೆ ಮಲ್ಪುನಗಲಾ ದೇವೆರೆನ್ ದಾಯೆ ನಂಬೆರೆ ಬಲ್ಲಿ?
Newspaper Reporter: Why shouldn't you Trust in God when you start a water conservation project?

LESSON 31
SAYING SOMETHING 'PERFECTLY'

Man can think only in the present. Neither can he think in the past or in the future. 'The Present' is not today; It is this moment or the fraction of moment. The Past is before this moment and the Future is after it. In grammar, we are not talking about ***this*** 'time'. It is too philosophical for grammarians and linguists to accept.

In grammar or linguistics, or, in general, we discuss 'patterns of expressions' or 'patterns of sentences'. These 'patterns' are necessary to express a variety of human feelings, thoughts, concepts etc. A human being that can hear and speak thinks in these patterns. He or she articulates or 'lives' by using these patterns. Many a time in the 'live' use of a language, we cross the limit of traditional 'Tense-based sentence patterns'. And it is necessary, too. Language has evolved or grown, or keeps evolving and growing in these transgressions.

What we call in grammar the 'Perfect Tense' might be' a later addition to human expression. Of the three Perfect Tenses (Past, Present and Future), Past Perfect is linked to an action in the past and Future Perfect is linked to an action in the future. **Present Perfect is the only Tense form that is linked to this moment.** In other words it is not restricted by 'Live Time'. The Present Tense that is used to talk about 'all time truths' is different from this. There are two types of 'all time truths' though philosophically 'truth' cannot remain the same all the time all over the planet.

Example for all time truths:

(1) Free: The earth is round

(2) Quotation: Shakespeare said, "Frailty thy name is woman." Shakespeare says, "Frailty thy name is woman."

Note: Sentences quoted from plays, stories and novels are actually mouthed by characters. They are erroneously alluded to authors. No doubt, it is not really 'just'.

31.1. Talking about what had happened

Past Perfect is linked to the time of action fixed by a Verb in the Past Tense.

ಪೊಲೀಸ್‌ದಕುಲು ಬತ್ತ್ ಮುಟ್ಟ್‌ನಗ,	**When the police arrived,**
ಯಾನ್ ಇಲ್ಲ್ ಮುಟ್ಟ್‌ದಾತ್ಂಡ್.	I had reached home.
ಎಂಕುಲು ಬಸ್ ಮಿತ್ತೇರ್‌ದಾತ್ಂಡ್.	we had boarded th bus.
ಈ ಕಾರ್ ಪಿದಾಡ್ಪದಾತ್ಂಡ್.	you had started the car.
ಈರ್ ಕಾಪಿ ಪರ್‌ದಾತ್ಂಡ್.	you had drunk the coffee.
ಕಳ್ವೆ ಪಾರ್‌ಪೋದಾತ್ಂಡ್.	the thief had run away.
ಪೊಣ್ಜೇವು ಕಾಣೆಯಾದಾತ್ಂಡ್.	the woman had disappeared.
ಮಸ್ತ್ ಜನ ಸೇರ್‌ದಾತ್ಂಡ್.	a lot of people had assembled.
ಕಾರ್ ಸುದೆಕ್ ಬೂರ್‌ದಾತ್ಂಡ್.	the car had fallen into the river.
ಬೈಕುಲು ಪೋದಾತ್ಂಡ್.	the bikes had gone.

31.2. Talking about the effect or result of an action.

Present Perfect is linked to this moment. 'This moment' is ever changing. We use this form not to talk about an action but to express a thought, concept or experience.

ಯಾನ್ ಲಂಡನ್ ತೂತೆ.	I have seen London.
ಯಾನ್ ಲಂಡನ್‌ಗ್ ಪೋತೆ.	I have been to London.
ಎಂಕುಲು ಕಾಪಿ ಪರ್ತ.	We have drunk coffee.
ಈರ್ ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್ ಓದ್‌ದಾರ?	Have you read 'Hamlet'?
ಈರ್ ಆಮ್ಲೆಟ್ ತಿನ್ತಾರ?	You have eaten omelette.
ಆಯೆ ಟ್ರಕ್ ಬಲಿಪಾದೆ.	He has driven a truck.
ಆಲ್ ಕಾರ್ ಮಾರ್ದಾಲ್.	She has sold the car.
ಅಕುಲು ಕೇಕ್ ಮಲ್ತ್‌ದೇರ್,	They have made a cake.
ಬಕೆಟ್ ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದುಂಡು.	The bucket has fallen into the well.
ಬಲ್ಬುಲು ಕಳವಾತ.	The bulbs have been stolen.
ಜೋಕುಲು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋತ.	Children have gone home.
ಗಾಡಿಲು ಬತ್ತನ?	Have the vehicles come?

LESSON 32
A TENSELESS EXPRESSION

There is a form of expression in Kannda (as well as in the Tulu language) in which only a single form of the Verb is used for all the 3 Persons in all the 8 forms, (i.e., I, we, you(S), You(P), he, she, it and they).

This usage has only two Tense Patterns, one for the Past, and the other for the Present and the Future. It is not possible to translate it into English as it is. If we do, it will be like this: ಈರ್ ಏಪ ಬತ್ತ್‌ನಿ? = You when came?

It is also possible to say the same as follows:

ಈರ್ ಏಪ ಬತ್ತ್‌ನಿ?

ಏಪ ಈರ್ ಬತ್ತ್‌ನಿ?

ಬತ್ತ್‌ನಿ ಏಪ ಈರ್?

ಏಪ ಬತ್ತ್‌ನಿ ಈರ್?

Example for the Tenseless Expression:

(1) For the Present and Future:

ಯಾನ್ । ನಮ । ಎಂಕುಲು	ಅಡೆಗ್ ದಾಯೆ ಪೋಪುನಿ? । ದಾದ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪುನಿ? । ಸಾದ್ಯ ಇತ್ತ್‌ನಾತ್ ತುಂಬುನಿ
ಈ । ಈರ್ । ನಿಕುಲು	ಏಪ ಬರ್ಪುನಿ? । ದಾದ ತಿನ್ಪುನಿ? । ದಾಯೆ ತೆಲಿಪುನಿ?
ಆಯೆ । ಆಲ್ । ಅಕುಲು	ಎಲ್ಲೆ ಪೋಪುನಿ । ಆ ಸಿನಿಮ ಇನಿ ರಾತ್ರಿ ತೂಪುನಿ । ಕೆಲಸೊಗು ಏಪ ಸೇರುನಿ? । ಅಯ್ಯ್ಕ್ ಪತ್ತೇ ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ಪುನಿ
ಅವು	ಎಂಚ ಬರ್ಪುನಿ? । ಬಿಸ್ಕಿಟ್ ಮಾತ್ರ ತಿನ್ಪುನಿ

(2) For the Past :

ಯಾನ್ । ನಮ । ಎಂಕುಲು	ಕರಿ ಒರ್ಸ ಪೋಯಿನಿ । ನಡತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನಿ
ಈ । ಈರ್ । ನಿಕುಲು	ಏಪ ಬತ್ತ್‌ನಿ? । ದಾದ ತಿಂದ್‌ನಿ?
ಆಯೆ । ಆಲ್ । ಅಕುಲು	ಮುರಾನಿ ಪೋಯಿನಿ । ಕೋಡೆ ಆ ಸಿನಿಮ ತೂಯಿನಿ । ಆ ಸುದ್ದಿ ರೇಡಿಯೊಡು ಕೇಂಡ್‌ನಿ । ಎಕಡ್ ದಾದ ಪಂಡ್‌ನಿ? । ಇನಿ ತಡವಾದ್ ಲಕ್ಕ್‌ನಿ । ಅಯ್ಕ್ ಪತ್ತೇ ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ತ್‌ನಿ
ಅವು	ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ನಿ? । ಏಪ ಸೈತ್‌ನಿ? । ಇತ್ತೆ ಪೋಯಿನಿ । ಬಿಸ್ಕಿಟ್ ಮಾತ್ರ ತಿಂದ್‌ನಿ.

LESSON 33
EXPRESSING CERTAIN CONCEPTS

We express our thoughts and feelings in our daily life. In every language, they can be identified as having a pattern. Every time they are repeated in the same way. In the learning of a second language, they are almost made by heart, and, there is no harm in doing so. For example, 'ಎಂಚ ಉಲ್ಲರ್?' is equal to 'How are you?' Some people say, 'ಉಸಾರುಲ್ಲರಾ?'. Though it actually means, "Are you well?', it is also expressed in the sense of 'ಎಂಚ ಉಲ್ಲರ್?'. In English 'How are you?' and 'Are you well?' are not the same. They are used in different life situations. 'How do you do' is almost equal to a handshake. But in India, there are people who even respond to 'How do you do' by saying 'I am fine'! 'How do you do' is not a question, and, it is expressed as a single word (ಹೌಡ್ಯುಡು) and the response to it is also ಹೌಡ್ಯುಡು.

In Tulu, just like in English, certain feelings or sensations (e.g., joy, grief, surprise, appreciation etc.) and certain other subjective concepts are expressed in certain sentence forms. We shall study some of the most common ones.

33.1. ಉದ್ಗಾರ
EXCLAMATION

ಉದ್ಗಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಸಂತೋಷ, ದುಃಖ, ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಭಾವನೆಲೆನ್ ತೋಜಾಪ. ಪಾತೆರೊಡಾಂಡ, ಪಾತೆರದ ಸಂದರ್ಭ ಬೊಕ್ಕ ಹಾವಭಾವೊಲು ಪಾತೆರದ ಪಿರವುಡು ಉಪ್ಪುನ ಭಾವೊನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುನೇಟ್ ಸಹಕಾರಿಯಾಪುಂಡು. ಬರೆವುಡಾಂಡ, ಪಾತೆರದ ಸಂದರ್ಭ ಬೋಕ್ಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಶಬ್ದೊಲು ಬಾವೊನು ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಉದಾಹರಣೆಗ್,

ಅಹ, ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಂಡು!
Oh, how nice !

ಏತು ಚುರುಕುಲ್ಲೆ!
How smart!

ದಾದ ಸಕ್ತಿ!
What a strength!

ಎಂಚಿ ಹೆಡ್ಡೆ!
How stupid!

ಎಂಚಿ ಸಿನಿಮ ಉಂದು!
What a movie is this!

33. 2. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ABILITY

ಎಂಕ್ ನೇನ್ ಓದೆರೆ ಆಪುಂಡು.
I can read it/I am not able to read it.

ಎಂಕ್ ನೇನ್ ದೆರ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.
I cannot lift it/I am not able to read lift it.

ಎನಡ್ದ್ ಅಯಿನ್ ಓದೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ.
I could not read it/I was not able to read it.

ಎಂಕ್ ಅಯಿನ್ ಓದೆರೆ ಆಯಿಜಿ.
I could not read it/I was not able to read it.

ಆಲೆಗ್ ಇತ್ತೆ ನಡಪೆರೆ ಆಪುಂಡು.
She can walk now/She is able to walk now.

ಆಯಗ್ ಕಾರ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪೆರೆ ಆಯಿಜಿ.
He could not come out of the car/
He was not able to come out of the car.

ಅಕುಲೆಡ್ದ್ ಗಂಡಿನ್ ದಾಂಟ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ.
They could not cross the ditch/
They were unable to cross the ditch.

33.3. ಸಾಧ್ಯತೆ, ಸಂಭವನೀಯತೆ
POSSIBILITY OR PROBABILITY

ಆಯೆ ಬರ್ಪೆ.
He will come.

ಅಕುಲು ಪೋವೆರ್.
They may go.

ಮಳೆ ಬರು.
It might rain.

ಆಯೆ ಅಯಿನ್ ಮಾರುನ ಸಂಭವ ಉಂಡು.
He will probably sell it.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಕ್ಷ ಆಯೆ ಇನಿ ರಾತ್ರಿ ಮೂಲುಪ್ಪುವೆ.
Possibly he will be here tonight.

ಅವು ಸತ್ಯವಾದುಪ್ಪುನ ಸಂಭವ ಇಜ್ಜಿ.
It could not be true.

33.4. ಅನುಮತಿ

Asking Permission

(1) ಅನುಮತಿ ಕೇನುನಿ

(ಯಾನ್) ಒಲಯಿ ಬರೋಲ್ಯ?
May I come in?/Might I come in?

(ಯಾನ್) ಬರೋಲ್ಯ?
May I come in? /Might I come in?

(ಯಾನ್) ಬರೋಡ?
May I come in? /Might I come in?

(ಯಾನ್) ನಿನ್ನ ಬೈಕ್‌ನ್ ಉಪಯೋಗಿಸೋಲ್ಯ?
May I use your bike?/
Might I use your bike?

(2) ಅನುಮತಿ ಕೊರ್ಪುನಿ

ಉಲಯಿ ಪೋವೊಲಿ. (ಈ, ಈರ್)
You may go in.

ಮೂಲು ಕುಲ್ಲೊಲಿ. (ಈ, ಈರ್)
You may sit here.

(3) ಅನುಮತಿ ನಿರಾಕರಿಸುನಿ

ಅಯಿನ್ ಮುಟ್ಟೊಡ್ಚಿ. (ಈ, ಈರ್)
You shall not touch it.

ಅಡೆಗ್ ಪೋವೊಡ್ಚಿ. (ಈ, ಈರ್)
You shouldn't go there.

ಅವುಲು ಕುಲ್ಲೊಡ್ಚಿ. (ಈ, ಈರ್)
You must sit here

33.5. ಬದ್ಧತೆ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಅಗತ್ಯ

OBLIGATION, DUTY, NECESSITY

1. ಮಲ್ಪೆರೆ:

To do something

ಈರ್ ಇತ್ತನೆ ಡಾಕ್ಟರೆನ್ ತೂವೊಡು.
You must see the doctor immediately.

ಈರ್ ಇತ್ತೆನೆ ಪಿದಡೊಡು.
You should start now.

ಅಕುಲು ಬರೊಡೇ ಬರೊಡು.
They ought to come.

ಯಾನ್‌ಲಾ ಪೋವೊಡು.
I also have to go.

33.6. ಬದ್ಧತೆ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಅಗತ್ಯ

2. ಮಲ್ಪಾಂದುಪ್ಪೆರೆ :

Not to do something

ಯಾನ್ ಮಸ್ತ್ ಬಗ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.
I must not run so fast

ಈ ಕಾಲಿ ಕಾರ್‌ಡ್ ನಡಪ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.
You shouldn't walk barefoot.

ಆರ್ ಪಾಯಸ ತಿನೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.
Shouldn't I come in?

33.7. ಬದ್ಧತೆ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಅಗತ್ಯ (ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಾಂದುಪ್ಪಿನಪಗ):

ಈರ್ ಆರೆನ್ ತೂವೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ.
You need not meet him.

ಅಕುಲು ಇಡೆಗ್ ಬರೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ.
They don't have to come here.

ಆ ಮರ್ದ್‌ನ್ ಈರ್ ತಿನೊಂಡುಂದಿಜ್ಜಿ.
You don't need to take that medicine.

33.8. ಇಚ್ಛೆ

WILLINGNESS

ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಜತೆ ಬರ್ಪೆ.
I shall come with you.

ಎಂಕುಲು ಅಯಿನ್ ಮಾರ್ವ.
We will sell it.

33.9. **ಸಹಾಯದ ಕೊಡುಗೆ**

OFFERING HELP

(ಯಾನ್ ಈರೆಗ್) ಪರಿಯೆರೆ ದಾದ ಕೊರಡ್?
What shall I offer you to drink?

(ಯಾನ್ ಈರೆಗ್) ಅಯಿನ್ ದೆರ್ಪೆರೆ ಸಾಯ ಮಲ್ಪೊಡ?
Shall I help you to lift it?

33.10. ಸಲಹೆ

SUGGESTION

ಈರ್ ಅಯಿನ್ ಪಿರ ಒರ ಓದುನಿ ಎಡ್ಡೆ.
I suggest you read it again.

ಆಲ್ ಆ ಕೆಲಸ ಬುಡ್ಪುನಿ ಎಡ್ಡೆ.
She had better quit that job.

ಈ ಸರ್ತಿ ನಮ ಟ್ರೈನ್ (ರೈಲ್)ಡ್ ಪೋಯಿ.
Let us go by train this time.

ಬೈಕ್‌ನ್ ಮಾರುನ ಎಡ್ಡೆ.
You'd better sell the bike.

ಆಲ್ ಆಯಗೊಂಜಿ ಕಾಗಜಿ ಬರೆವಡ್.
I suggest he write a letter to her.

33. 11. ಊಹೆ
SUPPOSITION

ಯಾನ್ ಪೊಲೀಸ್‌ಗ್ ತೆರಿಪಾದಿತ್ತ್‌ಜ್ಜಿಂಡ ಈರ್‌ದಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ವಾರ್?
If I hadn't informed the police what would have you done?

ಅವು ಕುದ್ಕನ ಬದಲ್ ಪಿಲಿಯಾದ್‌ತ್ತ್ಂಡ ಆಯೆ ದಾದ ಮಲ್ತ್‌ದುವೆ?
If it were a tiger instead of a fox what would have he done?

ಡಾಕ್ಟರ್ ಬರ್ಪುನ ಒಂತೆ ತಡವಾದ್‌ಂಡ ದಾದಾತು?
If the doctor had come a little late what would have happened?

33. 12. ಅಪೇಕ್ಷೆ
INTENTION

ಯಾನ್ ಈರೆನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕೋರ್ಸು ಸೇರ್‌ರೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪುವೆ.
I intend to join your computer course.

ಯಾನ್ ರಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲ್ಪೆರೆ ಬಯಕುವೆ.
I intend to study chemistry.

33. 13. ವಿಷಾದ
REGRET

ಈರೆನ್ ಮದ್ಮೆಡ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಆವಂದಿನೇಕ್ ಮಸ್ತ್ ವಿಷಾದ ಮಲ್ಪುವೆ.
I am soory that I couldn't attend your wedding.

ಅಕುಲು ನಮನ ಕೊಡುಗೆನ್ ನಿರಾಕರಿಸ್‌ನವು ಬೇಜಾರದ ಸಂಗತಿ.
It is regrettable that they declined our offer.

33. 14. ಅಭಿನಂದನೆ (ಮೆಚ್ಚುಗೆ)
COMPLIMENT

ಏತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ತೋಟ!
What a beautiful garden!

ಏತೊಂಜಿ ಆಕರ್ಷಕವಾಯಿನ ದಿರಸ್!
What an attractive dress!

ಟೆಸ್ಟ್‌ಡ್ ಈರ್ ಪಾಸಾಯಿನೇಕ್ ಈರೆನ್ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆ.
I congratulate you on passing the test!

33. 15. ನಿರೀಕ್ಷೆ
HOPE, EXPECTATION

ಈರೆನ ಆರೋಗ್ಯ ಬೇಗನೆ ಸುದಾರಿಪಡ್.
May you get better soon.

ಈರೆನ ಉತ್ತರ ಬೇಗನೆ ಬರುಂದೆಣ್ಣುವೆ.
I expect your reply soon.

ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಟು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾವುಂದು ಹೋಗುವುದೆಂದು ಎಂಕುಲು ಆಶಿಸುವ.
We hope that the situation will come to normal in a day or two.

ಈರೆನ್ ಬೇಗನೆ ಭೇಟಿಯಾಪುನ ನಿರೀಕ್ಷೆಡುಲ್ಲೆ.
I am looking forward to meeting you soon.

33. 16. ಆಜ್ಞೆ
ORDER

ಲಕ್ಕ್!
Get up.

ರೈಲ್ ಪಟ್ಟೆನ್ ದಾಂಟೊಡ್ಚಿ!
Don't cross the railway track

ಪಂದೋಡ್ಚಿ!
Don't move!

ಎನ್ನ ಎದುರ್‌ಡ್ದ್ ಪೊ!
Get out of my sight!

33.17. ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ
FAILUR OF DUTY

1. ಮಲ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿನೆನ್ ಮಲ್ತಿನಿ:
Done something undesirable

ಈ ಅಡೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿತ್ತ್ಂಡ್.
You shouldn't have gone there.

ಈ ಅಯನ್ ಮಾರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿತ್ತ್ಂಡ್.
You shouldn't have sold it.

2. ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನೆನ್ ಮಲ್ಪಂದಿತ್ತ್ನಿ:
Not done something desirable:

ಈರ್ ಆಲೆನ್ ಕೂಡ್ಲೆ ಅಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಕೊನೋವೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್.
You ought to have taken her to the hospital immediately.

ಈ ಆಯಗ್ ಫೋನು ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್.
You ought to have telephoned him

ಸುಲಬೊದ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಈ ಸುರುಟು ಉತ್ತರಿಸೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್.
You ought to have answered the simple questions first.

33. 18. ಪ್ರಮಾಣರಹಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ASSUMPTION

ನಿನ್ನ ಪಾತೆರೊಗು ಆಲೆಗ್ ಬೇಜಾರಾಂಡ್ಂದ್ ತೋಜುಂಡು.
It seems what you said has offended her.

ಅವು ಒಂಜಿ ತಪ್ಪು ತೀರ್ಮಾನಂದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು.
It seems to be a wrong decision.

ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿ ಬೇಗ ಸುರುವಾಪುಂಡುಂದು ಭಾವಿಸುವೆ.
Hope that road repair will begin soon.

ಆಯೆ ಪಾತೆರುನ ರೀತಿ ತೂಂಡ ಆಯನ ತರೆ ಹಾಳಾಯಿ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು.
By the way he speaks, he seems cracked.

33. 19. ಅಭ್ಯಾಸ, ರೂಢಿ
HABIT, PRACTICE

1. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲೊಡು:
In the Present

ಯಾನ್ ದಿನಾ ಮೂಜಿ ಕಿಲೊಮೀಟರ್ ನಡಪುವೆ
I walk three kilometers every day.

ಎನ್ನ ಮಗಲ್ ಮಸ್ತ್ ಓದುವಾಲ್.
My daughter reads a lot.

ಎನ್ನ ಮಗೆ (ಕಾಂಡೆ) ಬೇಗ ಲಕ್ಕುಜೆ.
My son doesn't get up early. (in the morning)

ಆರ್ ನಿದ್ರೆಡ್ ಪಾತೆರ್ವೆರ್.
He speaks in sleep.

2. ಭೂತಕಾಲೊಡು:
In the Past

ಯಾನ್ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಸುದೆಟ್ ನೀಂದೊಂದಿತ್ತೆ.
I was used to swim in the river when I was living in the village.

ಎನ್ನ ಮಗೆ ಎಲ್ಯಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬುಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.
My son used to cry a lot when he was small.

ಆಲ್ ದುಂಬು ಮಸ್ತ್ ಚೀಪೆ ತೆನಸ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತಲ್.
She used to eat a lot of sweetmeat.

ಆರ್ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಐನ್ ಲೀಟರ್ ನೀರ್ ಪರೊಂದಿತ್ತೆರ್.
He used to drink five liters of water every day.

33.20. ನಡತ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಕ್ರಿಯೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುನಿ:
TALKING ABOUT A PROGRESSIVE ACTION

We can talk about a Progressive action only in relation to a length of time. In the case of a Past and Future Progressive action, the length of time is fixed by another action taking place at the same time. But when we talk about a Present

Progressive action, we do not have to relate it with another action. It just gets connected to the 'the point of time' the speaker speaks. *Therefore, in written language, the speaker is necessary to use the Verb in the Present Progressive form. and, so, it can be only in Direct Speech.*

Examples:

1. Past Progressive Action:
ಭೂತಕಾಲೊಡು ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕ್ರಿಯೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುನಿ:
ಯಾನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಓದೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಆಯೆ ಟೀವಿ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ.
While I was reading for the exam, he was watching the TV.

ಆಯೆ ಡ್ರೈವ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಪುಸ್ತಕ ಓದೊಂದಿತ್ತೆ.
I was reading the book when he was driving.

2. Future Progressive Action:
ಭವಿಷ್ಯೊಡು ನಡತ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಕ್ರಿಯೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುನಿ:

ಈ ಟೀವಿ ತೂವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಪುಸ್ತಕ ಓದೊಂದುಪ್ಪುವೆ.
I will be reading the book while you are watching the TV.

ಈ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಕುಂಟು ಅರ್ದೊಂದುಪ್ಪುವೆ.
While you are sleeping, I will be washing the clothes.

3. Present Progressive Action:
ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲೊಡು ನಡತ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಕ್ರಿಯೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುನಿ:

ಎನ್ನ ಅಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲಲ್.
My sister is teaching me English.

ಎನ್ನ ಅಮ್ಮ ಹಿಂದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೇರ್.
My mother is writing a novel in Hindi.

ಎನ್ನ ಅಣ್ಣೆ ಎಂಕ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.
My brother is teaching me driving.

ಯಾನ್ ತುಳು ಕಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ.
I am learning Tulu.

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯವರ ಕೃತಿಗಳು:

ಕಾದಂಬರಿ:

1. ಶಬ್ದಗಳು (1976, 79, 85, 2007; 1973–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
2. ಕರ್ಮಣ್ಯೇ ವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ (1982, 87; –1975–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
3. ಸಾಫಲ್ಯ (1978, 80; 1975–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
4. ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ (1980, 88, 2001; 1976–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
5. ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆ (1980, 1985; 1979–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
6. ಅಮುಕ್ತ (1979)
7. ಮನೆ (1980; –1975–'ತುಷಾರ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
8. ಮೃತ್ಯೋರ್ಮಾ ಅಮೃತಂ ಗಮಯಾ (1982; 1981–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
9. ಕೂಪ (1981)
10. ಪೂಜಾರಿ (1983; 1981–'ಗೆಳತಿ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
11. ಹೇ ಕಾಪುರುಷ (1983)
12. ಯುಗಾಂತರ (1983) 1982–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
13. ಅವಿಭಕ್ತರು (1981; 2007) 1982–'ಕಾದಂಬರಿ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
14. ಶಿಲಾತಪಸ್ವಿ (1982)
15. ಅಶ್ರುತಗಾನ (1985); 1983–'ಸುಧಾ' ಕಾದಂಬರಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಪುರಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ)
16. ರಾಗ ಲಹರಿ (1983, 86, 87)
17. ಸ್ವರ್ಣಮೃಗ (1983)
18. ಅರಗಿನ ಮನೆ (1984)
19. ಕಾಮಯಜ್ಞ (1985; 1984 'ತುಷಾರ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
20. ನಿರಂತರ (1984; 'ತರಂಗ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
21. ಪರಿಧಿ (1984)
22. ಪರುಷ (1985)
23. ಒಂದು ಕಿಲೊ ಬಂಗಾರ ಏಳು ಮಲ್ಲಿಗೆ ತೂಕದ ಹುಡುಗಿ (1985)
24. ಪುನರಪಿ ಜನನಂ (1983; 1985–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
25. ಉರಿ (1985)
26. ಅಂತರಂಗದ ಅತಿಥಿ (1986)
27. ಭೂಮಿಗೀತೆ (1986)
28. ಅಭಿಚಾರ (1986)
29. ಅಪೂರ್ಣ(1986)
30. ಸುಖಾಂತ (1986) 1975–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
31. ಮೂಕ ಮನ (1987)
32. ಅನಂತರ (1989)
33. ಗ್ಲಾನಿ (1989)
34. ಪರಮಾರ್ಥ (1989)
35. ನವಂಬರ 10, 2010 (1990; 1975–'ಮಲ್ಲಿಗೆ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
36. ಕಾರ್ಮುಗಿಲು (1993, 2003; 1990–'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ' ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷಾಂಕ ಪುಸ್ತಕ)
37. ಇತಿಹಾಸದ ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ (1991)
38. ಯುದ್ಧ (1993; 1991–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
39. ಸನ್ನಿವೇಶ (1993; 1992–'ಕರ್ಮವೀರ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
40. ಚಕ್ರಬಂಧ (1995; 1994–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)

41. ರಸಾತಳ (1998; –1997–'ಮಂಗಳ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
42. ಮಿತಿ (1998)
43. ಕಾಮರೂಪಿ (2002; 2001–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
44. ನನ್ನ ಆತ್ಮಕಥೆ (2004; 2002–'ಸುಧಾ' ಧಾರಾವಾಹಿ)
45. ನಿನ್ನೆ ಇಂದು ನಾಳೆ (ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ)

ಆತ್ಮಕಥೆ:
ತೀರ (2003)

ಕಥಾ ಸಂಕಲನ:
1. ಮನುಷ್ಯನ ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು (1986)
2. ನೀಲಿ ಗುಲಾಬಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು (1995)
3. ಭೂಗತ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು (2001)
4. ವಿಶ್ವಸುಂದರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು (2007)

ಪ್ರಬಂಧ:
1. ಗುಳಿಗೆಗಳು (ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು) (1972)
2. ಮೂರನೆಯ ಧ್ವನಿ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತನೆ) (1994)
3. ನಿನ್ನೆ ನಾಳೆಯ ನಡುವೆ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆ) (1996)
4. ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಪುಟಗಳು (ವೈಚಾರಿಕ) (1999)
5. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಆಕಾಶ (ವೈಚಾರಿಕ) (2005)
6. ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕು (ವೈಚಾರಿಕ) (2005)
7. ಅಂತರಾಳದ ತಂತಿ (ವೈಚಾರಿಕ) (2007)

ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ:
ನಿಸರ್ಗ ಕನ್ಯೆ ಅಂಡಮಾನ್ (1996)

ಕಾವ್ಯ:
1. ಝೇಂಕಾರದ ಹಕ್ಕಿ (ಕವನ ಸಂಕಲನ) (1994)
2. ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ (2001) (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಗಳ ಅನುವಾದ)

ರಂಗ ನಾಟಕಗಳು:
1. ನಾಟ್ಕ (1987)
2. ಕೆಂಪು ಕಾಗೆ (1988)
3. ಸತ್ಯಕ್ಕೇ ಜಯ (1991)
4. ಕುರುಡರು (1992)
5. ನಗರ ಪರ್ವ (1992)
6. ಬೊಂಬೆಯಾಟ (1992)
7. ಒಂದು ಗೋವಿನ ಕಥೆ (1993)
8. ಮಾಯಾಮೃಗ (1994)
9. ಓಂ ತಾರ ತೂರಿ ಸ್ವಾಹಾ (1994)
10. ಹೂವು ಅಲ್ಲ ಗೊಬ್ರ (1996)
11. ಭಿನ್ನಮತ (1997)
12. ಆಕಾಶ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು (1997)

13. ತ್ರಿಶಂಕು ಮತ್ತು ಇತರರು (1997)
14. ಅದಲುಬದಲು (1988)
15. ಏಕೋ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ (1998)
16. ಟಿಕೆಟು ಸಿಕ್ಕಿತು! (1999)
17. ಸೂಪರ್‌ಮ್ಯಾನ್ (1998)
18. ಜುಜುಬಿ ದೇವರ ಜುಗಾರಿ ಆಟ (1997)

ಪ್ರಸಾರವಾಗಿರುವ ಬಾನುಲಿ ನಾಟಕಗಳು:

1. ಸತ್ಯಕ್ಕೇ ಜಯ (1991)
2. ಕುರುಡರು (1992)
3. ಒಂದು ಗೋವಿನ ಕಥೆ (1993)
4. ಮಾಯಾಮೃಗ (1994)
5. ಪ್ರೇಮಾರಂಭ (1995)
6. ಹೂವು ಅಲ್ಲ, ಗೊಬ್ರ (1996)
7. ಭಿನ್ನಮತ ((1997)
8. ಅದಲುಬದಲು (1998)
9. ಏಕೋ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ (1998)
10. ಟಿಕೆಟು ಸಿಕ್ಕಿತು! (1999)
11. ಕವಿ ಸಮಯ (2002)
12. ಕಾಕಾಯಣ (2003)
13. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭವಿಷ್ಯ ಇದೆ! (2004)

ಬಾನುಲಿ ಸರಣಿ ನಾಟಕಗಳು:

1. ಕತೆ ಇನ್ನೂ ಇದೆ (2000)
2. ಅನುಭವದಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿ (2005)

ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಸಂಕಲನಗಳು:

1. ಸತ್ಯದ ಕುಣಿತ (ಐದು ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕಗಳು) (2005)
2. ನೆರಳು ಮಾರಿದ ಸಿರಿವಂತ (ಐದು ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕಗಳು) (2005)
3. ಹಾಡುವ ಡೋಲು, ಸಂಚರಿಸುವ ಮರ, ಕುಂಬಾರನ ಪಿಟೀಲು, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಚೆಲುವೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ತೋಟ (ಈ ಐದು ನಾಟಕಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಪಂಜಾಬಿ ಮುಂತಾದ ಎಂಟು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಇತರ 15 ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 25 ನಾಟಕಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ)

ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ: (in Tulu language)

1. ಬೊಂಬಾಯಿದ ಇಲ್ಲ್ (ಕಾದಂಬರಿ–1994)
2. ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಗಳ ಅನುವಾದ–2000)

ಶಿಕ್ಷಣ:

1. **English-Kannada bilingual:**
   ಗುರುಗಳಾಗಿ ತಾಯಿ-ತಂದೆ
   Parents as Educators (2002, 2005)
2. **in Kannada:**
   ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಗಾಗಿ ತಾಯಿತಂದೆ (2005)
3. **in English :**
   Parenting for Excellence (2005)

ಭಾಷೆ ಕಲಿಕೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು:
ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಕನ್ನಡ ಉಭಯ ಭಾಷಾ ಕೃತಿಗಳು:
English-Kannada bilingual books:
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಧ್ಯಯನ:

1. **The Bilingual Master** (2002, 200)
   ದ ಬೈಲಿಂಗ್ವಲ್ ಮಾಸ್ಟರ್

2. ನಿಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನ (2002)
   How to Teach Your Child English & Kannada

3. **Learn Kannada through English:**
   ಕನ್ನಡ-ಆಲಿಸಿ ಆಡಿ ಓದಿ ಬರೆದು ಕಲಿಯಿರಿ (ವೆಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ)
   Learn Kannada Naturally (2007)

4. **Learn English through Kannada:**
   ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಆಲಿಸಿ ಆಡಿ ಓದಿ ಬರೆದು ಕಲಿಯಿರಿ
   Learn English Naturally (2007)

5. **Learn Tulu through English:**
   ತುಳು-ಕೇನ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಓದ್‌ದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ
   Learn Tulu Naturally (2007)

Teaching of English:

1. Correct Your Speech (A book on English Phonetics) -1972
2. Modern English Grammar and Usage -1980
3. English through Composition and Exercises -1980
4. Common Errors in English - 1981, 2005, 2006

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

1. ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	12.00
2. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	10.00
3. ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (1995)	ದಿ. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	5.00
4. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	12.00
5. ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ಪೊಳಲಿ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	10.00
6. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ (1995)	ನಾ ವುಜಿರೆ	12.00
7. ಎನ್. ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ	12.00
8. ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ	12.00
9. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1996)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	12.00
10. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್	12.00
11. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	12.00
12. ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	12.00
13. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	12.00
14. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	12.00
15. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	12.00
16. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	12.00
17. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್	15.00
18. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ	15.00
19. ಕಲಾತಪಸ್ವಿ ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	15.00
20. ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ	ಡಾ. ಪಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	15.00
21. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (2003)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ	20.00

ಮರೆಯ ಬಾರದ ತುಳುವರು ಮಾಲಿಕೆ

1. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (2002)	ನರ್ಕಳ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	15.00
2. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.	15.00
3. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ನಾವು ಕೆರೆ	15.00

ಮರೆಯ ಬಾರದ ತುಳುವರು ಕನ್ನಡ ಮಾಲಿಕೆ

1. ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	28.00
2. ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	28.00
3. ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	
4. ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	25.00
5. ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2002)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ (ಸಂ)	5.00
6. ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ	ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	35.00
7. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	25.00
8. ಜೋಕ್ಲೆ ದನಿ (2000)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ (ಸಂ)	5.00
9. ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	240.00
10. ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	ಲೇ: ದಿ। ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	
11. ತುಳು ಲಿಪಿ (2001) (ಪ್ರತಿಗಳು ಮುಗಿದಿದೆ.)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	10.00
12. ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	30.00
13. ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ	60.00
14. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (2004)	ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ)	20.00
15. ದೇವಿನ ದಿವ್ಯ ಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್	15.00

16.	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ ಶುಭಾಶುಬ ಕಟ್ಟಕಟ್ಟಳೆಗಳು	ಫಕೀರ ಎಂ. ಮಲಯ	45.00
17.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್	30.00
18.	ತುಳು ಸೋಮೇಶವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭರದ್ವಾಜ್	75.00
19.	Islet's Screw - Pine - 2004		75.00

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು

1.	ಮುಗೇರರು ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ (1997)	ಡಾ. ಅಭಯಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಡಿ	200.00
2.	ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	18.00
3.	ನಿಲೆ 1997	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	18.00

ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ತುಳುಕತೆಗಳು

1.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	15.00
2.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ	ಎ. ವಿ. ನಾವಡೆ	15.00
3.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	15.00
4.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	15.00
5.	ಪುಳ್ಕೋರು ಬಾಚೆ	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	15.00
6.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ	ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	15.00
7.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	15.00
8.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	15.00
9.	ಮಾಯಂದಾಲ್	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	15.00
10.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	15.00
11.	ಬನ್ನಾಲ್	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	15.00
12.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ, ಎಕ್ಕಾರ್	15.00
13.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	15.00
14.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	15.00
15.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೊವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ	ಕೆ. ಆರ್. ರೈ	15.00
16.	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	15.00
17.	ನಾಗಸಿರಿ	ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	15.00
18.	ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	15.00
19.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ	15.00
20.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಆಚಾರ್	15.00
21.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ್ಯ 2004 (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	20.00

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್

*****

ಸದಸ್ಯರು

ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಮಂಗಳೂರು.

ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್, ಮಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ, ಪುತ್ತೂರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂಕುಡೆ, ಮೀರಜ್.

ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್, ಉಡುಪಿ.

ಜಯಂತಿ ಎಸ್ ಬಂಗೇರ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ.

ಗಿಡಿಗೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗೇರ್ತಿ, ಕಟೀಲು.

ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ಉಡುಪಿ.

ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ರಾಮಚಂದರ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಬಿ. ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು, ಮಣಿಪಾಲ.

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ (ಪ್ರಭಾರ)

ಎಸ್. ಎಚ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಅರ್ಥಸದಸ್ಯರು

ಹೆಚ್. ಸಿ. ರಂಗಪ್ಪ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003. 0824-2459389

‘ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕೇನ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಓದ್‌ದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ’

ಪನ್ಪಿನ ಈ ಬೂಕುದ ಮುಕಾಂತ್ರ ತುಳುಟು ಯೋಚಿಸ್‌ದ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆಲಾ ಯೋಚಿಸ್‌ದ್ ಬರೆಯೆರೆಲಾ ಕಲ್ತೊನ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಅಯೊತ್ತಟ್ಟಿಗೆನೆ ತುಳು ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಕುಲೆ ಸಾಯ ದೆತೊನ್ಡ ಕಲ್ಪೈರೆ ಬೊಕ್ಕಲ ಸುಲಬ. ಮುಕ್ಯವಾದ್ ಉಚ್ಚಾರೊನು ಕೇನ್ದೇ ಕಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಸಬ್ದೊಲೆ ಉಚ್ಚಾರ, ವ್ಯಾಕರಣ ಜ್ನಾನ, ಬಾಸೆದ ನುಡಿಗಟ್ಟ್ ಸಬ್ದೊಲೆ ಪರಿಚಯ ಬೊಕ್ಕ ಪಾತೆರುನ ಕೌಶಲ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೇ ತಿಕೊಡು ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಸೊಡು, ಕೆ.ಟಿ.ಗಟ್ಟಿ ಪಾತೆರದ ಬಾಸೆನೇ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಇಡೀ ಕೋರ್ಸುನು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರದ ಮಂಟಪದ ರೂಪೊಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

K. T. Gatti has taught English in India and abroad for over 25 years. He has published a number of books in Kannada and English. A exponent of Bilingualism, K.T. Gatti has also published English-Kannda bilingual works in language teaching and Education. In Tulu, he has published a novel and an anthology of poems (translated from English)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು – 575 003
Ph : 0824-2459389, Fax : 0824-2459389, E-mail : tuluacademy@yahoo.co.in